

projekt po ewaluacji

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWOMIEJSKIEGO NA LATA 2015 - 2022

Nowe Miasto Lubawskie

zatwierdzenie - 28 stycznia 2016 r.

ewaluacja – kwiecień-czerwiec 2019 r.

Zespół do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022:

Koordinator Zespołu

- Jolanta Domżańska

Członkowie Zespołu: *(aktualizacja kwiecień 2019)*

- Jerzy Czapliński
- Halina Bartkowska
- Ewa Kalisz-Górkowska
- Anna Andrzejczak
- Jolanta Haska
- Krzysztof Puwalski – redaktor

Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji strategii:

- stanowisko Starostwa Powiatowego ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych

SPIS TREŚCI

	strona
Diagnoza	3
1. Wprowadzenie	4-16
2. Położenie	17-18
3. Historia terenów wchodzących w skład powiatu	19
4. Środowisko przyrodnicze	20-22
5. Infrastruktura techniczna	23-32
6. Sytuacja demograficzna	33-36
7. Edukacja	37-44
8. Rynek pracy	45-50
9. Aktywność społeczna	51-52
10. Kultura, sport, turystyka i rekreacja	53-56
11. Zdrowie	57-63
12. Bezpieczeństwo publiczne	63-71
13. Ochrona praw konsumenta	72-73
14. Pomoc społeczna	74-79
15. Diagnoza sytuacji finansowej	80-81
Założenia strategiczne	82
1. Misja i wizja powiatu	82
2. Analizy SWOT. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania w poszczególnych obszarach:	
I. Edukacja i rynek pracy	83-96
II. Polityka społeczna i zdrowie	97-104
III. Infrastruktura techniczna i środowisko	105-118
IV. Bezpieczeństwo publiczne	119-131
V. Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna	132-140
Monitoring i ewaluacja strategii	141
Podsumowanie	142
Spis tabel, wykresów i map	143-144
Wykaz skrótów	145

DIAGNOZA

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego jest jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych jednostki samorządu terytorialnego. Do roku 2013 obowiązywała Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego, opracowana w 2003 roku. Z uwagi na dynamikę zmian gospodarczych i społecznych oraz pojawiające się nowe możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych istnieje w chwili obecnej konieczność opracowania kolejnego dokumentu strategii, który uwzględni doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji poprzedniego dokumentu, jak również nowe uwarunkowania i zadania.

Niniejsza Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022 powstała w celu wskazania mocnych i słabych stron powiatu, jego potrzeb oraz możliwości ich zaspokojenia, szans i zagrożeń dla powiatu jakie występują w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Jest to prognoza kierunków rozwoju naszego powiatu, która w kolejnych latach realizacji będzie podlegała ewaluacji. Konieczność monitorowania i wprowadzania zmian związana jest z dynamicznie zmieniającą się sytuacją gospodarczą i społeczną tak w kraju, województwie, jak i powiecie.

Podstawowym celem opracowania strategii jest stworzenie narzędzia kreowania polityki zrównoważonego rozwoju jednostki terytorialnej, ułatwienie identyfikowania kierunków nawiązywania porozumień i współpracy, zidentyfikowanie i uszeregowanie priorytetów w działaniu, a co za tym idzie stworzenie szans do ich realizacji poprzez właściwe gospodarowanie zasobami i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.

Metodologia

Podstawą rozpoczęcia prac była Uchwała Zarządu Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim Nr 17/90/2015 z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022.

Poniżej przedstawiono harmonogram prac realizowany przy opracowaniu strategii:

Tab. 1. Harmonogram prac przy opracowaniu strategii

l.p.	działania	termin	wykonawca
I. DZIAŁANIA ORGANIZACYJNO – PRAWNE			
1	Powołanie Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju 2015-2022	Kwiecień 2015	Zarząd Powiatu
2	Przedstawienie do publicznej wiadomości, jednostkom samorządu terytorialnego oraz innym jednostkom informacji o pracach nad strategią	Maj 2015	Zespół roboczy
3	Przygotowanie i rozpowszechnienie ankiet diagnostycznych	Maj 2015	Zespół roboczy
II. ZADANIA MERYTORYCZNE PROCESU SPORZĄDZANIA STRATEGII			
1	Zebranie danych do diagnozy	Czerwiec 2015	Zespół roboczy/Eksperci
2	Analiza danych – przygotowanie syntezy diagnozy	Czerwiec 2015	Zespół roboczy/Eksperci
3	Zidentyfikowanie problemów, mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń	Lipiec-Sierpień 2015	Zespół roboczy/Eksperci
4	Rozstrzygnięcia strategiczne – sformułowanie misji i wizji, celów strategicznych, priorytetów rozwoju i poszczególnych działań	Sierpień-Wrzesień 2015	Zespół roboczy/Lider
5	Planowanie monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii	Wrzesień 2015	Zespół roboczy
6	Przygotowanie wstępnej wersji całego dokumentu	Wrzesień 2015	Zespół roboczy
III. OPACOWANIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU			
1	Przeprowadzenie konsultacji społecznych w oparciu o projekt strategii	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy
2	Konsultacje dotyczące zawartości strategii z ekspertami	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy/Eksperci
3	Wprowadzenie uwag i wniosków z konsultacji społecznych do strategii	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy/Eksperci
4	Sporządzenie wersji końcowej projektu strategii Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Listopad-Grudzień 2015	Zespół roboczy
5	Akceptacja wersji końcowej strategii przez Zarząd Powiatu	Grudzień 2015-Styczeń 2016	Zarząd Powiatu
6	Uchwalenie przez Radę Powiatu Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego	Styczeń 2016	Rada Powiatu

W roku 2019 r. zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie strategii przystąpiono do ewaluacji Strategii. Przygotowaniem danych do ewaluacji zajął się zespół, który pracował przy opracowaniu pierwotnej formy dokumentu ze zmianą na stanowisku Wicestarosty Nowomiejskiego Harmonogram opracowania ewaluacji obejmuje następujące założenia:

EWALUACJA STRATEGII ROZWOJU POWIATU NOWOMIEJSKIEGO NA LATA 2015-2022		
Przedstawienie informacji jednostkom samorządu terytorialnego oraz innym jednostkom informacji o pracach nad ewaluacją strategią	Styczeń 2019	Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Zebranie informacji dot. propozycji zmian w celach i zadaniach od jst i innych organizacji i komórek które brały udział w opracowaniu dokumentu	Styczeń-Marzec 2019	Zespół roboczy/ Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Aktualizacja części ogólnej strategii- zebranie danych	Marzec-Kwiecień 2019	Zespół roboczy/ Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Przygotowanie projektu dokumentu po ewaluacji	Kwiecień-Maj 2019	Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Opracowanie Prognozy Oddziaływania na środowisko lub uzyskanie zgody na odstąpienie od opracowania tego dokumentu	Kwiecień-Maj 2019	Zespół roboczy
Konsultacje społeczne	Maj-Czerwiec 2019	Zespół roboczy/ Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Wprowadzenie uwag i wniosków z konsultacji społecznych do strategii	Maj-Czerwiec 2019	Zespół roboczy/ Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Sporządzenie wersji końcowej projektu strategii po ewaluacji oraz przygotowanie raportu z ewaluacji strategii	Czerwiec 2019	Zespół roboczy/ Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych
Akceptacja wersji końcowej strategii po ewaluacji przez Zarząd Powiatu	Czerwiec 2019	Zarząd Powiatu
Uchwalenie przez Radę Powiatu Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego	Czerwiec-Lipiec 2019	Rada Powiatu

W trakcie prac nad pierwotnym kształtem dokumentu, pomocniczo wykorzystano ankiety diagnostyczne. Były to ankiety skierowane do społeczeństwa zawierające 6 pytań:

- Jak Pan/Pani ocenia ważność podjęcia przyszłych działań w obszarach wymienionych poniżej (ważność należy określić w skali: 1 – niska, 2 – średnia, 3 – wysoka),
- Proszę o wskazanie 3 mocnych stron powiatu nowomiejskiego,
- Proszę o wskazanie 3 słabych stron powiatu nowomiejskiego,
- Jakiego Pana/Pani zdaniem są szanse dla rozwoju powiatu nowomiejskiego (proszę wymienić maksymalnie 3)?
- Jakiego Pana/Pani zdaniem są zagrożenia dla rozwoju powiatu nowomiejskiego (proszę wymienić maksymalnie 3)?
- Proszę o wskazanie uwag, spostrzeżeń, pomysłów, które uważa Pan/Pani za ważne w kontekście opracowywania strategii rozwoju powiatu i jej realizacji w latach 2015-2022.

Ankiety diagnostyczne opisane wyżej, ale zawierające dodatkowe 7 pytań, skierowano ponadto do gmin, jednostek i komórek organizacyjnych powiatu:

„Proszę o wskazanie propozycji działań i projektów, jakie należałoby ująć w strategii, a które dotyczą bezpośrednio kierowanej przez Pana/Panią jednostki (należy wymienić potrzeby w zakresie przedsięwzięć rozwojowych inwestycyjnych i pozainwestycyjnych)”.

Wyniki ankiet (ponad 200 ankiet indywidualnych z różnych środowisk i prawie 30 ankiet z instytucji) zostały wykorzystane w procesie tworzenia koncepcji rozwoju powiatu.

Opracowanie wstępnej wersji dokumentu poprzedziło sporządzenie szczegółowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz finansowej powiatu.

Opracowanie dokumentu po ewaluacji również zostało poprzedzone zweryfikowaniem sytuacji społeczno-gospodarczej oraz finansowej powiatu oraz uwzględnieniem zmian jakie nastąpiły na przestrzeni 3 lat od momentu przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego.

W celu pogrupowania działań, które obejmuje strategia oraz ustalenia priorytetów, zidentyfikowano 5 kluczowych obszarów strategii, dla których sformułowano cele strategiczne:

I. EDUKACJA I RYNEK PRACY

w tym: edukacja publiczna, przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy

Cel strategiczny I: Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych

II. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE

w tym: promocja i ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityka prorodzinna, wspieranie osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny II: Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej

III. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

w tym: transport zbiorowy i drogi publiczne, geodezja, kartografia i kataster, gospodarka nieruchomościami, administracja architektoniczno-budowlana, utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, działalność w zakresie telekomunikacji, gospodarka wodna, ochrona środowiska i przyrody, rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe)

Cel strategiczny III.1: Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała potrzeby mieszkańców powiatu i turystów

Cel strategiczny III.2: Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu

IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

w tym: porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli, ochrona przeciwpowodziowa i zapobieganie innym zagrożeniom życia, zdrowia ludzi i środowiska, ochrona praw konsumenta, obronność

Cel strategiczny IV: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu

V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

(w tym: współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych, organizacji pożytku publicznego i wolontariatu, kultura, sport i turystyka, promocja powiatu)

Cel strategiczny V.1: Wykorzystanie potencjału powiatu w zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki

Cel strategiczny V.2: Rozwój kultury i sportu w powiecie

Cel strategiczny V.3: Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą

Cel strategiczny V.4: Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności

[Kluczowe obszary strategii oraz sformułowane cele strategiczne w procesie ewaluacji nie uległy zmianie.](#)

Podczas prac nad niniejszym dokumentem zostały uwzględnione założenia rozwojowe zawarte w następujących dokumentach strategicznych:

- **Strategia Europa 2020**

Strategia ta skupia się na programowaniu procesów społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej. Trzy główne priorytety tego dokumentu to:

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
- promocja gospodarki: oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej,
- sprzyjanie gospodarce o wysokim zatrudnieniu, zapewniającej wysoką spójność społeczną i terytorialną.

- **Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo**

Strategia ta jest podstawą wszystkich strategii średniookresowych do roku 2020. Jako cel główny określono w niej „Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności”.

Strategia ta wyróżnia trzy obszary strategicznej interwencji:

- sprawne i efektywne państwo (w tym cele: przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, zapewnienie środków na działania rozwojowe, wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli),
- konkurencyjną gospodarkę (w tym cele: wzmocnienie stabilności makroekonomicznej, wzrost wydajności gospodarczej, zwiększenie innowacyjności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego, zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, zwiększenie efektywności transportu),

- spójność społeczną i terytorialną (w tym cele: integrację społeczną, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów terytorialnych).

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie**

Strategia ta wskazuje podstawowe zasady polityki regionalnej.

Jako cel strategiczny rozwoju regionalnego określono: efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju-wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

W strategii sformułowano trzy podstawowe cele polityki regionalnej:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań ukierunkowanych terytorialnie.

- **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030**

Koncepcja ma mniejsze znaczenie dla programowania rozwoju regionalnego, niemniej jednak wskazuje istotne dla województwa kierunki interwencji przestrzennych.

Cel strategiczny sformułowany w tym dokumencie to: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie czasu.

- **Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025**

Podstawowym dokumentem odniesienia dla Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 jest Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, która została przygotowana w oparciu o dokumenty strategiczne wymienione powyżej i formułuje następującą wizję województwa w roku 2025:

„Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”

Zakłada 3 priorytety strategiczne:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Otwarte społeczeństwo,
- Nowoczesne sieci.

Celem głównym Strategii województwa jest :

„Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy”.

W strategii sformułowano 4 cele strategiczne (realizowane poprzez cele operacyjne – patrz tabela relacji):

- wzrost konkurencyjności gospodarki,
- wzrost aktywności społecznej,
- wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,
- nowoczesna infrastruktura rozwoju.

Ponadto w strategii wyznaczono 9 Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) odzwierciedlających potencjały i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym. Są to:

1. Tygrys warmińsko-mazurski (tereny, których ośrodki gminne położone są w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16) – w tym OSI znajduje się Gmina Biskupiec,
  2. Aglomeracja Olsztyna (gminy w administracyjnym sąsiedztwie Olsztyna),
  3. Ośrodki subregionalne (gminy w otoczeniu Elbląga i Ełku),
  4. Nowoczesna wieś (waloryzacja przestrzeni województwa ze względu na kierunki rozwoju rolnictwa) – w obszarze intensywnego rozwoju rolnictwa znalazły się tu wszystkie gminy naszego powiatu,
  5. Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej (gminy zaliczone do grupy o niskim potencjale rozwojowym) – do obszaru została włączona wiejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie,
  6. Obszary o słabym dostępie do usług publicznych (kryterium wyboru statystyczne, bazujące na 11 wskaźnikach charakteryzujących usługi) – w tym OSI w obszarze o wysokiej intensywności problemów znalazły się Gmina Kurzętnik i wiejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie, a w obszarze o niskiej i średniej intensywności problemów Gminy Grodziczno, Biskupiec i miejskiej Nowe Miasto Lubawskie,
  7. Obszary przygraniczne (tereny gdzie odległość stolicy jednostki od granicy Państwa nie przekracza 50 km),
  8. Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji (kryterium administracyjno-statystyczne – gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców) – w obszarze uwzględniono miejską Gminę Nowe Miasto Lubawskie,
  9. Obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej (kryterium – dostępność czasowa drogowa do miasta wojewódzkiego min. 90 minut jazdy samochodem).
- W strategii województwa zidentyfikowano również Inteligentne Specjalizacje Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Proces wyznaczania tzw. Inteligentnych specjalizacji na poziomie regionów i krajów trwa w całej Unii Europejskiej. W naszym województwie wyłoniono 3 takie obszary:
- Ekonomia wody,
  - Żywność wysokiej jakości,
  - Drewno i meblarstwo.

Strategia rozwoju województwa w dziale 10 opisuje relacje między założonymi w niej celami operacyjnymi a założeniami strategii krajowych i Strategią Europa 2020. W związku z tym w tabeli poniżej przedstawiono wyłącznie relacje Strategii rozwoju powiatu nowomiejskiego 2015-2022 i Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 jako relacje spójności polityki rozwojowej oraz kierunki, w jakich nasz powiat wpisuje się w cele rozwojowe województwa.

Tab. 2. Cele operacyjne powiatu nowomiejskiego a Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

Strategia rozwoju powiatu nowomiejskiego 2015-2022 /cele strategiczne/cele operacyjne/	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 /cele strategiczne/cele operacyjne/			
	1. Wzrost konkurencyjności gospodarki 1.1 Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji 1.2 Wzrost innowacyjności firm 1.3 Wzrost liczby miejsc pracy	2. Wzrost aktywności społecznej 2.1 Rozwój kapitału społecznego 2.2 Wzrost dostępności i jakości usług publicznych	3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych 3.1 Doskonalenie administracji 3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej	4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności 4.2 Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii 4.3 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego
I. EDUKACJA I RYNEK PRACY				
<i>Cel strategiczny I.1: Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych</i>				
<i>I.1.1 Dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy</i>	X	X		
<i>I.1.2 Podniesienie atrakcyjności, promocja i wdrożenie nowoczesnych metod i form kształcenia w tym zawodowego</i>	X	X		
<i>I.1.3 Dostosowanie zbiorowego transportu publicznego (komunikacji) – ułatwienie dojazdów do pracy, szkoły itp.</i>				X
<i>I.1.4 Wsparcie młodzieży w rozwoju uzdolnień w tym systemy motywacji, wyrównywania szans edukacyjnych, doradztwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne</i>	X	X		
<i>I.1.5 Podejmowanie działań zmniejszających bezrobocie</i>	X			

I.1.6 Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji	X	X		
II.POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE				
<i>Cel strategiczny II.1: Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej</i>				
II.1.1 Remont, rozbudowa infrastruktury technicznej i sprzętu medycznego zakładów opieki zdrowotnej		X		
II.1.2 Poprawa dostępu do specjalistów i pozyskanie wykwalifikowanej kadry medycznej		X		
II.1.3 Podejmowanie działań na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki		X		
II.1.4 Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży		X		
II.1.5 Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych		X		
III.INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO				
<i>Cel strategiczny III.1 :Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała potrzeby mieszkańców powiatu i turystów</i>				
III.1.1 Poprawa jakości dróg i komunikacji				X
III.1.2 Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej jako podstawy społeczeństwa informacyjnego, e-zdrowia, e-administracji – rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych w różnych dziedzinach	X		X	X
III.1.3 Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, w tym terenów inwestycyjnych	X			
III.1.4 Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców powiatu i turystów (w tym infrastruktura sportowa, turystyczna, obiekty użyteczności publicznej itp.)		X		
<i>Cel strategiczny III.2: Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu</i>				
III.2.1. Osiągnięcie wskaźnika lesistości powiatu na poziomie min. 25%				X
III.2.2. Zapewnienie swobodnego dostępu do wszystkich wód publicznych				X
III.2.3. Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju OZE, w szczególności lokalizacji wiatraków i biogazowni				X

<i>III.2.4. Zadowolający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, turystów i przedsiębiorców</i>				X
<i>III.2.5. Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu</i>				X
<i>III.2.6. Sprawnie działający system nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony środowiska</i>				X
<i>III.2.7. Racjonalna gospodarka odpadami, szczególnie niebezpiecznymi</i>				X
<i>III.2.8. Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co najmniej 50% powierzchni powiatu</i>				X
<i>III.2.9. Poprawa sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę</i>				X
IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
<i>Cel strategiczny IV.1: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu</i>				
<i>IV.1.1 Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</i>		X		
<i>IV.1.2 Wzrost świadomości mieszkańców na temat zagrożeń</i>		X		
<i>IV.1.3 Ograniczanie przestępczości pospolitej</i>		X		
<i>IV.1.4 Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego</i>		X		
<i>IV.1.5 Ograniczanie zjawisk patologii społecznej</i>		X		
<i>IV.1.6 Usprawnienie systemu reagowania kryzysowego</i>		X		
<i>IV.1.7 Poprawa stanu sanitarnego</i>		X		X
<i>IV.1.8 Wzrost świadomości mieszkańców na temat obronności</i>		X		
<i>IV.1.9 Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony praw konsumenta</i>		X		
<i>IV.1.10 Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji</i>		X		
V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA				
<i>Cel strategiczny V.1: Wykorzystanie potencjału powiatu w zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki</i>				

V.1.1 Aktywizacja działań na rzecz promocji różnych form turystyki i agroturystyki w powiecie oraz efektywne wykorzystanie infrastruktury turystycznej powiatu		X		
Cel strategiczny V.2: Rozwój kultury i sportu w powiecie				
V.2.1 Aktywizacja instytucji i społeczności na rzecz działań kulturalnych i sportowych		X		
Cel strategiczny V.3: Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą				
V.3.1 Efektywna promocja powiatu we wszystkich sferach działaniach		X		
Cel strategiczny V.4: Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności				
V.4.1 Aktywizacja lokalnych społeczności (społeczności, organizacji, animatorów itp.)		X		
V.4.2 Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi		X		
V.4.3 Kreowanie zasad stałej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi różnych poziomów, instytucjami, przedsiębiorcami i innymi organizacjami podejmującymi działania na terenie powiatu i poza nim		X		X
V.4.4 Podniesienie jakości funkcjonowania administracji i budowanie jej pozytywnego wizerunku				X

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego**, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 nawiązuje również do planów i programów dotyczących realizacji zadań powiatu, które w sposób szczegółowy opisują działania w poszczególnych sektorach.

W trakcie ewaluacji stwierdzono, że odniesienie do dokumentów programowych, planów i strategii o znaczeniu ponadlokalnym pozostały niezmienione a realizacja poszczególnych działań w odniesieniu do tych planów pozostaje aktualna.

Zmianie uległy plany i programy dotyczących realizacji zadań powiatu, które w sposób szczegółowy opisują działania w poszczególnych sektorach. Zmiany te opisano poniżej:

1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2020 – aktualna
2. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2017 – stracił ważność opracowany nowy [Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2018-2022](#)
3. Specjalistyczny program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2017 – stracił ważność opracowano nowy [Specjalistyczny program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2018-2022](#)
4. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 – stracił ważność opracowano nowy [Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020](#)
5. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim – aktualny
6. Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2015 – stracił ważność – zadania realizowane na podstawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020
7. Powiatowy Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki na lata 2007-2015 – stracił ważność – zadania realizowane na podstawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020
8. Program współpracy powiatu nowomiejskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015 – stracił ważność [Program współpracy powiatu nowomiejskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie opracowywany na każdy kolejny rok](#)
9. Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2019 - aktualny
10. Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2009 – 2015 – stracił ważność opracowano nowy [Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2016 – 2026](#)
11. Powiatowy program opieki nad zabytkami powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2017 – stracił ważność opracowano nowy [Powiatowy program opieki nad zabytkami powiatu nowomiejskiego na lata 2018-2022](#)

12. Powiatowy program ochrony środowiska dla powiatu nowomiejskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 wraz z Planem Gospodarki odpadami dla powiatu nowomiejskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 – stracił ważność opracowano nowy
[Powiatowy program ochrony środowiska dla powiatu nowomiejskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024](#)
13. Program Inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla powiatu nowomiejskiego - aktualny

Położenie

Powiat nowomiejski położony jest w południowo – zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego i obejmuje miasto Nowe Miasto Lubawskie oraz cztery gminy wiejskie: Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik i Nowe Miasto Lubawskie, w skład których wchodzi 77 sołectw (82 miejscowości).

Mapa 1. Mapa administracyjna województwa warmińsko-mazurskiego

Tab. 3. Podstawowe informacje o Powiecie Nowomiejskim

Struktura powiatu nowomiejskiego (stan na dzień 31 grudnia 2014 r.)		
Gminy (NTS5)	jedn.	5
Miasta	jedn.	1
Miejscowości statystyczne wiejskie	jedn.	73
Sołectwa	jedn.	77
Powierzchnia	ha	69 393

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

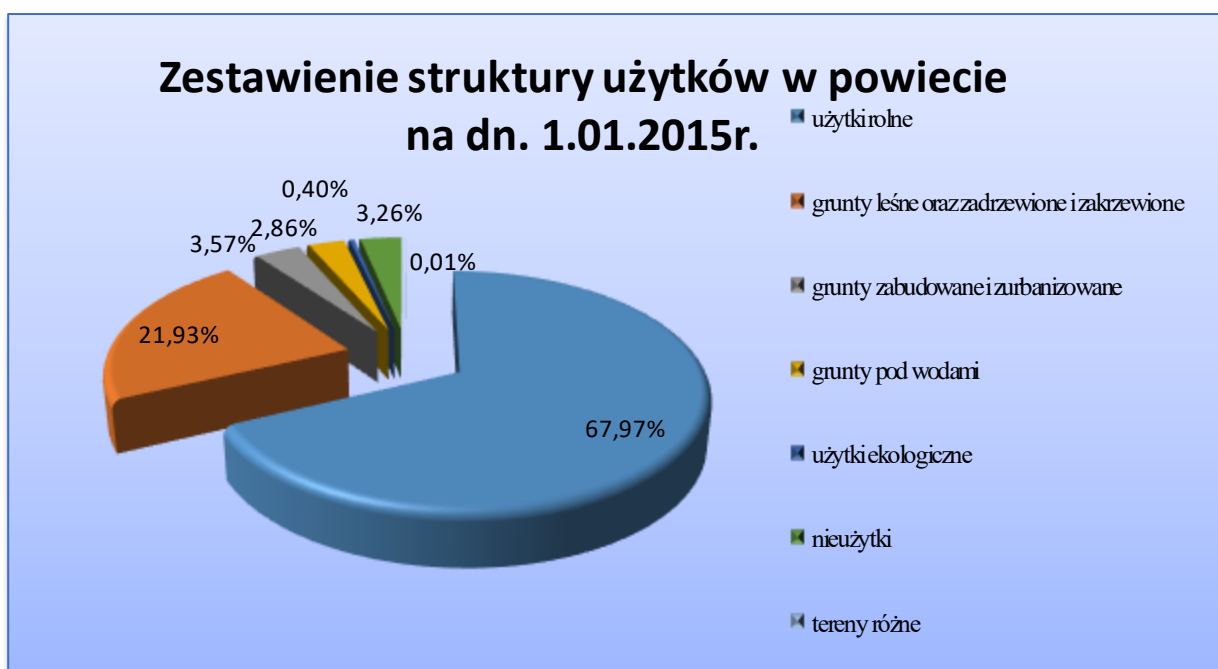
Struktura powiatu nowomiejskiego (stan na dzień 31 grudnia 2018 r.)		
Gminy (NTS5)	jedn.	5
Miasta	jedn.	1
Miejscowości statystyczne wiejskie	jedn.	73
Sołectwa	jedn.	78
Powierzchnia	ha	69 393

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Mapa 2. Mapa administracyjna powiatu nowomiejskiego

Wykres 1. Zestawienie struktury użytków w powiecie

Źródło: Zestawienie zbiorcze wg stanu w ewidencji gruntów i budynków na dzień 1 stycznia 2015 r.

Z zestawienia struktury powierzchni użytków wynika, że powiat ma charakter typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują większą część powierzchni powiatu – blisko 70%, w tym grunty orne prawie 60%. Dużo jest także łąk i pastwisk. Ich udział sięga 10%. Lesistość powiatu wynosi aktualnie ok. 22%. Jest to wartość znacznie niższa od średniej krajowej. Udział gruntów pokrytych wodami jest większy od średniej dla kraju, lecz zdecydowanie niższy, niż w pozostałej części województwa. Wynosi (nie licząc gminy miejskiej) od 1,3% w gminie Grodziczno do 4,4% w gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie (średnia dla województwa 5,73%). Nieużytki, grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują zaledwie kilka procent ogólnej powierzchni powiatu.

Stan struktury użytków pozostał na dzień 31.12.2018 r. bez zmian.

Historia terenów wchodzących w skład powiatu

Powiat Nowomiejski stanowi połączenie historycznych ziem: sasińskiej, pomeziańskiej, chełmińskiej, lubawskiej i michałowskiej. W XIV wieku były tu ziemie biskupów chełmińskich oraz wójtostwa krzyżackiego. Pod względem tożsamości kulturowej nie jest zwartym i jednorodnym regionem.

W wyniku najazdu pogańskich Prusów około 1220 roku uległa spustoszeniu cała ziemia chełmińska, do której należy Ziemia Lubawska.

Większość wsi na tych terenach była lokowana w I połowie XIV wieku na prawie chełmińskim. Osadzano tu ludność pochodzenia pruskiego oraz napływającą ludność z Ziemi Chełmińskiej oraz osadników na prawie chełmińskim.

Na mocy II pokoju toruńskiego w 1466 roku Ziemia Lubawska przeszła pod panowanie królów polskich. Pokrzyżackie wójtostwo bratiańskie zmieniło się w polskie starostwo – królewszczyznę. Niektóre wsie stały się dobrami szlacheckimi. Na gruntach folwarków powstawały wsie czynszowe, tworzone przez samodzielnych chłopów - zwanych gburami oraz szlachtę.

W 1772 roku nastąpił I rozbiór Polski, w wyniku którego ziemia lubawska została włączona do obwodu kwidzyńskiego i podporządkowane Kamerze Wojen i Domen w Kwidzynie zarządzającej prowincją Prusy Zachodnie. W 1807 roku Ziemia Lubawska weszła w skład Księstwa Warszawskiego, a 1 kwietnia 1818 roku utworzono Powiat Lubawski, którego władze miały siedzibę w Nowym Mieście Lubawskim.

Do Powiatu Lubawskiego należało ok. 150 miejscowości i obszarów dworskich.

Powiat zmieniał wielokrotnie swą przynależność do poszczególnych województw:

1818 – 1920 do rejencji kwidzyńskiej,

1920 – 1939 do województwa pomorskiego (z/s w Toruniu),

1945 – 1950 do województwa pomorskiego (z/s w Bydgoszczy),

1950 – 1975 do województwa olsztyńskiego,

1975 – 1998 do województwa toruńskiego,

od 1999 do województwa warmińsko-mazurskiego.

Większości miejscowości na tych terenach było lokowanych w XIII lub XIV wieku.

Powstanie *Lubawy* datowane jest na 1257 rok, gdy po otrzymaniu praw miejskich zostaje rezydencją biskupów chełmińskich. Powstanie *Nowego Miasta Lubawskiego* datowane jest na rok 1325, przy czym według źródeł historycznych w roku 1325 nastąpiło umocnienie i rozbudowa istniejącej już osady i nadanie jej praw miejskich. Przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim Nowe Miasto Lubawskie otrzymało w 1353 roku.

Największe nasilenie akcji osadniczej przypadało na lata 1310–1410 i obejmowało miejscową ludność pruską, polską i niemiecką.

Powiat Nowomiejski w obecnym kształcie został utworzony ustawą z dnia 24 lipca 1998 roku o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa. Powiat posiada pełną infrastrukturę: szpital, sąd rejonowy, prokuraturę rejonową, komendę powiatową policji, komendę powiatową państwowej straży pożarnej, urząd skarbowy i inne urzędy użyteczności publicznej.

Środowisko przyrodnicze

(aktualizacja kwiecień 2019)

Powiat nowomiejski leży w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Wprawdzie historycznie teren ten pokrywa się w dużej mierze z obszarem ziemi lubawskiej, lecz geograficznie przynależy do wielu krain, położony jest na ich styku. Według podziału Polski na krainy fizyczno-geograficzne leży na pograniczu czterech jednostek: Pojezierza Chełmińskiego, Pojezierza Iławskiego, Garbu Lubawskiego i Pojezierza Dobrzyńskiego. W tym jednak tkwi źródło potencjału przyrodniczego tych terenów, przyczyna ich niezmiernie ciekawego zróżnicowania.

Powiat nowomiejski ma charakter typowo rolniczy, bowiem grunty orne stanowią większą część jego powierzchni. Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana, dominuje krajobraz pagórkowaty, poprzecinany dolinami rzecznyymi, rynnymi i nieckami jezior, terenami podmokłymi. Są to cechy typowego krajobrazu młodoglacjalnego, wyniku działalności ostatniego zlodowacenia.

Sieć hydrograficzna jest bogata. Osią powiatu jest rzeka Drwęca, która jest najdłuższym (207 km) prawym dopływem Wisły w północnej Polsce. Największym dopływem w dorzeczu Drwęcy jest z kolei rzeka Wel. Na terenie powiatu płyną także: Osa, Młynówka, Groblica, Skarlanka, Prątniczka (Wólka), Laka (Kakaj) oraz liczne strumyki. Obok sieci rzecznej ważnym elementem hydrograficznym okolic Nowego Miasta Lubawskiego są jeziora. Jest ich łącznie 60, a największym z nich jest jezioro Wielkie Partęczyny (powierzchnia 323,9 ha).

Tab. 4. Zestawienie powierzchni zajętych pod wody powierzchniowe na terenie poszczególnych gmin

gmina	powierzchnia gmin w ha	ogólna pow. wszystkich wód w ha	udział w wodach powiatu w %	udział wód w pow. gmin w %
Gmina Biskupiec	24 058	853,66	37,67	3,55
Gmina Grodziczno	15 364	257,40	11,36	1,67
Gmina Kurzętnik	14 861	455,84	20,12	3,07
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	13 789	681,47	30,07	4,94
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	1 136	17,53	0,77	1,54
POWIAT OGÓŁEM	69 208	2 265,90	~ 100	3,27

gmina	wody płynące w ha	wody stojące w ha	wody pod stawami w ha	wody w rowach i inne w ha
Gmina Biskupiec	758,10	18,41	0,75	76,40
Gmina Grodziczno	159,29	32,27	28,70	37,14
Gmina Kurzętnik	410,10	2,77	—	42,97
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	512,77	97,93	40,70	30,07
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	15,58	—	—	1,95
POWIAT OGÓŁEM	1 855,84	156,38	70,15	188,53

Źródło: Dane z ewidencji gruntów (UWAGA: mogą odbiegać od aktualnego stanu faktycznego na gruncie)

Zróżnicowanie i urozmaicenie, czyli bioróżnorodność, przyjmowane jest powszechnie za miernik wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Pod tym względem walory przyrodnicze powiatu należy ocenić bardzo wysoko.

Szata roślinna zwraca uwagę zwłaszcza wyraźnie zaznaczającymi się w krajobrazie terenami leśnymi. Pod tym względem powiat nowomiejski, podobnie jak reszta województwa warmińsko-mazurskiego, uznawany jest za bardzo interesujący.

Lesistość powiatu jest co prawda jak już wspomniano stosunkowo niska, mniejsza od średniej wojewódzkiej – wynosi ok. 21,5%, lecz drzewostany są w dobrej kondycji i reprezentują szeroką gamę typów siedliskowych, jak przykładowo cenne łągi i grądy.

Powierzchnia ogółem [ha]	Powierzchnia lasów [ha]	Wskaźnik lesistości [%]	Lasy państwowe [ha]	Lasy prywatne i gminne [ha]
69 393,00	15 030,92	21,1	11 868,17	3 162,75

Źródło: Główny Urząd Statystyczny 2017

Najcenniejszą szatą roślinną dysponuje niewątpliwie dolina Welu, gdzie w wielu miejscach zachowała ona walory zbiorowisk naturalnych. Pośród roślin występuje wiele gatunków chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Licznie występują gatunki z rodziny storczykowatych – będące pod ścisłą ochroną. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk.

Okolice Nowego Miasta Lubawskiego należą do zoogeograficznej krainy południowo-bałtyckiej. Brak jest lokalnej, specyficznej fauny, jest to typowa fauna Nizżu Polskiego. Większość zwierząt pospolitych występujących w Polsce, reprezentowanych jest również na tym terenie. Szczególnie bogaty jest świat ptaków. Największymi osobliwościami ornitofauny są: bocian czarny, nur czarnoszyi, pluszcz, orlik krzykliwy i bielik (dolina Welu i Skarlanki). Drwęca i Wel, rzeki o stosunkowo czystej wodzie i szybkim biegu, stwarzają warunki do występowania ryb łososiowatych i rzadkich gatunków ichtiofauny: lipienia, głowacza białopłetwego, świnki, kozy, piekielnicy.

Powiat nowomiejski jest terenem szeroko objętym prawną ochroną przyrodniczą. Występują prawie wszystkie obszarowe formy, ustanowione przez ustawę o ochronie przyrody. Powołano aż 9 rezerwatów przyrody. Na szczególną uwagę zasługują przede wszystkim:

Rzeka Drwęca. Największy w kraju ichtiofaunistyczny rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” obejmuje swym zasięgiem Drwęcę oraz niektóre z jej dopływów m. in. fragment rzeki Wel wraz z 5 m pasem przybrzeżnym. Zajmuje łączną powierzchnię 1 344,87 ha. Unikalne w skali Europy warunki ekologiczne, stwarzające możliwość występowania wielu gatunkom ryb, szczególnie wędrownych: łososia, troci wędrownej i certy.

Jeziro Karaś, o powierzchni 815,48 ha. Ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedna z nielicznych w Polsce ostoi ptactwa o znaczeniu międzynarodowym. Wpisana na światową listę konwencji RAMSAR 71.

Piekielko, zajmujące 26,19 ha. Przelomowy, malowniczy odcinek Welu, z głęboko wcięтым, kamienistym dnem i bystrym nurtem. Występuje niemal podgórska rzeźba terenu.

Warta uwagi jest również „Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny”, która jest miejscem występowania najpiękniejszego krajowego storczyka – obuwika pospolitego oraz rezerwaty torfowiskowe.

Na obszarze powiatu nowomiejskiego położone są częściowo 2 parki krajobrazowe: Brodnicki i Welski.

Brodnicki Park Krajobrazowy zajmuje na terenie powiatu powierzchnię 4 336 ha. Utworzony został w 1985 r., obejmuje część terenu gmin Biskupiec i Kurzętnik. Osobliwością obszaru są pagórki i wzgórza kemowe oraz liczne, duże rynnowe jeziora m.in. Wielkie Partęczyny (324 ha), Łąkorek (162 ha) i Głowin (131 ha). Znamienną cechą BPK jest występowanie

naturalnych zbiorowisk torfowiskowych, szuwarowych i wodnych. Bardzo atrakcyjny szlak turystyczny i kajakowy rzeką Skarlanką. Na terenie parku znajduje się wiele zabytków kultury materialnej, jak np. tradycyjne obiekty budownictwa wiejskiego (Łąkorz) czy budynki sakralne. Siedziba Parku mieści się w Grzmięcy (powiat brodnicki).

Welski Park Krajobrazowy rozciąga się na terenie powiatu na obszarze 4 180 ha. Utworzony w 1995 i rozszerzony w 1996 roku, obejmuje znaczną część gminy Grodziczno. Posiada bardzo wysokie wartości przyrodniczo-krajoznawcze. Niepodważalnym walorem przyrodniczym są duże powierzchnie obszarów torfowiskowo-bagiennych. Siedziba Parku znajduje się w Jeleniu koło Lidzbarka Welskiego (powiat działdowski).

Obszary Chronionego Krajobrazu to tereny chronione ze względu na wartości krajobrazowe, zróżnicowane ekosystemy, występowanie korytarzy ekologicznych, a celem ich tworzenia jest wiązanie terenów poddanych ochronie w systemy oraz zapewnienie możliwości zaspokajania potrzeb społecznych w zakresie turystyki, wypoczynku i rekreacji. Zajmują prawie 30 tys. ha, tj. niecałe 40% obszaru powiatu nowomiejskiego. Na terenie powiatu nowomiejskiego utworzono 4: Doliny Dolnej Drwęcy, Doliny Rzeki Wel, Buchnowski i Skarliński.

Pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk mogą być objęte ochroną jako tzw. użytki ekologiczne. Do nich zaliczyć możemy naturalne zbiorniki wodne: oczka, bagienka, kępy drzew i krzewów, torfowiska, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wydmy. W powiecie są to: „Tereszowskie Łąki”, „Łąka nad Drwęcą” i „Nielbark”.

Powołano również tzw. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Las Słupnicki”, „Oz Tymawski” i „Jezioro Zwiniarz”.

Znaczna część terenów powiatu nowomiejskiego objęta jest systemem paneuropejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Na terenie powiatu ochroną w systemie NATURA 2000 jako SOO (Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk) wyznaczono aż 6, co jest chyba ewenementem w skali kraju: Dolina Drwęcy, Jezioro Karaś, Przełomowa Dolina Rzeki Wel, Ostoja Brodnicka, Ostoja Radomno, Dolina Kakaju.

Infrastruktura techniczna

(aktualizacja kwiecień 2019)

Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

(aktualizacja kwiecień 2019)

Tab. 5. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - zasoby mieszkaniowe [mieszkania na 1000 mieszkańców]

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
województwo warmińsko- mazurskie	335,4	332,4	335,5	339,5	342,5	347,1	350,9	354,8	358,6
podregion elbląski	323,2	318,9	322,1	325,7	329,4	332,8	336,1	339,4	343,0
powiat nowomiejski	297,8	292,4	294,2	296,5	298,2	300,6	302,0	305,0	307,5

Tab. 6. Mieszkania oddane do użytkowania [na 10000 mieszkańców]

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
województwo warmińsko- mazurskie	33,99	32,71	31,45	37,85	33,12	29,92	29,88	31,79	33,34
podregion elbląski	29,94	24,88	26,99	32,50	26,62	26,48	24,09	24,93	28,98
powiat nowomiejski	19,66	15,82	24,16	23,24	19,67	28,24	18,54	21,48	23,79

Stan gospodarki mieszkaniowej na terenie powiatu nie odbiega znacznie od wskaźników województwa i regionu. Od 2009 roku utrzymuje się systematyczny wzrost w oddawaniu mieszkań do użytku.

Telekomunikacja

Dostępność mieszkańców powiatu do infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie powiatu ciągle się poprawia z uwagi na rozwój telefonii stacjonarnej (ORANGE POLSKA S.A. i NETIA), ale przede wszystkim z powodu powszechnego dostępu mieszkańców do usług telefonii komórkowej.

Cały obszar powiatu objęty jest zasięgiem wszystkich sieci obecnych na rynku polskim. Podobnie coraz szerszy jest dostęp do Internetu. Usługa dostępu do Internetu jest oferowana przez dotychczasowych operatorów telefonii stacjonarnej jak i komórkowej. Z tego względu trudno jest oszacować liczbę mieszkańców korzystających z Internetu. Wiąże się to jednak z ponoszeniem opłat abonamentowych. W niektórych obiektach użyteczności publicznej i miejscach publicznych zapewniony jest bezpłatny dostęp do Internetu przez wydzielone stanowiska komputerowe lub ogólnodostępne sieci WI-FI.

Na terenie powiatu realizowany jest również projekt „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej” zakładający wybudowanie prawie 10,5 tys. km nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej. Całkowita wartość trwającej od kilku lat inwestycji wynosi prawie 1,5 mld złotych, z czego 85% współfinansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. W województwie warmińsko-mazurskim budowane jest ponad 1/5 całej sieci, obejmującej ponad 2 200 km światłowodów. Zakończenie budowy sieci planowane jest we wrześniu 2015 r. Projekt ten ma mieć ogromny wpływ na rozwój regionu a także budowę społeczeństwa obywatelskiego. Zakłada on

równy dostęp do sieci dla wszystkich zainteresowanych operatorów, którzy będą świadczyć usługi mieszkańcom regionu, miejscowym firmom oraz instytucjom. Efektem ma być też zlikwidowanie białych plam w dostępie do Internetu i walka z wykluczeniem cyfrowym.

Na terenie powiatu nowomiejskiego szkieletowa sieć szerokopasmowa przebiega na odcinku ponad 121 km przez wszystkie gminy powiatu. Obecnie planowany jest do realizacji projekt pod nazwą „Ostatnia mila”, zakładający budowę przyłączy do sieci szkieletowej.

Transport i komunikacja

(stan na 31.12.2015 z uwagi na trwające opracowanie zmian do Planu rozwoju sieci drogowej dróg powiatu nowomiejskiego)

Sieć osadnicza powiatu związana jest od początków ze szlakami komunikacyjnymi oraz rzeką Drwęcą. Siedziba władz powiatu – Nowe Miasto Lubawskie – mieści się w centrum powiatu nad Drwęcą, przy drodze krajowej nr 15, łączącej zachodnią granicę ze wschodem kraju. Siedziby władz gmin oraz większe miejscowości znajdują się przy drodze krajowej nr 15 i drodze wojewódzkiej nr 538 relacji Radzyń Chełmiński – Rozdroże.

Układ komunikacyjny na terenie powiatu nowomiejskiego (drogi)

Wszystkie drogi należące do sieci dróg publicznych dzielą się na cztery kategorie dróg: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonują drogi publiczne następujących kategorii:

1. drogi krajowe: na obszarze powiatu nowomiejskiego występuje jedna droga krajowa oznaczona numerem 15, relacji Trzebnica – Ostróda. Jej długość w granicach administracyjnych powiatu wynosi 17,968 km. Przebiega przez teren gminy Kurzętnik, gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i gminy Nowe Miasto Lubawskie.
2. drogi wojewódzkie: na obszarze powiatu nowomiejskiego występują dwie drogi wojewódzkie: droga wojewódzka nr 538 Radzyń Chełmiński – Łasin – Rozdroże oraz droga wojewódzka nr 541 Lubawa – Lidzbark. Droga wojewódzka nr 538 przebiega przez teren wszystkich gmin powiatu nowomiejskiego. Jej długość na obszarze powiatu to 48,788 km. Droga wojewódzka nr 541 przebiega tylko przez teren gminy Grodziczno. Jej długość na terenie powiatu wynosi 10,478 km. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu nowomiejskiego to 59,266 km.
3. drogi powiatowe: na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonuje 28 dróg o łącznej długości 233,89 km.
4. drogi gminne: na obszarze powiatu nowomiejskiego występują drogi gminne, których łączna długość wynosi 588,66 km.

Łączna długość wszystkich dróg publicznych na obszarze powiatu nowomiejskiego wynosi 899,784 km, co daje wskaźnik 1,29 km na 1 km² powierzchni powiatu.

Stan istniejący sieci dróg powiatowych

Zgodnie z zapisami wynikającymi z art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych* – do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż określone w art. 5 ust. 1 (drogi krajowe) i art. 6 ust. 1 (drogi wojewódzkie), stanowiące połączenia miast będących siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Drogi powiatowe stanowią więc uzupełnienie połączeń komunikacyjnych dla dróg krajowych i wojewódzkich.

Sieć dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego składa się z 28 dróg powiatowych o łącznej długości 233,89 km. Zarządcą tych dróg jest Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim. Funkcję zarządcy drogi sprawuje Zarząd Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z siedzibą w Kurzętniku.

Większość dróg powiatowych na terenie powiatu nowomiejskiego stanowią drogi o nawierzchni asfaltowej (228,826 km). Tylko 5,064 km to drogi powiatowe gruntowe.

Z zestawień wynika, że największa sieć dróg powiatowych znajduje się na terenie gminy Biskupiec, a najmniejsza na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Tylko na obszarze gminy Biskupiec występują drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej. Na pozostałych gminach wszystkie drogi powiatowe mają nawierzchnię asfaltową.

Przyjęte kryteria oceny stanu nawierzchni drogowych dla dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego oparto przez analogię na Systemie Oceny Stanu Nawierzchni (SOSN) stosowanym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad dla dróg krajowych.

Tab. 7. Wykaz dróg powiatowych wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego

l.p	nr drogi	przebieg drogi	klasa techniczna	długość /km/	ocena stanu technicznego	nota stanu techniczn. i wartości użytkowej
1	1234N	Sumin – Baballice - Sędzice	L	5,084	3,00	C
2	1323N	Kacze Bagno – Sugajenko	L	6,316	3,35	C
3	1333N	Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie	Z	11,431	4,23	A
4	1236N	Wielka Tymawa – Łąkorz – Wawrowice	Z	18,837	3,72	B
5	1238N	gr. woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo	L	5,135	3,69	B
6	1242N	Biskupiec - Krotoszyny	L	5,893	3,00	C
7	1244N	Skarlin – Lekarty – Nowy Dwór	L	7,817	3,15	C
8	1246N	dr. woj. 538 – Skarlin – Nowe Miasto Lubawskie	L	12,720	4,13	B
9	1248N	gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr. woj. (Brzozie)	Z	17,485	3,14	C
10	1250N	Brzozie Lubawskie – Mroczno – Rynek	L	18,795	3,61	B
11	1252N	Mroczenko – Montowo	L	8,937	4,30	A
12	1254N	Tuszewo (dr. woj. Nr 541) – Truszczyny – Dębień	L	5,080	3,66	B
13	1270N	Radomno – Rakowice – Zajączkowo – dr. woj. 538	L	6,603	3,84	B
14	1271N	Mierzyn – Rywałdzik	L	3,459	3,84	B
15	1273N	Ostrowite – gr. woj. (Górale)	L	4,468	3,41	B
16	1276N	gr. woj. (Brzozie) – Mroczno	L	3,024	4,1	B
17	1279N	Kisielice – Biskupiec	Z	5,893	2,50	D
18	1293N	Biskupiec – Łąkorz	L	6,980	4,00	B
19	1299N	gr. woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo	Z	28,553	3,83	B
20	1313N	Iława – Karaś – dr. pow. Nr 1299 N (Wonna)	Z	2,274	3,00	C
21	1315N	Jamielnik – Gryżliny – dr. pow. Nr 1244 N	L	5,846	4,00	B
22	1317N	Marzęcice – gr. woj. (Pokrzydowo)	L	9,755	4,32	A
23	1319N	Nowe Miasto Lubawskie – Kaługa	L	8,722	3,74	B
24	1335N	Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup	Z	16,418	3,92	B

25	1321N	Kurzętnik – Nielbark	L	2,391	5,00	A
26	1337N	Boleszyn – gr. woj. (Wielkie Leźno)	L	2,439	3,41	B
27	1347N	dr. woj. Nr 538 (Tylice) – Mroczenko	L	5,077	2,74	C
28	5500N	ul. Mszanowska, Nowe Miasto Lubawskie	L	0,680	3,66	B

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatu nowomiejskiego

W niniejszym rozdziale wykorzystano sporządzone na zlecenie Zarządu Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z siedzibą w Kurzętniku protokoły kontroli okresowej (pięcioletniej) stanu technicznego i wartości użytkowej każdej drogi powiatowej.

Stan techniczny każdej drogi został oceniony wg kryteriów :

Stan dobry - ocena 5,0
Stan zadowalający - ocena 4,0
Stan niezadowalający - ocena 3,0
Stan zły - ocena 2,0
Stan bardzo zły - ocena 1,0

Określając ogólny stan techniczny dróg powiatowych każdej drodze na całej długości nadano jedną kompleksową ocenę, bez podziału na odcinki. Oceny te zestawione zostały powyżej. Ocenie podlegały wszystkie elementy i wyposażenie drogi oraz istniejące w pasie drogowym ograniczenia dla ruchu. Stan techniczny 4 dróg oceniono jako dobry, nie wymagający w najbliższym czasie interwencji. Stan techniczny jednej drogi oceniono jako zły tzn. wymagający w najbliższym czasie naprawy. Żadnej z dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego stan techniczny nie został oceniony jako bardzo zły tzn. taki, który wymaga natychmiastowej poprawy.

Pogarszający się stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniem i słabą jakością nawierzchni. Są one, w znacznej części, poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Konstrukcje podbudów dróg powiatowych są niedostosowane do intensywnego wzrostu natężenia ruchu pojazdów, a zwłaszcza nasilającej się tendencji zwiększania udziału w ruchu pojazdów ciężarowych.

Czynnikiem mającym duży wpływ na stan techniczny dróg powiatowych, jest brak odpowiedniej wysokości środków finansowych na bieżące utrzymanie. Ogranicza to możliwość prowadzenia remontów dróg i ich wyposażenia do niezbędnego minimum.

Aby nie dopuścić do zwiększenia zniszczeń na drogach powiatowych należy podjąć działania zmierzające do poprawy ich stanu technicznego. Wykonana ogólna ocena stanu technicznego pozwala na określenie czasu przeprowadzenia niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych.

Średnia ocena stanu technicznego wszystkich 28 dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego wynosi 3,65. Można więc powiedzieć, że ogólny stan techniczny dróg powiatowych jest zadowalający.

Tab. 8. Średnia ocena ogólna dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego

ocena stanu technicznego	ilość dróg	udział procentowy w stosunku do ogólnej liczby dróg
A	4	14,3%
B	16	57,1%
C	7	25,0%
D	1	3,60%

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatu nowomiejskiego

Transport kolejowy

Przez teren powiatu nowomiejskiego przebiegają 2 linie kolejowe:

Linia kolejowa nr 9 o długości 323,393 km, łącząca stację Warszawa Wschodnia Osobowa ze stacją Gdańsk Główny. Stacje kolejowe na terenie powiatu to: Montowo i Zajączkowo Lubawskie. Na całej długości linia jest wielotorowa i zelektryfikowana. Na terenie powiatu linia przebiega na odcinku prawie 13 km. W latach 2006-2014 linia została gruntownie zmodernizowana i przystosowana do prędkości 200 km/h dla pociągów pasażerskich i 120 km/h dla pociągów towarowych. Przed modernizacją na linii obowiązywała prędkość 80-120 km/h.

Linia kolejowa nr 353 o długości 392,456 km relacji Poznań Wschód – Skandawa, przebiegająca przez województwa wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie. Stacje kolejowe na terenie powiatu to: Ostrowite koło Jabłonowa, Lipinki, Biskupiec Pomorski, Jamielnik. Linia jest w części jedno-, a w części dwutorowa. Jest też w większości zelektryfikowana (366,371 km). Na terenie powiatu linia przebiega na odcinku ponad 24 km.

Komunikacja samochodowa

(aktualizacja kwiecień 2019)

W powiecie nowomiejskim na dzień 31.12.1999 r. zarejestrowanych było 14 304 pojazdów, a na dzień 31.12.2014 r. zarejestrowanych było 39 817 pojazdów a na dzień 7.05.2019 r. 49 210 pojazdów – liczba ta systematycznie rośnie.

Na terenie powiatu komunikacja między miejscowościami jest zapewniana przez następujących przewoźników:

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Iława,
- Firma – Transport Osobowy ”JARZE-BUS” s.c. w Biskupcu,
- Kujawsko-Pomorski Transport Samochodów Włocławek – oddział Brodnica,
- Agencja Turystyczno-Transportowa „JUNIOR” Agnieszka Wróblewska, Nowe Miasto Lubawskie.

Ilość przewożonych osób za rok 2014 roku wynosiła: 107 129 osób, natomiast w pierwszym półroczu 2015 roku wyniosła 59 001 osób.

Na terenie powiatu nie ma linii tramwajowych, ani trolejbusowych oraz autobusowej komunikacji miejskiej.

Pozostała infrastruktura komunikacyjna

(aktualizacja kwiecień 2019)

Tab. 9. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza

długość ścieżek rowerowych [km/10 tys. ludności]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Polska	b/d	b/d	1,5	1,8	2,0	2,43	2,81	2,93	3,16
woj. kujawsko-pomorskie	b/d	b/d	2,2	2,4	2,7	3,69	4,33	4,48	4,59
woj. warmińsko-mazurskie	b/d	b/d	1,5	1,7	1,9	2,62	3,35	3,54	3,49
powiat iławski	b/d	b/d	2,8	2,8	4,3	5,86	5,67	5,77	5,76
powiat nowomiejski	b/d	b/d	0,3	0,3	1,2	1,87	3,11	3,12	3,22

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane

Tab. 10. Długość ścieżek rowerowych w km

długość ścieżek rowerowych w km									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
powiat iławski	0	0	26,5	26,5	40,5	54,5	52,6	53,5	53,5
powiat nowomiejski	0	0	1,5	1,5	5,3	8,3	13,8	13,8	14,2
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	0	0	1,5	1,5	3,3	3,3	3,3	3,3	1,8
Gmina Grodziczno	0	0	0	0	2,0	2,0	2,2	2,2	2,2
Gmina Kurzętnik	0	0	0	0	0	3,0	8,2	8,2	8,2
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	0	0	0	0	0	0	0,1	0,1	2,0
Gmina Biskupiec	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane

Ilość ścieżek rowerowych jest poniżej wskaźnika dla Polski i dla województwa. Nie zapewnia w żaden sposób alternatywy komunikacji (do szkoły, do pracy), ani nie umożliwia wykorzystania w celach turystycznych. Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajduje się 3,3 km ścieżek rowerowych i na terenie gminy Grodziczno 2,0 km (dane statystyczne za rok 2013).

Gospodarka wodno-ściekowa i gazownictwo (aktualizacja kwiecień 2019)

Sieć kanalizacyjna

Tab. 11. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej

długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	4 540,0	4 794,0	5 358,3	5 882,7	6 299,0	6731,6	6922,3	7040,6	7177,2
powiat nowomiejski	80,8	81,2	98,9	116,3	136,3	144,8	160,5	162,6	165,4
miasto Nowe Miasto Lubawskie	13,2	b.d.	b.d.	b.d.	39,8	47,3	49,5	51,2	51,3
gmina Biskupiec	35,3	b.d.	b.d.	b.d.	35,7	35,7	35,7	35,7	38,3
gmina Grodziczno	-	b.d.	b.d.	b.d.	-	-	-	-	-
gmina Kurzętnik	31,1	b.d.	b.d.	b.d.	42,0	42,2	50,6	50,6	50,6
gmina Nowe Miasto Lubawskie	1,2	b.d.	b.d.	b.d.	18,8	19,6	24,7	25,1	25,2

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane

Sieć wodociągowa

Tab. 12. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej

długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej [km]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	13508,7	13951,7	14473,0	15009,5	15261,6	15603,2	15872,2	16033,9	16230,7
powiat nowomiejski	907,80	934,60	937,70	957,10	964,10	975,4	986,8	990,9	992,7
miasto Nowe Miasto Lubawskie	34,80	b.d.	b.d.	b.d.	36,50	36,8	36,9	40,3	40,7

gmina Biskupiec	273,70	b.d.	b.d.	b.d.	283,70	283,7	283,7	283,7	283,7
gmina Grodziczno	188,10	b.d.	b.d.	b.d.	220,50	224,4	224,4	224,4	224,4
gmina Kurzętnik	234,60	b.d.	b.d.	b.d.	235,40	235,4	242,0	242,0	241,9
gmina Nowe Miasto Lubawskie	179,60	b.d.	b.d.	b.d.	188,00	195,1	199,8	200,5	202,0

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej

ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	1266353	1292361	1294735	1295782	1294186	1366234	1363776	1361920	1359180
powiat nowomiejski	33 916	34 577	34 713	34 881	34 973	40559	40650	40585	40521
miasto Nowe Miasto Lubawskie	9 049	b.d.	b.d.	b.d.	9 266	9985	9940	9960	9833
gmina Biskupiec	7 402	b.d.	b.d.	b.d.	7 600	9212	9227	9153	9114
gmina Grodziczno	3 813	b.d.	b.d.	b.d.	4 067	6035	6032	6002	6016
gmina Kurzętnik	7 364	b.d.	b.d.	b.d.	7 618	8836	8874	8844	8898
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	6 288	b.d.	b.d.	b.d.	6 422	6491	6577	6626	6660

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane

Na podstawie zebranych danych należy stwierdzić, iż długość sieci kanalizacyjnych, wodociągowych systematycznie wzrasta. Najmniej zsieciowanym terenem jest teren gminy Grodziczno (gdzie kanalizacji sanitarnej całkowicie brak), a najlepiej teren miasta Nowe Miasto Lubawskie i teren gminy Kurzętnik.

Sieć gazowa

W latach 2007-2008 rozpoczęto przygotowania do budowy dwóch odcinków gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300, MOP 5,5 MPa wraz z infrastrukturą towarzyszącą:

- pierwszy odcinek gazociągu relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie inwestor: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gdańsk Zakład w Bydgoszczy (długość na terenie powiatu ok. 16 km) – już funkcjonujący,
- drugi odcinek gazociągu relacji Nowe Miasto Lubawskie – Iława, inwestor: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gdańsk Zakład w Olsztynie (długość na terenie powiatu ok. 9 km). Obecnie prace są na etapie ukończenia. W kolejnych latach planowana jest budowa przyłączy. Zasilanie siecią gazową pozwoli na uzyskanie alternatywnego źródła energii cieplnej w powiecie.

W 2015 roku został ukończony projekt pn.: Budowa sieci gazowej w/c relacji Brodnica - Nowe Miasto Lubawskie – Iława DN 300 oraz gazyfikacja gmin zlokalizowany jest na obszarze województwa: kujawsko – pomorskiego w gminach: Brodnica, Bartniczka, Brzozie oraz warmińsko – mazurskiego w gminach: Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie, Grodziczno, Lubawa, Iława. Trasa gazociągu wysokiego ciśnienia przebiega pomiędzy miejscowościami Brodnica, Nowe Miasto Lubawskie, Iława. Zakres przedmiotowy projektu obejmował:

- Budowę gazociągu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia relacji: Brodnica Nowe Miasto Lubawskie DN 300/150 długości 36,88 km wraz ze stacją gazową redukcyjno - pomiarową w miejscowości Kurzętnik,
- Budowę gazociągu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia relacji: Nowe Miasto Lubawskie – Iława DN 300/100 długości 31,48 km wraz ze stacją gazową redukcyjno

- pomiarową w m. Dziarny k. Hławy,
- Budowę gazociągów dystrybucyjnych średniego ciśnienia w miejscowościach Nowe Miasto Lubawskie i Kurzętnik długości 14,3 km,
- Rozbudowę sieci gazowej średniego ciśnienia Hława – Dziarny długości 4,7 km,
- Budowę 487 przyłączy gazowych w obszarze oddziaływania projektu.

W latach 2016 – 2017 kontynuowano rozbudowę sieci gazowej na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Olsztynie wykonała zadania stanowiące części Projektu nr POIS.10.02.00-00-013/10 pn. "Budowa sieci gazowej w/c relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie - Hława DN 300 oraz gazyfikacja gmin". Wykonano gazociągi średniego ciśnienia oraz liczne przyłącza na terenie Nowego Miasta Lubawskiego (Budowa gazociągu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia wpływa na poprawę warunków zasilania w paliwo gazowe, umożliwia dalszą rozbudowę sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia oraz przyłączanie nowych odbiorców na obszarze oddziaływania. Rezultatem tego jest poprawa warunków rozwoju gospodarczego oraz zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej obszaru objętego Projektem. Głównymi beneficjentami powstałej infrastruktury są odbiorcy indywidualni i instytucjonalni zlokalizowani na terenie województwa warmińsko - mazurskiego.

Ciepłownictwo (aktualizacja kwiecień 2019)

Tab. 14. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem

sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem [GJ/DM3]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	135,12	164,48	135,77	141,54	139,61	129,71	125,09	133,45	133,80
podregion elbląski	177,14	193,85	177,67	180,33	177,29	147,62	125,20	150,06	152,19
powiat nowomiejski	-	-	24,91	34,04	173,68	222,05	204,30	207,65	256,98

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Pierwszą centralną ciepłownię w Nowym Mieście Lubawskim, będąca własnością Lubawskiej Spółki Komunalnej, uruchomiono w 2013 roku. Obecnie ciepłownia obsługuje kilkadziesiąt budynków na terenie miasta w tym kompleksy budynków spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot i domy jednorodzinne. Na terenie powiatu nie ma innej centralnej ciepłowni, która byłaby dostawcą ciepła. Na terenie gminy Grodziczno działa lokalna biogazownia, która zaopatruje sąsiadujące budynki w ciepło. Funkcjonują lokalne ciepłownie dla potrzeb spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i inni lokalni dostawcy ciepła.

Energetyka (aktualizacja kwiecień 2019)

Tab. 15. Produkcja elektryczna według źródeł ogółem

produkcja elektryczna według źródeł ogółem [GWh]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	339,6	354,1	640,8	745,6	760,4	948,0	1138,8	1166,3	1293,3

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 16. Produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii

produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii [GWh]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	142,5	137,5	452,1	554,8	549,8	746,0	949,6	975,7	1127,8

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 17. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Polska	5,7	6,9	8	10,4	10,4	12,5	13,7	13,7	14,1
woj. warmińsko-mazurskie	42	38,8	70,6	74,4	72,3	78,7	83,4	83,7	87,2
woj. kujawsko-pomorskie	51,8	59	60,5	58,7	63,1	65,8	68,6	58,7	51,4

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 18. Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej

udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej [%]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	6,3	7,5	8,9	11,4	11,4	b/d
woj. warmińsko-mazurskie	4,3	4	13,1	15,8	15,5	b/d
woj. kujawsko-pomorskie	20,8	28,3	26,8	24,6	28,8	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się wysokim udziałem energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem, jak i w ogólnym zużyciu energii. W obu przypadkach są to wskaźniki powyżej średniej krajowej, co świadczy o wysokim potencjale województwa w tym zakresie.

Gospodarka

(aktualizacja kwiecień 2019)

Powiat nowomiejski należy do słabo uprzemysłowionych. Ogółem na terenie powiatu nowomiejskiego w rejestrze REGON zarejestrowanych jest 3,2 tys. podmiotów gospodarki narodowej. Na dzień 31.12.2017 r. najwięcej, bo 1055 podmioty zarejestrowanych było na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, następnie na terenie gminy Kurzętnik - 617 podmiotów, dalej na terenie gminy Biskupiec 604 podmioty, kolejna jest gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie - 556 podmiotów. Najmniej podmiotów, bo 327, zarejestrowanych było na terenie gminy Grodziczno.

Tab. 19. Podmioty gospodarcze zarejestrowane – wpisane do REGON

podmioty gospodarcze zarejestrowane - wpisane do REGON [10 tys. mieszkańców]									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
woj. warmińsko-mazurskie	805	819	807	827	845	854	860	865	874
podregion elbląski	744	762	744	760	778	789	795	799	806
powiat nowomiejski	625	656	630	646	669	689	698	696	716
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	909	966	907	893	901	919	935	934	959
gm. Biskupiec	533	561	549	575	590	620	629	607	641

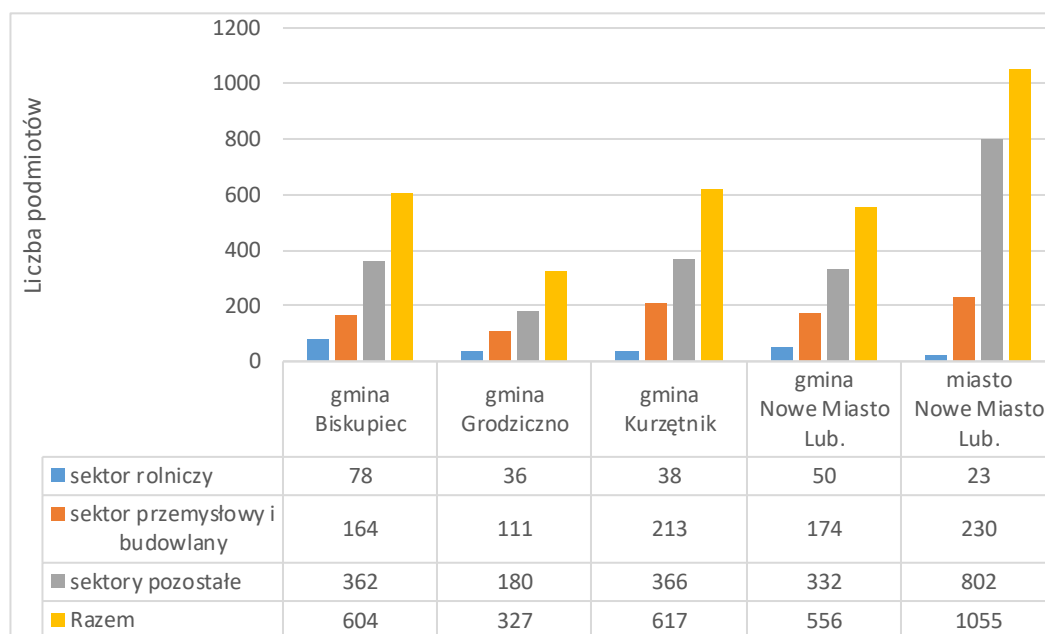
gm. Grodziczno	428	441	435	471	488	501	500	501	514
gm. Kurzętnik	568	588	560	585	629	636	654	680	675
gm. Nowe Miasto Lubawskie	561	589	577	593	627	660	661	648	680

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych. Ostatnie publikowane dane.

W powiecie nowomiejskim na każde 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest 716 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów – 959 na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie, a najmniej podmiotów, tylko 514 na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest w gminie Grodziczno. **Systematycznie rośnie jednak liczba podmiotów gospodarczych.**

Poza miastem wszystkie gminy posiadają wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych/1000 mieszkańców poniżej wskaźnika województwa i regionu, co świadczy o słabym uprzemysłowieniu powiatu. Statystykę podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2. Sektory działania podmiotów gospodarki narodowej na terenie powiatu nowomiejskiego

Źródło: www.stat.gov.pl – Bank danych lokalnych 2017.

Typowo rolniczą gminą jest gmina Biskupiec, najwięcej podmiotów sektora przemysłowego występuje na terenie miasta i na terenie gminy Kurzętnik, a najmniej na terenie gminy Grodziczno. Dużą grupę podmiotów stanowią na terenie powiatu firmy branży budowlanej. Poza gminą Biskupiec jest to sektor przeważający w każdej gminie.

Sytuacja demograficzna

(aktualizacja kwiecień 2019)

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2017 r. powiat nowomiejski zamieszkiwało 44 104 mieszkańców, w tym kobiet było: 22 173, co stanowi 50,3%. Gęstość zaludnienia wyniosła 64 osoby na km². Gęstość zaludnienia dla całego województwa warmińsko – mazurskiego wynosiła 59 osób na km².

Tab. 20. Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu wg. faktycznego miejsca zamieszkania – stan na dzień 31 grudnia 2014 r.

nazwa jednostki samorządu terytorialnego	liczba mieszkańców	gęstość zaludnienia (liczba osób na 1 km ²)
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	11 180	983
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	8108	59
Gmina Biskupiec	9523	40
Gmina Kurzętnik	9094	61
Gmina Grodziczno	6386	41

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Tab.20 (1) Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu według miejsca zamieszkania – stan na dzień 31 grudnia 2017 r.

nazwa jednostki samorządu terytorialnego	liczba mieszkańców	gęstość zaludnienia (liczba osób na 1 km ²)
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	10997	967
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	8177	59
Gmina Biskupiec	9419	39
Gmina Kurzętnik	9145	61
Gmina Grodziczno	6366	41

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2017 r. najwięcej osób zamieszkiwało miasto Nowe Miasto Lubawskie, jednocześnie tu była największa gęstość zaludnienia. Najmniej osób zamieszkiwało gminę Grodziczno, a najmniejsza gęstość zaludnienia była na terenie gminy Biskupiec.

Tab. 21. Liczba mieszkańców w powiecie i z podziałem na gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2010-2017

nazwa jednostki samorządu terytorialnego	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	11 068	11 174	11 162	11 224	11 241	11 180	11101	11085	10997
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	8046	8034	8053	8003	8064	8108	8172	8178	8177
Gmina Biskupiec	9572	9667	9641	9603	9546	9523	9538	9461	9419
Gmina Kurzętnik	8821	8994	9092	9080	9043	9094	9127	9091	9145
Gmina Grodziczno	6242	6414	6392	6363	6371	6386	6383	6351	6366
powiat nowomiejski	43 749	44 283	44 340	44 273	44 265	44 291	44321	44166	44104

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując dane statystyczne roku 2017 w stosunku do roku 2009 należy stwierdzić, że liczba mieszkańców powiatu wzrosła (wzrost o 355 osób), przy czym największy wzrost nastąpił między rokiem 2009, a 2010 (wzrost o 542 osoby), a od 2015 r. notuje się spadek liczby ludności. Różnie przedstawia się to w poszczególnych gminach. Na terenie miasta Nowego Miasta Lubawskiego oraz gminy Biskupiec zanotowano spadek liczby ludności (miasto – spadek o 71 osób, Biskupiec – spadek o 153 osoby), natomiast w gminach: Nowe Miasto Lubawskie, Kurzętnik i Grodziczno nastąpił wzrost liczby ludności (gmina NML – wzrost o 131 osób, Kurzętnik – wzrost o 324 osoby, Grodziczno – wzrost o 124 osoby).

Tab. 22. Ruch naturalny w powiecie w latach 2010-2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
liczba urodzeń żywych	574	623	548	550	498	491	490	485	484
liczba zgonów	409	414	367	431	405	385	393	418	437
przyrost naturalny na 1000 ludności	3,7	4,7	4,1	2,7	2,1	2,4	2,2	1,5	1,1

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższych danych wynika, że podobnie jak w przypadku liczby ludności, także w ilości urodzeń zanotowano wzrost w 2010 r. w stosunku do roku 2009. Po tym roku jednak, systematycznie spada liczba urodzeń. Wzrosła liczba zgonów i jest najwyższa od roku 2009 r. Przyrost naturalny spadł z poziomu 3,7 do poziomu 1,1, ale nadal jest dodatni (przyrost naturalny w województwie warmińsko – mazurskim w 2017 r. wyniósł 0,08)

Tab. 23. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2010-2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność w wieku przedprodukcyjnym ($\leq$ 17 lat)	23,1%	22,9%	22,6%	22,3%	21,9%	21,5%	17,6%	17,3%	17,3%
ludność w wieku produkcyjnym	66,9%	66,8%	66,6%	66,5%	66,4%	66,1%	65,8%	65,8%	65,2%
ludność w wieku poprodukcyjnym	14,4%	14,4%	14,9%	15,3%	15,6%	16,1%	16,6%	16,9%	17,5%

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Ludność w wieku przedprodukcyjnym w 2017 r. stanowiła 17,3% ogółu ludności. Dla porównania w województwie warmińsko – mazurskim – 15,3%, w kraju – 15,2%. Ludność w wieku produkcyjnym w 2017 r. stanowiła 65,2% ogółu ludności (w województwie warmińsko – mazurskim – 65,5%, w kraju – 64,0%). Ludność w wieku poprodukcyjnym w 2017 r. stanowiła 17,5% ogółu ludności (w województwie warmińsko – mazurskim – 19,1%, w kraju – 20,8%).

Oznacza to, że powiat charakteryzuje się wyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym oraz niższym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym, niż średnia województwa i krajowa. Tym niemniej należy zauważyć, że odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w powiecie nowomiejskim w 2009 r. był wyższy o 1,4% niż w roku 2017, w wieku produkcyjnym – o 1,7, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w 2017 r. był wyższy aż o 3,1.

Tab. 24. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010 – 2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność w wieku nieprodukcyjnym	60,0	59,7	60,0	60,2	59,9	60,3	60,9	61,2	31,8

na 100 osób wieku produkcyjnym									
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	62,0	62,9	66,0	68,4	71,2	74,8	78,0	80,6	84,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,0	23,1	23,8	24,4	24,9	25,8	26,7	27,3	28,2

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

W 2017 r. wskaźnik obciążenia demograficznego tj. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 28,2 (w województwie warmińsko – mazurskim - 30,6) W okresie od 2009 do 2017 liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła o 1,8. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 22,3. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła o 5,2.

Tab. 25. Saldo migracji na pobyt stały między powiatowych i zagranicznych wg. ekonomicznych grup wieku

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wiek przedprodukcyjny	-36	-26	- 10	- 48	-20	-39	bd	-56	-35
Wiek produkcyjny	-66	-94	-114	-137	-95	-124	bd	-58	-40
Wiek poprodukcyjny	4	5	0	-1	-1	-15	bd	-21,4	-14,3

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego bd – brak danych

Saldo migracji było ujemne, za wyjątkiem roku 2009, 2010 i 2011 dla grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Największy odpływ ludności dotyczył grupy osób w wieku produkcyjnym, ale w ostatnich latach notuje się mniejszy odpływ. Najbardziej mobilni są ludzie młodzi, otwarci na zmiany. Poszukują pracy w większych ośrodkach miejskich, a także za granicą.

Tab. 26. Prognozy dotyczące liczby ludności w powiecie nowomiejskim

	2020	2030	2040	2050
prognozowana liczba ludności	43 754	42 682	40 903	38 484

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Prognozy dotyczące spadku liczby ludności dotyczą całego kraju. Zmniejszająca się liczba urodzeń, systematyczne wydłużanie długości życia oraz wzrost znaczenia migracji, prowadzi do zmniejszenia przyrostu naturalnego, a w konsekwencji do nieodwracalnych zmian struktury populacji. W 2050 r. liczba ludności Polski wyniesie 33 mln 951 tys. /na koniec 2017 r. wynosiła 38 433 tys. osób/ Oznacza to zmniejszenie liczby ludności o 12%. Będzie przybywać osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby w wieku 65 lat i więcej będą stanowiły prawie 1/3 populacji. W przekroju regionalnym, jedynie województwo mazowieckie utrzyma wyższe stany ludności. W pozostałych województwach, w tym także w województwie warmińsko – mazurskim, wystąpi spadek liczebności populacji. (Prognoza ludności GUS na lata 2014 – 2050, Warszawa 2014)

Podsumowując, dane z ostatnich lat pokazują, że nie potwierdzają się powszechnie powtarzane opinie, że powiat nowomiejski zamieszkuje coraz mniejsza liczba osób. W okresie od 2009 do 2017 r. nastąpił wzrost o nieco ponad 350 osób, ale należy też zauważyć, że po 2015 r. nastąpił spadek. Przyrost naturalny w powiecie jest jednym z wyższych w województwie warmińsko – mazurskim, a trzeba zaznaczyć, że w wielu powiatach jest ujemny. Jeżeli chodzi o strukturę wiekową, wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc tych które w przyszłości zasilą szeregi osób w wieku produkcyjnym, również jest wyższy niż w województwie. Niestety, spadek liczby urodzeń oznacza, że społeczeństwo powiatu starzeje się. Niepokojący jest także wzrost liczby zgonów po 2015 r. Saldo migracji jest ujemne, co oznacza, że więcej osób migruje poza powiat. Szczególnie osoby młode, w wieku produkcyjnym migrują do większych ośrodków miejskich, a także za granicę. Z drugiej strony obserwuje się, że w niektórych gminach (przoduje gmina Kurzętnik) obserwuje się wzrost liczby ludności. Można domniemywać, że to efekt działań władz gminy, mających na celu zachęcenie jak największej liczby młodych osób, małżeństw, do osiedlania się na terenie gminy. Tym bardziej, że prognozy na kolejne dziesiątki lat są niepokojące. Prognozowana liczba ludności powiatu w 2050 r. to 38 484 osoby, a więc o 5 620 osób mniej niż stan ludności na koniec 2017 r. (spadek o ok. 13 %)

Edukacja

(aktualizacja kwiecień 2019)

Kształcenie i wychowanie służą rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Zapewnienie powszechnej dostępności do szkół w celu realizacji obowiązku szkolnego i nauki należy do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Poniższa tabela przedstawia szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, działające na terenie gminy miejskiej i gmin wiejskich Powiatu Nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015:

Tab. 27(1). Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015

lp	nazwa szkoły i placówki oświatowej	siedziba	liczba uczniów				nauczany język	liczba nauczycieli	liczba prac. obsługi
			Przedszkole/ inna forma wychowania przedszkolnego	Oddział przed- szkolny	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum			
1	Zespół Szkół im. Władysława Jagiełły w Kurzętniku	Kurzętnik	50	78	301	151	angielski, niemiecki	46	23
2	Zespół Szkół w Marzęcicach	Marzęcice	25	42	155	161	angielski, niemiecki, rosyjski	35	14
3	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Brzoziu Lubawskim	Brzozie Lubawskie	17	24	71	-	angielski, rosyjski	15	7
4	Szkoła Podstawowa w Tereszewie	Tereshewo	23	24	150	-	angielski	17	11
5	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu	Biskupiec	-	49	212	-	angielski	32	8
6	Szkoła Podstawowa w Szwarcenowie	Szwarcenowo	-	17	64	-	angielski	15	3
7	Szkoła Podstawowa im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego w Krotoszynach	Krotoszyny	-	24	122	-	angielski	17	3
8	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łąkorzu	Łąkorz	-	15	98	-	angielski	16	3
9	Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Lipinkach	Lipinki	-	19	73	-	angielski	14	5
10	Szkoła Podstawowa w Ostrowitem	Ostrowite	-	14	59	-	angielski	14	3
11	Zespół Szkół w Bielicach Gimnazjum im. Narodów Zjednoczonej Europy w Bielicach	Bielice	-	-	-	351	angielski, niemiecki	45	7
12	Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”	Biskupiec	30	-	-	-	angielski	5	2
13	Anna Rozeńska - Przedszkole Niepubliczne „Talencik”	Bielice	36	-	-	-	angielski	4	2
14	Niepubliczne Przedszkole „Leśny Dworek”	Nowe Miasto Lubawskie	25	-	-	-	-	3	1
15	Niepubliczne Gimnazjum dla Młodzieży LOGOS (rozpoczęło działalność od 01.09.2015 r.)	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
16	Przedszkole Miejskie wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie	175	-	-	-	angielski	13	10
17	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie	-	66	365	-	angielski, niemiecki	38	13

18	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka wchodząca w skład Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej	Nowe Miasto Lubawskie	-	74	399	-	angielski, niemiecki	40	16
19	Gimnazjum im. Filomatów Nowomiejskich	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	369	angielski, niemiecki	38	9
20	Zespół Szkół w Mroczeniu	Mroczo	22	34	164	119	angielski, niemiecki, rosyjski	26 + 1 os. w punkcie przedszk.	6 + 1 os. w punkcie przedszk.
21	Zespół Szkół w Grodzicznem	Grodziczno	20	40	145	159	angielski, niemiecki, rosyjski	33 + 1 os. w punkcie przedszk.	11 + 1 os. w punkcie przedszk.
22	Szkoła Podstawowa w Boleszynie	Boleszyn	-	8	50	-	angielski	9	1
23	Szkoła Podstawowa w Montowie	Montowo	-	8	53	-	angielski	15	2
24	Szkoła Podstawowa w Zajączkowie	Zajączkowo	-	13	87	-	angielski	9	3
25	Szkoła Podstawowa w Zwiniarzu	Zwiniarz	-	12	61	-	angielski	9	2
26	Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianem	Bratian	43	23	152	126	angielski, niemiecki	32	15
27	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Jamielniku	Jamielnik	19	27	128	149	angielski, niemiecki	33	7
28	Szkoła Podstawowa im. Ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiździnach	Gwiździny	15	12	63	-	angielski	11	4
29	Szkoła Podstawowa w Radomnie	Radomno	-	22	70	-	angielski	11	5
30	Szkoła Podstawowa w Skarlinie	Skarlin	-	12	84	-	angielski	12	3
31	Społeczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tylicach	Tylice	15	16	66	-	angielski	15	brak danych
32	Niepubliczne Przedszkole „Magiczna Akademia”	Radomno	27	-	-	-	-	7	brak danych
33	Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Pod Wierzbą”	Mszanowo	26	-	-	-	-	1	brak danych

Źródło: Informacja uzyskana z Urzędu Miasta oraz Urzędów Gmin

Z powyższego zestawienia wynika, że do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, oddziałów przedszkolnych w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało 1 241 dzieci. W szkołach podstawowych mamy 3192 uczniów, natomiast w gimnazjach: 1585. We wszystkich wymienionych podmiotach zatrudnionych jest 632 nauczycieli i 201 pracowników administracji i obsługi. W Nowym Mieście Lubawskim działa również Szkoła Muzyczna I stopnia wchodząca w skład Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej. Uczęszcza do niej 100 uczniów, z którymi pracuje 12 nauczycieli. Na uczniów opuszczających gimnazjum oraz chcące się kształcić osoby dorosłe czeka różnorodna oferta szkół ponadgimnazjalnych.

Tab. 27(2). Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2018/2019

lp	Nazwa szkoły i placówki oświatowej	siedziba	liczba uczniów				nauczany język	liczba nauczycieli	liczba prac. obsługi
			Przedszkole/ inna forma wychowania przedszkolnego	Oddział przed- szkolny	Szkoła Podstawowa				
					Szkoła Podstawowa	Gimnazjum			
1.	Szkoła Podstawowa w Mrocznie	Mroczno 22A	-	75	194	23	angielski, niemiecki	33	10
2.	Szkoła Podstawowa w Nowym Grodzicznie	Nowe Grodzicznie 83	-	90	249	51	angielski, niemiecki	Brak danych	Brak danych
3.	Szkoła Podstawowa w Boleszynie	Boleszyn 12B	-	12	49	-	angielski, niemiecki	14	1
4.	Szkoła Podstawowa w Zajączkowie	Zajączkowo 21a	-	42	92	-	angielski, niemiecki	15	4
5.	Szkoła Podstawowa w Zwiniarzu	Zwiniarz 4A	-	15	52	-	angielski, niemiecki	14	2
6.	Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie	ul. Szkolna 2 Bratian	66	24	190	32	angielski, niemiecki	32	14
7.	Szkoła Podstawowa im. ks. K. Wróblewskiego	Gwiździny 58	-	16	82	-	angielski, niemiecki	14	4
8.	Szkoła Podstawowa w Radomnie	Radomno 17	-	8	87	-	angielski, niemiecki	17	4
9.	Szkoła Podstawowa w Skarlinie	Skarlin 72	-	25	79	-	angielski, niemiecki	20	3
10	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Jamielniku	ul. Szkolna 10 Jamielnik	20	22	156	53	angielski, niemiecki	25	7
11	Społeczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tylicach	Tylice 39	15	22	102	-	angielski, niemiecki	17	2
12	Niepubliczne Przedszkole „Magiczna Akademia”	Radomno 17	27	-	-	-	Angielski	7	2
13	Niepubliczne Przedszkole i żłobek „Pod Wierzbą”	Ul. Polna 7, Mszanowo	10	1	-	-	-	1	1
14	Zespół Szkół im. Władysława Jagiełły	Ul. Grunwaldzka 37 Kurzętnik	94	75	405	47	Niemiecki, angielski	53	25
15	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Brzoziu Lubawskim	Brzozie Lubawskie 43a	18	17	114	0	Angielski i rosyjski	25	6

16	Szkoła Podstawowa w Tereszewie im. Kawalerów Orderu Uśmiechu	Tereszewo 9a	22	28	166	0	Angielski i rosyjski	25	8
17	Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Ziemi w Marzęcicach	Szkolna 21	24	49	217	56	Angielski i niemiecki	37	14
18	Zespół Szkolno-Przedszkolny	Ul. Jagiellońska 3 Nowe Miasto Lubańskie	121	74	367	-	Angielski i niemiecki	52	29
19	Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej	Ul. Tysiąclecia 33 Nowe Miasto Lubańskie	--	127	395	--	Angielski i niemiecki	72	20
20	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich	Ul. Działyńskich 14 Nowe Miasto Lubańskie	--	71	251	116	Angielski i niemiecki	41	13
21	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu	Ul. Grudziądzka 38, 13-340 Biskupiec	-	45	273	0	Angielski i niemiecki	34	7
22	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szwarcenowie	Szwarcenowo 36 13-340 Biskupiec	7	15	84	0	Angielski i niemiecki	22	3
23	Szkoła Podstawowa Specjalna w Krotoszynach	Krotoszyny 4a 13-330 Krotoszyny	0	0	6	0	Angielski	13	1
24	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łąkorzu	Łąkorz 99 13-334 Łąkorz	0	19	102	0	Angielski i niemiecki	22	5
25	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipinkach	Lipinki 13-334 Łąkorz	25	23	86	0	Angielski i niemiecki	21	6
26	Szkoła Podstawowa w Ostrowitem	Ostrowite 34 13-334 Łąkorz	0	14	66	0	Angielski i niemiecki	18	3
27	Zespół Szkół w Bielicach	Bielice 120 13-330 Krotoszyny	0	0	140	119	Angielski i niemiecki	44	8
28	Publiczne Przedszkole w Krotoszynach	Krotoszyny 4a	52	0	0	0	Angielski	6	3

		13-330 Krotoszyny							
29	Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Biskupcu	Ul. Wolności 12, 13-340 Biskupiec	25	0	0	0	Angielski	5	0
30	Anna Rożeńska Przedszkole Niepubliczne „Talencik”	Bielice 84A, 13-330 Krotoszyny	32	0	0	0	Angielski	3	2

Źródło: Informacja uzyskana z Urzędu Miasta oraz Urzędów Gmin

Z powyższego zestawienia wynika, że do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, oddziałów przedszkolnych w roku szkolnym 2018/2019 uczęszcza 1467 dzieci. W szkołach podstawowych mamy łącznie 4501 uczniów, w tym w gimnazjach 497. Na uczniów opuszczających gimnazjum oraz chcące się kształcić osoby dorosłe czeka różnorodna oferta szkół ponadpodstawowych.

Liczba placówek w stosunku do roku szkolnego 201/2015 zmniejszyła się o 3 placówki. Zwiększyła się liczba uczniów uczęszczających do przedszkoli jak i liczba uczniów w szkołach podstawowych.

Na terenie Powiatu Nowomiejskiego działają poniżej wymienione szkoły publiczne i niepubliczne:

Tab. 28 . Zestawienie szkół publicznych i niepublicznych działających na terenie powiatu nowomiejskiego – stan na rok szkolny 2018/2019

lp	Nazwa szkoły lub placówki oświatowej	siedziba	liczba uczniów						nauczany język	liczba nauczycieli	liczba prac. Obsługi
			L.O. dla młodzieży	Szkoła branżowa /ZSZ	Technikum	Kwalifikacyjne kursy zawodowe	Szkoła Policealna	L.O. dla dorosłych			
1.	Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim	ul. 3 Maja 24 13 – 300 Nowe Miasto Lubawskie	352	-	-	-	0	0	francuski niemiecki angielski rosyjski	37	14
2.	Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	ul. Grunwaldzka 49 13 – 306 Kurzętnik	-	138 71	389	-	0	-	angielski niemiecki	56	13
3.	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Nowym Mieście Lubawskim	ul. Działyńskich 14 13 – 300 Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	-	-	50	angielski	6	-
4.	Zespół Szkół w Bielicach	Bielice 120, 13-330 Krotoszyny	46	85	0	0	0	0	Angielski, niemiecki	44	8

Źródło: Informacja z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego oraz Urzędu Gminy Biskupiec

Do wyżej wymienionych szkół w roku 2018/2019 uczęszcza łącznie 1 131 uczniów i słuchaczy. W liceach kształci się 398 uczniów, w liceach dla dorosłych 50 osób. Do szkół zawodowych uczęszcza 683 uczniów.

Z informacji Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego wynika, że w roku szkolnym 2012/2013 na 548 absolwentów gimnazjów 323 wybrało szkoły ponadgimnazjalne, dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski. W roku szkolnym 2013/2014 liczba ta wyniosła 333 na 559 absolwentów, natomiast w roku 2014/2015: 317 na 532 absolwentów. We wszystkich wymienionych latach do szkół ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski przychodziło około 59% absolwentów gimnazjów.

W roku szkolnym 2017/2018 467 uczniów ukończyło gimnazja na terenie Powiatu Nowomiejskiego. Do klas I szkół ponadgimnazjalnych dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski w roku szkolnym 2018/2019 zostało przyjętych 269 uczniów gimnazjów z terenu powiatu nowomiejskiego i 9 uczniów z gimnazjów z poza terenu powiatu nowomiejskiego. 198 uczniów wybrało szkoły ponadgimnazjalne mające siedzibę poza terenem powiatu nowomiejskiego. Dla rozwoju powiatu szczególnie ważne jest to, by jak największa liczba uczniów gimnazjów przysłała do szkół prowadzonych przez Powiat Nowomiejski.

Szkoły prowadzone przez Powiat Nowomiejski powinny być i są atrakcyjne ze względu na wyniki nauczania uzyskiwane przez uczniów. Poniżej zostały przedstawione wyniki matur w latach 2012-2018. Zawsze są one bliskie średniej wojewódzkiej i krajowej, a w niektórych latach nawet wyższe.

Tab. 29. Zestawienie wyników matur w szkołach powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2018

rok	Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim		Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku		% zdawalności matur w woj. warm.-maz.		% zdawalności w skali kraju	
	Liceum Ogólnoksz.	Techn.	Techn.	Techn. uzup.	Liceum Ogólnoksz.	Techn.	Liceum Ogólnoksz.	Techn.
2012	93,1 %	73,9 %	64%	38%	92%	75%	93%	78%
2013	92,1 %	90 %	63%	0%	93%	79%	94%	81%
2014	93,2 %	84,2 %	66%	0%	86%	66%	89%	71%
2015	92,0 %	-	64,4 %	-	79 %	79 %	82 %	82 %
2016	90,0 %	-	71 %	-	86 %	72 %	89 %	76 %
2017	94,7 %	-	78 %	-	86 %	72 %	89 %	76 %
2018	92,6 %	-	78,3 %	-	89 %	76 %	90 %	79 %

Źródło: Informacja uzyskana z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego na podstawie danych Centralnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

Tab. 30. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014 [% zdawalności]

rok	Technikum*	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	% zdawalności w skali kraju	
			technikum	zasadnicza szkoła zawodowa
2012	61,1%	93,3%	63,93%	81,18%
2013	68,9%	84,3%	74,53%	92,44%
2014	60,5%	100%	71,97%	91,78%

Źródło: Informacja uzyskana z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego na podstawie danych Centralnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na podobnym poziomie utrzymują się wyniki egzaminów zawodowych zdawanych przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Nowomiejski.

Działalność wspomagającą edukację zapewnia Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji. W jego skład oprócz poradni psychologiczno-pedagogicznej wchodzi również biblioteka pedagogiczna. Zatrudnionych jest tam 11 pracowników pedagogicznych i 6 pracowników niepedagogicznych. Dodatkowo na terenie Powiatu Nowomiejskiego działają następujące niepubliczne placówki oświatowe: Centrum Edukacyjne „WIEDZA”, Placówka Kształcenia Ustawicznego „LOGOS”, Ośrodek Kształcenia Zawodowego „Edukacja”, Ośrodek Szkolenia Zawodowego, WAR-MOTOR.

Rynek pracy (aktualizacja kwiecień 2019)

Tab. 31(1). Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2009-2014

jednostka	grudzień 2009	grudzień 2010	grudzień 2011	grudzień 2012	grudzień 2013	grudzień 2014
powiat nowomiejski	19,3	19,8	21,3	22,2	23,8	19,8
województwo warmińsko-mazurskie	20,2	20,0	20,1	21,2	21,7	18,9
Polska	11,9	12,4	12,5	13,4	13,4	11,5

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Mieście Lubawskim na dzień 31.12.2014 r. zarejestrowanych było 3 122 bezrobotnych (w tym 1 880 kobiet). Bezrobotni z prawem do zasiłku to 538 osób (w tym 275 kobiet). Stopa bezrobocia rozumiana jako stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie, na terenie Powiatu Nowomiejskiego na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 19,8%.

Jak wynika z poniższej tabeli w powiecie występuje duży wskaźnik bezrobocia w stosunku do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim, czy w kraju.

Tab. 31(2). Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2015-2018

jednostka	grudzień 2015	grudzień 2016	grudzień 2017	grudzień 2018
powiat nowomiejski	14,6	10,6	8,4	8,0
województwo warmińsko-mazurskie	16,2	14,2	11,7	10,4
Polska	9,7	8,2	6,6	5,8

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Mieście Lubawskim na dzień 31.12.2018 r. zarejestrowanych było 1295 bezrobotnych (w tym 866 kobiet). Bezrobotni z prawem do zasiłku to 184 osoby (w tym 104 kobiety). Stopa bezrobocia rozumiana jako stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie, na terenie Powiatu Nowomiejskiego na dzień 28.02.2019 r. wynosiła 8,7%.

Jak wynika z poniższej tabeli w powiecie występuje niższe bezrobocie w stosunku do bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim, jednak wyższe w stosunku do bezrobocia w kraju.

Tab. 32. Liczba bezrobotnych w okresie 2009-2018

rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
2009	3 066	1 625
2010	3 162	1 780
2011	3 494	2 028
2012	3 595	2 046
2013	3 899	2 235
2014	3 122	1 880

2015	2340	1398
2016	1682	1097
2017	1342	880
2018	1295	866

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Jak wynika z danych, zawartych w powyższej tabeli, od roku 2009 liczba bezrobotnych cały czas rosła. Dopiero w 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych. Największą liczbę bezrobotnych zanotowano w roku 2013 i wyniosła ona 3899 osoby, a najmniejszą w roku 2009 – 3 066 osób. Zauważyć można również, że ponad połowa liczby bezrobotnych to kobiety. Od roku 2015 liczba bezrobotnych sukcesywnie malała. Największą liczbę bezrobotnych zanotowano w roku 2015 i wyniosła ona 2340, a najmniejszą w roku 2018 – 1295. Zauważyć można również, że znaczna część bezrobotnych to kobiety.

Terytorialne natężenie bezrobocia

Poniższe zestawienie przedstawia zróżnicowanie zarejestrowanych osób bezrobotnych z podziałem na poszczególne gminy na dzień **31.12.2014 r.**:

- gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie – 679 osób (w tym 410 kobiet),
- gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie – 595 osób (w tym 356 kobiety),
- gmina Biskupiec – 897 osoby (w tym 550 kobiet),
- gmina Grodziczno – 402 osoby (w tym 210 kobiet),
- gmina Kurzętnik – 549 osób (w tym 354 kobiety).

Jak wynika z powyższych informacji największa liczba bezrobotnych zamieszkiwała gminę Biskupiec i stanowiła 28,73% wszystkich zarejestrowanych. Należy zauważyć, że największa liczba bezrobotnych kobiet również była na terenie gminy Biskupiec.

Poniższe zestawienie przedstawia zróżnicowanie zarejestrowanych osób bezrobotnych z podziałem na poszczególne gminy na dzień **31.12.2018 r.** :

Zarejestrowane osoby bezrobotne z podziałem na gminy, na dzień 31.12.2018 r.

- gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie – 326 osób (w tym 214 kobiet),
- gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie – 234 osób (w tym 156 kobiet),
- gmina Biskupiec – 344 osoby (w tym 228 kobiet),
- gmina Grodziczno – 172 osoby (w tym 113 kobiet),
- gmina Kurzętnik – 219 osób (w tym 155 kobiet).

Jak wynika z powyższego największą liczbą bezrobotnych zamieszkuje gminę Biskupiec. Należy również zauważyć, że liczba bezrobotnych kobiet także zamieszkuje gminę Biskupiec.

Wiekowy rozkład bezrobocia

Tab. 33. Bezrobotni wg wieku

wiek	rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
18-24	2009	866	464

	2010	926	536
	2011	1053	627
	2012	943	551
	2013	1 005	590
	2014	744	459
	2015	540	343
	2016	328	235
	2017	211	160
	2018	268	188
25-34	2009	861	484
	2010	900	543
	2011	996	613
	2012	1 060	654
	2013	1 112	674
	2014	900	592
	2015	705	476
	2016	507	388
	2017	447	339
	2018	406	324
35-44	2009	586	337
	2010	601	356
	2011	684	420
	2012	776	461
	2013	812	500
	2014	661	438
	2015	478	308
	2016	318	215
	2017	260	180
	2018	235	172
45-54	2009	585	295
	2010	548	287

	2011	542	296
	2012	569	303
	2013	659	344
	2014	494	262
	2015	325	158
	2016	276	161
	2017	214	122
	2018	199	115
55 i więcej	2009	168	45
	2010	187	58
	2011	219	72
	2012	247	77
	2013	311	127
	2014	323	129
	2015	292	113
	2016	253	98
	2017	210	79
	2018	187	67

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

W latach 2009-2014 najwięcej bezrobotnych to osoby w wieku 25-34 lat, natomiast najmniej bezrobotnych to osoby w wieku 55 lat i więcej.

W latach 2015-2018 najwięcej bezrobotnych to społeczeństwo w wieku 25-34, natomiast najmniej bezrobotnych to osoby w wieku 55 i więcej.

Tab. 34. Bezrobotni wg. wykształcenia

wykształcenie	rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
wyższe	2009	128	88
	2010	181	139
	2011	222	175
	2012	219	167
	2013	214	168
	2014	194	139
	2015	172	126

	2016	135	104
	2017	106	86
	2018	91	70
policjalne i śr. zawodowe	2009	556	365
	2010	581	397
	2011	691	483
	2012	721	515
	2013	774	540
	2014	627	472
	2015	476	331
	2016	348	261
	2017	247	188
	2018	258	188
średnie ogólnokoszt.	2009	337	217
	2010	336	239
	2011	407	281
	2012	353	242
	2013	438	295
	2014	337	249
	2015	261	184
	2016	168	127
	2017	146	115
	2018	153	122
zasadnicze zawodowe	2009	1136	503
	2010	1094	527
	2011	1160	586
	2012	1333	656
	2013	1372	718
	2014	1082	588
	2015	817	122
	2016	576	450

	2017	457	350
	2018	450	275
gimnazjalne i poniżej	2009	909	452
	2010	970	478
	2011	1040	503
	2012	969	466
	2013	1101	514
	2014	882	432
	2015	614	307
	2016	455	255
	2017	386	216
	2018	343	200

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Najwięcej osób bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze, a najmniej bezrobotnych jest z wykształceniem wyższym.

Osoby bezrobotne niepełnosprawne

Tab. 35. Osoby bezrobotne niepełnosprawne

rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
2009	193	98
2010	185	106
2011	212	119
2012	254	141
2013	289	151
2014	220	125
2015	180	99
2016	182	101
2017	161	90
2018	129	73

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Najwięcej osób bezrobotnych niepełnosprawnych zanotowano w roku 2013, a najmniej w roku 2018.

Aktywność społeczna (aktualizacja kwiecień 2019)

Ważnym ogniwem funkcjonowania społeczności lokalnej są organizacje pozarządowe działające na rzecz dobra publicznego. Stowarzyszenia i fundacje podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców, dlatego współpraca organizacji pozarządowych z jednostką samorządu terytorialnego poprawia jakość życia mieszkańców naszego powiatu. Jednocześnie priorytetem samorządu powiatu nowomiejskiego jest służenie mieszkańcom oraz działającym na terenie powiatu organizacjom pozarządowym w ramach posiadanych zasobów i kompetencji w sposób jak najbardziej skuteczny.

Partnerstwo między strefą administracji publicznej i sektorem organizacji pozarządowych sprzyja budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca z organizacjami o różnorodnym spektrum działania przyczynia się do lepszego rozpoznawania występujących potrzeb oraz zastosowania nowatorskich i skuteczniejszych sposobów ich zaspokajania.

W Starostwie Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim istnieje stanowisko Pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych, do którego zadań zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym, należy: utrzymywanie bieżących kontaktów pomiędzy samorządem powiatowym i sektorem pozarządowym, koordynacja współpracy z organizacjami pozarządowymi, prowadzenie spraw związanych ze zlecaniem zadań publicznych organizacjom pozarządowym, prowadzenie doradztwa organizacyjno-prawnego dla organizacji pozarządowych, opracowywanie i realizacja programu współpracy powiatu nowomiejskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami określonymi w ustawie *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, opracowywanie zasad konsultowania i konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w ustawie *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Analizując dane z lat 2009-2014 można stwierdzić, że sukcesywnie wzrastała ilość nowych organizacji pozarządowych.

Analizując dane z lat 2015-2017 można stwierdzić również wzrost ilości organizacji pozarządowych.

Obecnie jest ich 174.

Znacznie wzrosła liczba Fundacji, gdzie w latach poprzednich zarejestrowana była 1 fundacja, a na dzień 31.12.2018 r. zarejestrowanych jest 12 fundacji.

Należałoby również zauważyć, że zmniejszyła się liczba Uczniowskich Klubów Sportowych, gdzie spadek nastąpił w roku 2016. Jest to wynik analizy ich statutów, w których znajdowały się zapisy niezgodne z obowiązującym prawem. Część klubów zmieniła swoje statuty, a część postanowiła rozwiązać klub

Tab. 36. Liczba stowarzyszeń w powiecie nowomiejskim

wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stowarzyszenia zarejestrowane w KRS	75	77	87	93	98	102	98	92	90	93
Fundacje	1	1	1	1	1	4	3	7	11	12
Stowarzyszenia zwykłe	0	0	1	3	3	4	5	5	8	4
Stowarzyszenia kultury fizycznej	8	9	9	9	9	9	8	9	10	9
Uczniowskie Kluby Sportowe	21	22	22	21	20	20	21	16	15	14
Ochotnicze Straże Pożarne	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
razem	147	151	162	169	173	181	177	171	176	174

Źródło: Dane Pełnomocnika Zarządu ds. organizacji pozarządowych

Liczba stowarzyszeń w powiatach sąsiadujących:

- powiat ławski – 315,
- powiat ostródzki – 298,
- powiat brodnicki – 159.

Organizacje korzystają z dotacji przedmiotowych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych finansowanych z budżetu powiatu.

Tab. 37. Zestawienie liczby organizacji korzystających z dotacji oraz kwot dotacji w latach 2009-2018

rok	ilość złożonych ofert	ilość wybranych ofert	łączna kwota dotacji w zł
2009	21	15	63 850
2010	18	15	63 300
2011	21	16	65 000
2012	19	17	32 200
2013	23	13	15 000
2014	18	14	23 000
2015	20	14	26 000
2016	15	13	27 000
2017	19	13	65 000
2018	19	17	32 200

Źródło: Dane Pełnomocnika Zarządu ds. organizacji pozarządowych

Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Kultura

(aktualizacja kwiecień 2019)

Na terenie Powiatu Nowomiejskiego działa wiele placówek kulturalnych. Wśród nich wymienić można: Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku, Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu, Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie, Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim, Wiejski Dom Kultury w Łąkorzu oraz liczne biblioteki i świetlice wiejskie, remizy, domy strażaka, czy remizo-świetlice. Prowadzą one działalność na rzecz lokalnej społeczności, aktywizują różne środowiska. Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego.

Tab. 38. Wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego

l.p.	Nazwa/typ placówki kulturalnej	Siedziba/ilość
1	Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku	Kurzętnik
2	Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzętniku	Kurzętnik
3	Gminna Biblioteka Publiczna w Grodzicznie	Grodziczno
	Gminna Biblioteka Publiczna	Biskupiec
7	Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu	Biskupiec
8	Wiejski Dom Kultury w Łąkorzu	Łąkorz
9	Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie
10	Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście Lubawskim (pełni funkcje biblioteki powiatowej)	Nowe Miasto Lubawskie
11	Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie	Mszanowo
12	Biblioteka GCK w Bratianie	Bratian
13	Biblioteka GCK w Gwiździnach	Gwiźdzy
14	Biblioteka GCK w Jamielniku	Jamielnik
15	Biblioteka GCK w Radomnie	Radomno
16	Biblioteka GCK w Skarlinie	Skarlin
17	Biblioteka GCK w Tylicach	Tylice
18	Świetlice Wiejskie w Gminie Biskupiec	11
19	Świetlice Wiejskie w Gminie Grodziczno	4
20	Świetlice Wiejskie w Gminie Kurzętnik	17
21	Świetlice Wiejskie w Gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie	14
22	Remizo-świetlice w Gminie Grodziczno	6
23	Remiza w Trzcinie	Trzcin
24	Domy Strażaka w Gminie Grodziczno	2
25	Biblioteki Szkolne w Gminie Biskupiec	7

Źródło: Urząd Miejski i Urzędy Gmin

Przy Miejskim Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim działają między innymi: Chór „Harmonia” i Chór „Cantamus”. W powiecie nowomiejskim utworzono kilka prężnie działających orkiestr dętych:

w Grodzicznie istnieje Parafialno-Gminna Młodzieżowa Orkiestra Dęta, w Kurzętniku i Nowym Mieście Lubawskim działają Młodzieżowe Orkiestry Dęte.

Na szczególną uwagę zasługują imprezy kulturalne. Placówki kultury na terenie całego Powiatu Nowomiejskiego podejmują liczne działania. Poniżej wymieniona jest część z nich.

Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku zorganizowało między innymi: V Przegląd Pieśni Religijnej, Międzynarodowy Przegląd Zespołów Ludowych, V Kurzętnickie Impresje Orkiestr Dętych, Kurzętnickie Targi Ślubne. Gminna Biblioteka Publiczna zorganizowała Narodowe czytanie „Przedwiośnie”, Cała Polska Czyta Dzieciom, Noc z duchami. Młodzieżowa Orkiestra Dęta oprócz licznych koncertów zorganizowała również warsztaty muzyczne. Licznymi koncertami może pochwalić się również Zespół Anibabki.

Wśród wielu działań kulturalnych podejmowanych przez placówki kultury działające na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie należy wymienić choć kilka z nich: Spotkanie dyskusyjne klubu książki dla dzieci i dorosłych, Wystawę Świeżo bo Wiosennie, Zakochane Melodie, V Festiwal Piosenki Religijnej „CANTATE DEO”, festiwal Piosenki Harcerskiej, Kreatywny Maj Warsztaty i Wystawy, Koncerty muzyczne w Ogrodzie Róż, Noc św. Jana spotkanie Zespołów Folklorystycznych, Jubileusz 120-lecia Chóru Harmonia, Nowomiejską Biesiadę Kasztelańską.

Wśród przykładowych działań podejmowanych przez placówki kulturalne w Gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie należy wymienić: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Majówkę na rokowo, Noc świętojańską, Bratiańską Noc Kabaretową, udział zespołu SAMI SWOI w przeglądach i spotkaniach z folklorem, spotkania autorskie w bibliotekach, Dzień Pluszowego Misia.

W Gminie Biskupiec placówki kultury zorganizowały imprezy okolicznościowe, a wśród nich między innymi: Święto Niepodległości, Bal karnawałowy dla dzieci, Majówkę, kiermasze świąteczne, Złote Gody. Prowadzą zajęcia tematyczne takie jak: grupa wokalna, taneczna, korepetycje, Klub Seniora, Pilates, Body Shape. Odbyło się też 7 koncertów- Kawiarenki Artystyczne.

Działania kulturalne podejmowane w Gminie Grodzicznie to „Edukacja dzieci i młodzieży poprzez naukę gry na instrumentach dętych” prowadzona przez Parafialno-Gminną Młodzieżową Orkiestrę Dętą w Grodzicznie. To również konkursy: XIII Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek, I Gminny Konkurs Recytatorski Poezji Dziecięcej dla dzieci do lat 6, Gminny Turniej dla 6-latków „Czujemy się bezpiecznie”, XV Gminny Konkurs matematyczny klas I-II Szkół Podstawowych organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Grodzicznie.

Starostwo Nowomiejskie jest promotorem oraz organizatorem imprez kulturalnych. Do imprez cyklicznych należą przede wszystkim Jarmark Bożonarodzeniowy i Wielkanocny. Ponadto Starostwo jest współorganizatorem wielu przedsięwzięć kulturalnych i oświatowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie powiatu, np. konkursy „O złote pióro Starosty”, Powiatowy Turniej Wiedzy Ekonomicznej, Maraton Matematyczny, Powiatowy Konkurs Ortograficzny, Warmińsko-Mazurski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny, Konkurs Wiedzy o Obronie Cywilnej. W imprezach powiatowych biorą udział zespoły ze terenu Powiatu Nowomiejskiego.

Starostwo Nowomiejskie jest promotorem oraz organizatorem imprez kulturalnych. Do imprez cyklicznych należą przede wszystkim Jarmark Bożonarodzeniowy i Wielkanocny. Ponadto Starostwo jest współorganizatorem wielu przedsięwzięć kulturalnych i oświatowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie powiatu, np. konkursy „O złote pióro Starosty”, Powiatowy Turniej Wiedzy Ekonomicznej, Maraton Matematyczny, Powiatowy Konkurs Ortograficzny, Warmińsko-Mazurski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny, Konkurs

Wiedzy o Obronie Cywilnej. W imprezach powiatowych biorą udział zespoły ze terenu Powiatu Nowomiejskiego.

Sport

Na terenie powiatu działa 14 uczniowskich klubów sportowych i 9 stowarzyszeń kultury fizycznej, których celem jest rozpowszechnianie sportu i kształtowanie właściwych nawyków sportowych. Starostwo Powiatowe i Urzędy Gmin realizują zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki. Podejmowane działania są często kompatybilne z Regulaminem Szkolnych Imprez Sportowych Warmińsko-Mazurskiego Szkolnego Związku Sportowego w Olsztynie. W Starostwie Powiatowym koordynowaniem i propagowaniem sportu zajmuje się Wydział Oświaty, Kultury i Promocji, który realizuje zawody powiatowe wpisujące się w Regulamin Szkolnych Imprez Sportowych, którego autorem jest Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy w Olsztynie. Powiat jest również współorganizatorem imprez wojewódzkich.

Do cyklicznie organizowanych imprez sportowych i rekreacyjnych należą między innymi: Halowe Zawody skoku wzwyż i pchnięciu kulą, Orlikowe Turnieje Piłki Nożnej. Dla klas I-III szkół podstawowych organizowany jest turniej „Jestem sprawny na 6”, Wojewódzkie Halowe Turnieje piłki nożnej dziewcząt i chłopców szkół podstawowych, gimnazjalnych, Lekkoatletyczna Powiatowa Olimpiada Dzieci. Powiat Nowomiejski jest współorganizatorem Ogólnopolskich Biegów Grunwaldzkich.

Działalność powyższa oraz działalność prowadzona przez Urząd Miasta i Urzędy Gmin możliwa jest dzięki istniejącej infrastrukturze, na którą składają się między innymi:

W Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie: hala sportowa i pięć boisk do piłki nożnej, kort tenisowy, bieżnia okrężna, bieżnia prosta, skocznie i rzutnie lekkoatletyczne, siłownia Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim, kompleks sportowy Orlik z boiskiem do piłki nożnej, boiskiem wielofunkcyjnym, kompleks sportowy na terenie SP1 przy ul. Jagiellońskiej z boiskiem do piłki nożnej, boiskiem wielofunkcyjnym, skocznią w dal. Są też 3 sale gimnastyczne przy szkołach, 3 siłownie terenowe, 4 boiska terenowe do piłki nożnej, 3 boiska terenowe do siatkówki, ścieżki rowerowe (3 odcinki), 12 placów zabaw.

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie występuje 17 placów zabaw, 5 siłowni zewnętrznych, 2 ścieżki rowerowe, 4 boiska. W Gminie Grodziczno na infrastrukturę sportową składa się: 15 siłowni, w tym zewnętrzne oraz place zabaw, 1 trasa rowerowa „Pętla Ostaszewska”, 1 Orlik.

W Gminie Kurzętnik jest stadion, 3 boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, 5 boisk piłkarskich, 2 ścieżki rowerowe, 7 siłowni zewnętrznych i 18 placów zabaw. Na infrastrukturę sportową Gminy Biskupiec składa się: 15 placów zabaw, 9 siłowni zewnętrznych, 1 siłownia, 5 boisk wielofunkcyjnych, dwa Orliki i 3 boiska.

Powiat Nowomiejski posiada również przy Zespołach Szkół hale sportowe, salę gimnastyczną oraz wielofunkcyjne boisko sportowe.

Turystyka i rekreacja

Powiat nowomiejski posiada dość duże walory turystyczne. W większości leży na historycznej Ziemi Lubawskiej, z którą nierozzerwalnie wiążą się jej dzieje.

Na uwagę i ochronę dziedzictwa kulturowego zasługuje wiele, często bezcennych zabytków, w szczególności obiektów sakralnych – kościołów. Na terenie Powiatu znajduje się wiele zespołów dworskich np. na terenie gminy Kurzętnik: w Krzemieniewie i Kurzętniku oraz w Wawrowicach.

Z architektury średniowiecznej zachowały się, oprócz kościołów, ruiny gotyckiego zamku biskupiego z przełomu XIII i XIX wieku w Kurzętniku, czy resztki murów i baszty obronne w Nowym Mieście Lubawskim.

Z budownictwa mieszkaniowego zachowała się zwarta zabudowa (znacznie przebudowana w ostatnich latach, typowa dla architektury małomiasteczkowej z końca XIX wieku i I poł. XX wieku w Kurzętniku. Ponadto zachowały się budynki użyteczności publicznej (szkoły, leśniczówki, karczmy, budynki pocztowe), zabytki techniki i kultury materialnej: kuźnie (Łąkorz) czy młyny wodne (Bratian, Lorki, Rynek).

Ogólna ilość obiektów zabytkowych znajdujących się w ewidencji poszczególnych gmin powiatu nowomiejskiego wynosi 1 688. W ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się łącznie 108 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Obok obiektów historycznych największą atrakcją turystyczną regionu jest przyroda. Na terenie powiatu znajdują się znane i cenione w kraju szlaki wodne, a także piesze.

Szlak wodny rzeki Drwęcy. Licząca 207 km Drwęca jest spławna na niemal całej swej długości. Szlak Drwęcy często przedłużany jest jeszcze o dziesięciokilometrowy odcinek Wisły do centrum Torunia.

Szlak wodny rzeki Wel. Licząca 95,8 km rzeka Wel jest jednym z najatrakcyjniejszych szlaków kajakowych na pojezierzach. Główną atrakcją szlaku jest szereg odcinków o charakterze górskim, gdzie rzeka osiąga stosunkowo duży spadek, występują liczne bystrza i inne trudności.

Szlak wodny rzeki Strugi. Niewielka Struga, zwana też Struga Radomno lub Ruda, wypływa z mokradła położonego w lasach na południe od Hławy. Liczy łącznie ok. 15,7 km długości i jest spławna od Jeziora Łackiego.

Szlak wodny rzeki Skarlanki. Mająca 37 km długości Skarlanka jest głównym ciekim malowniczego Pojezierza Brodnickiego, odwadniającym większość jego jezior. Tworzy też malowniczy szlak kajakowy, którego początek znajduje się na Jeziorze Skarlińskim.

Szlak wodny rzeki Kakaj. Ok. 17-kilometrowa trasa prowadzi do rzeki Osy przez jeziora Gryźliny, Studa, położone na granicy gminy Biskupiec, Moszyska i Przedsień, a dalej Kakaj, Dębno i Wielki Staw.

Szlak pieszy żółty. Szlak żółty (w rejestrach PTTK oznaczony jako TO-231) prowadzi z Torunia, wzdłuż doliny Drwęcy, przez Pojezierze Brodnickie do Radomna, skąd jego przedłużenie prowadzi na teren Pojezierza Hławskiego. Szlak żółty jest fragmentem szlaku europejskiego łączącego Niemcy i Litwę, który oznaczony jest w międzynarodowych spisach kodem E-11, a przez teren Polski wiedzie od Słubic po Ogrodniki.

Szlak pieszy czerwony. W rejestrach PTTK oznaczony jako TO-2215. Jest to szlak pieszy łączący Nowe Miasto Lubawskie z opisanym wyżej żółtym szlakiem doliny Drwęcy, a poprzez ten szlak z Pojezierzem Brodnickim i Pojezierzem Hławskim. Szlak prowadzi z Nowego Miasta Lubawskiego do Radomna i liczy ok. 13 km.

Szlak Jakubowy. Hława–Nowe Miasto Lubawskie (Katarzynki–Radomno–Chrośle–Nowy Dwór–Nawra–Nowe Miasto Lubawskie) – odcinek 25 km oraz Nowe Miasto Lubawskie–Bachotek (Kurzętnik–Lipowiec–Lipowiec Rumunki) – odcinek 24 km.

Ponadto na terenie powiatu znajduje się wiele gospodarstw agroturystycznych. Turyści mogą korzystać w nich z wędkowania, żeglowania, kajakarstwa, jazdy konnej, wędrowek pieszych, jazdy rowerowej oraz lokalnych przysmaków regionalnych.

Zdrowie

(aktualizacja maj 2019)

Na terenie powiatu nowomiejskiego świadczenia zdrowotne zabezpieczane są przez podmioty lecznicze i praktykę zawodową. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej stan na 31.12.2017 r. znajdowało się 66 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Głównym podmiotem działającym w zakresie opieki zdrowotnej na terenie powiatu jest Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o. o.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej – stan na 31.12.2017 r. znajdowało się 66 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. zapewnia stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Świadczy usługi w oparciu o szpitalną izbę przyjęć, oddział chorób wewnętrznych liczący 30 łóżek, oddział chorób dziecięcych liczący 13 łóżek, oddział chirurgii ogólnej liczący 20 łóżek, oddział ginekologiczno-położniczy liczący 17 łóżek, oddział noworodkowy liczący 10 łóżek, oddział urologii jednego dnia liczący 2 łóżka (stan na 31.12.2018 r.).

Zgodnie ze sprawozdaniem z działalności Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. nastąpił wzrost liczby udzielonych porad ambulatoryjnych, spadła jednak liczba pacjentów przyjętych do szpitala w stosunku do roku 2017. Z informacji dotyczącej działalności szpitalnej izby przyjęć wynika, że w 2018 r. udzielono 10270 porad ambulatoryjnych, 6149 pacjentów przyjęto do szpitala. Analogicznie w roku 2017 liczba ta wynosiła 6988 udzielonych porad oraz 6705 przyjętych pacjentów. Na wszystkich oddziałach łączna liczba osób leczonych wyniosła w 2018 r. 5727 (bez noworodków) i zmniejszyła się w stosunku do roku 2017 o 458 pacjentów. Wzrosła natomiast liczba zabiegów operacyjnych. W roku 2017 wykonano ich 1211, a w 2018 roku – 1513.

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. świadczy również ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w następujących poradniach: poradni onkologicznej, poradni neonatologicznej, poradni chirurgicznej, poradni logopedycznej, poradni urologicznej, poradni diabetologicznej, poradni chorób płuc i poradni kardiologicznej. Łącznie we wszystkich poradniach udzielono 21 908 porad. W stosunku do roku 2017 zmalała liczba udzielanych porad o 1337.

W pracowni endoskopii (gastroskopia i kolonoskopia) wykonano w 2018 r. 2308 badań. Porównując rok 2017 nastąpił wzrost o 89 badań. Zwiększyła się również o 2908 liczba badań wykonywanych w 2018 roku w laboratorium diagnostycznym i wyniosła ona 242 911.

Ratownictwo medyczne zabezpiecza karetka specjalistyczna stacjonująca w Nowym Mieście Lubawskim oraz karetka podstawowa stacjonująca w Biskupcu. Szpital realizuje transport sanitarny pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

Z danych uzyskanych z Biuletynów Ochrony Zdrowia Województwa Warmińsko-Mazurskiego wynika, że najczęstszą przyczyną zgonów w województwie warmińsko-mazurskim są choroby układu krążenia oraz nowotwory złośliwe. Na trzecim miejscu występują choroby układu oddechowego. Zestawienie danych ilościowych pokazuje poniższa tabela.

Tab. 39. Zestawienie danych ilościowych wg najczęstszych przyczyn zgonów

najczęstsze wybrane przyczyny zgonów w woj. warmińsko-mazurskim	zarejestrowane w roku 2010	zarejestrowane w roku 2011	zarejestrowane w roku 2012	zarejestrowane w roku 2014	zarejestrowane w roku 2015	zarejestrowane w roku 2016
Nowotwory złośliwe	3 451	3 310	3 540	3461	3781	3776

Choroby układu krążenia	5 333	5 089	5 240	5314	5471	5178
Choroby układu oddechowego	1 508	954	858	b/d	b/b	b/d

Źródło: Biuletyny Ochrony Zdrowia Województwa Warmińsko Mazurskiego

Informację o sytuacji epidemiologicznej przedstawia Raport o Stanie Sanitarnym Powiatu Nowomiejskiego za 2017 i 2018 r. Z informacji w nim przedstawionych wynika, że sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych należy w roku 2018 uznać za dobrą. W roku 2017 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim zgłoszono 786 zachorowań na choroby zakaźne, z czego hospitalizowano 244 przypadków. W ramach nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami przeprowadzono 109 dochodzeń epidemiologicznych. Dochodzenia dotyczyły zgłoszonych przez lekarzy do Powiatowej Stacji takich zachorowań jak m.in.: salmonellozy, wirusowe zapalenie wątroby typu A, krztusiec, meningokokowe zapalenie opon mózgowych i posocznice, boreliozy, neuroboreliozy oraz w przypadkach osób z zakażeniem wirusem wścieklizny, czyli pogryzień przez zwierzęta.

Tab. 40(1). Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, liczba hospitalizacji i zapadalność na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2017 i 2018.

Jednostka Chorobowa	2017			2018		
	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Zapadalność	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Zapadalność
Biegunki ogółem:	112	70	249,06	74	20	166,1
Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat :	36	23	294,11	24	10	184,61
Salmonelloza – zatrucia pokarmowe	20	18	44,47	17	11	38,15
Wirusowe zakażenia jelitowe: ogółem	86	80	191,24	72	63	161,61
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: ogółem	11	10	24,46	5	5	11,22
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe – jadem kietbasianym	-	-	-	1	1	2,24
Lamblioza	-	-	-	1	1	2,24
Płonica	9	-	20,01	18	1	40,4
Ospa wietrzna	54	1	120,08	204	2	457,91
Różyczka	-	-	-	1	-	2,24
Róża	3	3	6,67	-	-	-
Krztusiec	2	1	4,44	-	-	-
Choroba meningokokowa	2	2	4,44	1	1	2,24
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	-	-	-	1	-	2,24
Borelioza w tym Neuroborelioza (bakteryjne zapalenie opon mózgowych)	22	8	48,92	13	5	48,92

Mikobakteriozy – inne i BNO	1	1	2,22	-	-	-
Osoby szczepione przeciwko wściekliznie	6	1	13,34	8	-	17,95
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone	1	1	2,22	1	1	2,24
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	1	2,22	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe	-	-	-	1	1	2,24
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	-	-	-	1	1	2,24
Gruźlica	8	8	17,79	4	4	8,97
Tymczasowi nosiciele pałeczek Salmonella	4	-	8,89	3	-	6,73
Grypa : zachorowania i podejrzenie ogółem :	470	-	1045,18	286	1	641,97
u dzieci do lat 14 :	204	-	1666,66	114	1	876,92
Ogółem	812	205	1805,72	712	119	1598,20

Tab. 40 (2) Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w Polsce, w województwie warmińsko-mazurskim i w powiecie nowomiejskim od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w Polsce, w województwie warmińsko-mazurskim i w powiecie nowomiejskim od 1 stycznia do 31 grudnia 2018								
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. ludności i 10 tys. dzieci do lat 2								
Lp.	Jednostka chorobowa	Polska		Województwo warmińsko-mazurskie		Powiat nowomiejski		
		1.01. - 31.12.2018 r.						
		Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.	
1	Dur brzuszny	2	0,01					
2	Dury rzekome A, B, C	6	0,02					
3	Salmonelloza	razem	9969	25,95	284	19,84	17	38,15
4		zatrucia pokarmowe	9662	25,15	279	19,46	17	38,15
5		posocznica	178	0,46	3	0,21		
6		inne zakażenia pozajelitowe	129	0,34	2	0,14		
7	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)	267	0,69					
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	razem	15362	39,98	457	31,92	5	11,22
9		wywołane przez E. coli biegunkotwórczą	288	0,75	20	1,39		
10		wywołane przez E. coli enterokrwotoczną	8	0,02				
11		wywołane przez E. coli inną i BNO	274	0,71	15	1,05	1	2,24
12		wywołane przez Campylobacter	738	1,92	36	2,51		
13		wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	176	0,46	4	0,28		
14		wywołane przez Clostridium difficile	11581	30,14	375	26,15	3	6,73
15		inne określone	705	1,83	6	0,42	1	2,24
16	nie określone	1592	4,14	1	0,07			
17	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	1535	201,23	47	170,17	2	15,38	
18	razem	512	1,33	6	0,41	1	2,24	
19	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	68	0,18				
20		jadem kielbasianym (botulizm)	22	0,06	5	0,35	1	2,24
21		wywołane przez Cl. Perfringens	1	0,00				
22		inne określone	9	0,02				
23		nie określone	412	1,07	1	0,07		
24	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	22	2,88					
25	Lamblioza (giardioza)	924	2,40	20,00	1,39	1	2,24	
26	Kryptosporidioza	3	0,01					
27	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	razem	48533	126,31	1672	116,81	72	161,61
28		wywołane przez rotawirusy	23 258	60,53	1103	76,92	40	89,78
29		wywołane przez norowirusy	5359	13,95	162	11,30	18	40,4
30		inne określone	5689	14,81	203	14,16	12	26,93
31		nie określone	14 227	37,03	204	14,23	2	4,48
32	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	21 529	2822,28	768	2780,69	40	307,69	
33	Biegunka i zapalenie	ogółem	59 028	153,63	1659	115,69	74	166,1
34		w tym dzieci do lat 2	17 476	2290,97	545	1973,28	24	184,61
35	Tularemia	16	0,04					
36	Leptospiroza	7,00	0,02					
37	Jersinioza pozajelitowa	34	0,09					
38	Mikobakteriozy - inne i BNO	241	0,63					
39	Listerioza	124	0,32	3	0,21			
40	Tęžec	ogółem	8	0,02	1	0,07		
41		noworodków						

Lp.	Jednostka chorobowa	Polska		Województwo warmińsko-mazurskie		Powiat nowomiejski		
		1.01. - 31.12.2018 r.						
		Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.	
42	Krzusiec	1552	4,04	13	0,91			
43	Płonica (szkarlatyna)	18 776	48,87	468	32,64	18	40,4	
44	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	202	0,53	14	0,97	1	2,24
45		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	100	0,26	5	0,35		
46		posocznica	139	0,36	9	0,63	1	2,24
47		inna określona i nie określona	6	0,02				
48	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	ogółem	5827	15,17	79	5,51		
49		róża	5615	14,61	73	5,09		
50		zespół wstrząsu toksycznego	20	0,05	4	0,28		
51		gorączka pługowa	1	0,25				
52		inna określona i nie określona	195	0,51	2	0,14		
53	Legionelloza	choroba legionistów	72	0,19	1	0,06		
54		gorączka z Pontiac	3	0,01				
55	Kiła	w rodzona i noworodków	13	3,23				
56		razem	1198	3,12	19	1,32		
57		wczesna	609	1,59	15	1,05		
58		późna	115	0,3	1	0,07		
59		inne postacie kily i kila nieokreślona	474	1,23	3	0,21		
60	Rzeżączka	246	0,64	5	0,35			
61	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	285	0,74	2	0,14	1	2,24	
62	Borelioza z Lyme	20 139	52,41	1306	91,08	13	29,18	
63	Gorączka plamista i inne riketsjozy	9	0,02					
64	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	46	0,79	1	0,46			
65	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jacoba (CJD)	28	0,07	2	0,14		
66		wariant choroby Creutzfeldta-Jacoba (vCJD)						
67		inne i nie określone						
68	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	7 424	19,32	461	32,15	8	17,95	
69	Kleszczowe zapalenia mózgu	197	0,51	25	1,74			
70	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	16	0,04				
71		inne określone	5	0,01				
72		nie określone	78	0,20	13	0,91		
73		w innych chorobach objętych MZ-56	10	0,03				
74	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	109	0,28				
75		opryszczkowe	3	0,01				
76		inne określone i nie określone	1103	2,87	57	3,98	1	2,24
77		w innych chorobach objętych MZ-56	5	0,01				
78	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	33	0,09					
79	Choroba wywołana przez hantawirusy	11	0,03					
80	Ospa wietrzna	149 567	389,27	4 696	327,49	204	457,91	
81	Odra	339	0,88	23	1,60			
82	Różyczka	450	1,17	2	0,14	1	2,24	

	Jednostka chorobowa		Polska		Województwo warmińsko-mazurskie		Powiat nowomiejski	
			1.01. - 31.12.2018 r.					
			Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.	Liczba	Zapad.
83	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1457	3,79	12	0,84		
84		typu B - ostre	45	0,12	4	0,28		
85		typu B - przewlekłe i BNO	3157	8,22	104	7,25	1	2,24
86		typu C	3441	8,96	123	8,58	1	2,24
87		typu B+C (zakażenie mieszane)	14	0,04	1	0,07		
88		inne i nie określone	11	0,03				
89	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności		121	0,31	12	0,84		
90	Nowowykryte zakażenia HIV		1304	3,39	40	2,79		
91	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		1584	4,12	37	2,58	2	4,48
92	Malaria (zimnica)		30	0,08				
93	Bąblowica (echinokokoza)		52	0,14	9	0,63		
94	Wągrzyca (cysticerkoza)		3	0,01				
95	Włośnica		2	0,01				
96	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ,	ogółem	1315	3,42	54	3,77	1	2,24
97		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	208	0,54	7	0,49		
98		posocznica	888	2,31	33	2,30		
99		inna określona i nie określona	504	1,31	14	0,98	1	2,24
100	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia E. coli		4	0,01				
101	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	116	0,30	1	0,07		
102		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	6	0,02				
103		posocznica	58	0,15	1	0,07		
104		inna określona i nie określona	66	0,17				
105	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	206	0,54	9	0,63		
106		inne określone	124	0,32	2	0,14		
107		inne, nie określone	219	0,57	7	0,49		
108	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		901	2,34	23	1,60		
109	Zapalenie mózgu inne i nie określone		113	0,29	5	0,35		
110	Grypa i podejrzenia grypy (ogółem)	ogółem	5 239 696	13637,11	95 113	6632,96	286	641,97
111		u dzieci w wieku 0-14 lat	2 297 492	39619,22	37 626	17139,19	114	876,92
112	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	28	6,97				
113		listerioza	3	0,75				
114		inne określone i nie określone						
115	Zatrucia pestycydami – ostre		14	0,04				
116	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami	ryby, skorupiaki i inne produkty morza						
117		grzyby	16	0,04				
118		jagody i inne części roślin	4	0,01				
119	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny						
120		dioksyny						
121		polichlorowane bifenyle						
122		inne określone i nie określone	5	0,01				
123	Zakażenie wirusem Zika		1	0,00				

Bezpieczeństwo publiczne *(aktualizacja kwiecień 2019)*

Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego należy do zadań wielu organów i jednostek administracji, a także spoczywa na organizacjach społecznych i na samych obywatelach. W aspekcie administracyjnym, jednym z najważniejszych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne na poziomie lokalnym jest powiat.

W celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań w zakresie porządku publicznego oraz bezpieczeństwa obywateli, powołano Komisję Bezpieczeństwa i Porządku, której przewodniczy starosta. Do jej zadań należy między innymi przygotowanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Program taki został opracowany i przyjęty do realizacji na lata 2016 – 2026. Komisja współpracuje z samorządami gminnymi, których reprezentanci uczestniczą w jej posiedzeniach (minimum 4 razy w ciągu roku).

W celu doraźnego rozwiązywania problemów związanych z bezpieczeństwem funkcjonuje Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, stanowiący w tym zakresie sztab starosty. Na posiedzeniach zespołu są omawiane i uzgadniane działania związane z bezpieczeństwem publicznym. Podobne zespoły funkcjonują w gminach. Cyklicznie (raz na 6 lata) starosta jest organizatorem ćwiczeń powiatowych w zakresie realizacji zadań obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej. W ćwiczeniach biorą udział powiatowe służby, inspekcje i straże oraz samorządy gmin, jeśli wyrażą taki akces. Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego przynajmniej raz w roku przeprowadza ćwiczenia polegające na przeprowadzeniu gry symulacyjnej.

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Starostą Nowomiejskim, a Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej utworzono Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK), funkcjonujące całodobowo w pomieszczeniach Komendy Powiatowej PSP. Zgodnie z zawartym porozumieniem PCZK pracuje w oparciu o zasoby kadrowe Wydziału Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego (w godzinach pracy Starostwa Powiatowego) i Stanowisko Kierowania KP PSP (godziny popołudniowe i nocne oraz dni wolne od pracy). Podstawowe zadania PCZK to :

- pełnienie całodobowych dyżurów w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego,
- współdziałanie z Centrami Zarządzania Kryzysowego organów administracji publicznej wojewody, sąsiednich powiatów i gmin powiatu nowomiejskiego,
- pełnienie nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem systemu wykrywania, alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze humanitarne,
- dokumentowanie działań podejmowanych przez Centrum,
- podejmowanie działań w zakresie monitoringu, planowania, reagowania i usuwania skutków zagrożeń na terenie powiatu w tym m.in. przygotowywanie ostrzeżeń, komunikatów dla środków masowego przekazu,
- przekazywanie informacji o zdarzeniach do Wojewódzkiego CZK.

PCZK przekazuje do gmin i odwrotnie powinno otrzymywać z gmin informacje o poważniejszych zdarzeniach i zagrożeniach mogących wystąpić na terenie powiatu oraz jak

postępować w takich przypadkach, natomiast gminy są odpowiedzialne za informowanie mieszkańców. Obecnie wszystkie gminy korzystają z systemu powiadamiania przez SMS. Dotyczy to mieszkańców zarejestrowanych w tym systemie. Aplikacja taka jest darmowa dla wszystkich, wystarczy zarejestrować się w systemie. Dodatkowo, w ramach projektu Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji funkcjonuje darmowa aplikacja tzw. RSO dotycząca terenu całego kraju. Rolą samorządów i instytucji do tego powołanych jest informowanie o takich możliwościach, ponieważ nadal zbyt mało osób z tego korzysta w życiu codziennym.

Obowiązkiem powiatu oraz gmin jest posiadanie dokumentacji dotyczącej procedur postępowania na wypadek wystąpienia zagrożeń i zdarzeń kryzysowych. Tworzone są plany zarządzania kryzysowego na poszczególnych szczeblach (w systemie co 2 lata). Plany te wymagają ciągłej aktualizacji. Na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym w budżecie powiatu jest zabezpieczona rezerwa celowa, która jest uruchamiana w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

W ramach systemu zarządzania kryzysowego, na terenie powiatu zgromadzono 13 tys. worków na wypadek zagrożenia podtopieniami. W dyspozycji powiatu znajduje się również 38 sztuk plandek w celu zabezpieczenia dachu na wypadek wichury czy po pożarze. Urząd Miasta Nowego Miasta Lubawskiego posiada dobrze wyposażony magazynek przeciwpowodziowy na wypadek zdarzeń związanych z podtopieniami, ale nie tylko. Niewielkie zasoby posiadają również Urzędy Gmin w Kurzętniku i Grodzicznie.

Współpracę powiatowych służb, inspekcji i straży na terenie powiatu należy ocenić dobrze. Starosta jest ich zwierzchnikiem, a w związku z tym, że w skład Zespołu wchodzi kierownicy wszystkich służb, a więc osoby decyzyjne, koordynacja działań stoi na wysokim poziomie i jest pozytywnie oceniana podczas ćwiczeń.

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Przestępczość

W 2014 r. na terenie powiatu nowomiejskiego stwierdzono ogółem 659 przestępstw. Wszczętych postępowań było 704. Dla porównania w roku 2013 odnotowano 702 przestępstwa, wszczęto 729 postępowań, a w 2012 stwierdzono 777 przestępstw, wszczęto 754 postępowania. Wykrywalność przestępstw przedstawiała się następująco: w 2014 r. - 77,1%, w 2013 r. - 79,7%, w 2012 r. - 80,1%.

W 2017 r. na terenie powiatu nowomiejskiego wszczęto ogółem 705 przestępstw (dla porównania w roku 2016 wszczęto 654 przestępstwa), a stwierdzono 661 przestępstw (w 2016 – 629). Wykrywalność przestępstw ogółem: w 2017 r. - 89,1%, w 2016 r. - 79,5%.

W 2014 r. powiat nowomiejskim znajdował się na 4 miejscu w województwie warmińsko – mazurskim jeżeli chodzi o bezpieczeństwo (najmniejszą liczbę przestępstw) – mniej przestępstw odnotowano jedynie w powiatach: gołdapskim, węgorzewskim i oleckim (w 2013 r. powiat nowomiejski – 3 miejsce, 2012 r. – 4 miejsce). Liczba przestępstw stwierdzonych w 7 kategoriach przestępstw pospolitych ogółem (rozboje, bójki i pobicia, uszczerbki na zdrowiu, kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy, kradzieże samochodów, uszkodzenia mienia) w 2014 r. wyniosła 242, wszczętych postępowań – 214. W 2013 r. przestępstw stwierdzonych było 211, wszczętych postępowań – 197. W 2012 r. przestępstw stwierdzonych było 249, wszczętych postępowań – 237.

W 2017 r. powiat nowomiejskim znajdował się na 6 miejscu w województwie warmińsko – mazurskim jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę przestępstw – mniej przestępstw odnotowano w powiatach: lidzbarskim, gołdapskim, węgorzewskim, oleckim i mrągowskim (w 2016 r. powiat nowomiejski – 4 miejsce)

Liczba przestępstw stwierdzonych w 7 kategoriach przestępstw pospolitych ogółem (rozboje, bójki i pobicia, uszczerbki na zdrowiu, kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy, kradzieże samochodów, uszkodzenia mienia) w 2017 r. wyniosła 132, wszczętych postępowań – 122 (w 2016 – stwierdzone przestępstwa – 173, wszczęte – 164)

Tab. 41(1). Przestępstwa stwierdzone i wszczęte postępowania z podziałem na kategorie w latach 2012-2014

kategoria przestępstwa	przestępstwa stwierdzone			postępowania wszczęte		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Włamania	71	50	87	59	46	62
Kradzieże	121	94	89	116	85	96
Uszkodzenie mienia	35	41	40	33	40	35
Przestępczość narkotykowa	26	32	52	15	11	13

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Tab. 41(2). Przestępstwa ogółem oraz wykrywalność przestępstw w % w latach 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Przestępstwa ogółem	754	729	704	763	654	705
Wykrywalność przestępstw	80,1	79,7	77,1	80,7	79,5	89,1

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Tab. 42(1). Liczba podejrzanych i wykrywalność z podziałem na kategorie w latach 2012-2014

kategoria przestępstwa	liczba podejrzanych			wykrywalność [%]		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Włamania	26	8	26	32,4	32	58,9
Kradzieże	66	28	22	53,1	43,8	41,8
Uszkodzenie mienia	27	20	18	57,1	61	55
Przestępczość narkotykowa	20	23	17	100	100	94,2

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Tab. 42(2). Przestępstwa w 7 kategoriach przestępstw pospolitych ogółem oraz ich wykrywalność w % w latach 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Przestępstwa w 7 kat. ogółem	237	197	214	224	164	122
Wykrywalność przestępstw w 7 kat.	51,3	49,8	55,5	52,9	46,8	66

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Z powyższych danych wynika, że ilość przestępstw w ostatnich latach zmalała. Wszczęto mniej postępowań. Zmalała wykrywalność przestępstw. Przestępstw o charakterze kryminalnym było więcej niż przestępstw o charakterze gospodarczym. Wzrosła ilość przestępstw narkotykowych.

Przestępczość nieletnich i przemoc w rodzinie

Tab. 43(1). Przestępczość nieletnich

	2012	2013	2014
Wnioski do instytucji m.in. do sądu	64	44	55
Nieletni pod wpływem alkoholu	22	16	5

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. było więcej wniosków do różnych instytucji, głównie do sądu, w związku ze zdarzeniami z udziałem nieletnich, ale mniej niż w 2012 r. Jednocześnie spada liczba ujawnianych nieletnich pod wpływem alkoholu.

Tab. 44. Przemoc w rodzinie [M – mężczyźni, K – kobiety, Dz – dzieci]

	2012	2013	2014
Interwencje domowe	725	592	615
Niebieskie Karty	183	374	454
Ofiary przemocy			
Ogółem	228	450	526
K/M/Dz	179/31/18	312/91/47	361/133/32
Sprawcy przemocy			
Ogółem	184	378	455
M/K/Dz	172/9/3	344/33/1	408/41/6
Sprawcy przemocy po alkoholu			
Ogółem	136	245	235
M/K/Dz	132/4/-	230/14/1	215/20/-
Wnioski do Gminnych/Miejskiej KRPA	125	221	119

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. zanotowano więcej interwencji domowych, niż w 2013 r., ale mniej niż w 2012 r. Z kolei systematycznie rośnie ilość zakładanych Niebieskich Kart. Znacząco wzrosła też ilość ofiar przemocy, którymi są głównie kobiety. Sprawców przemocy również było więcej, a są nimi głównie mężczyźni. Znaczna ilość sprawców dokonuje czynów przemocy po alkoholu. Z kolei zmalała w stosunku do lat ubiegłych, ilość sporządzanych wniosków do gminnych i miejskiej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tab.43(2) Podejrzani ogółem i podejrzani nieletni w latach 2016-2017

	2016	2017
Podejrzani ogółem	431	450
Podejrzani nieletni	12	10

Z powyższych danych (Tab.42(1), Tab.43(1)) wynika, że ilość przestępstw nieco wzrosła, niemniej jednak powiat nowomiejskim nadal jest z jednym z powiatów, na terenie których dochodzi do najmniejszej liczby przestępstw. Znacząco wzrosła wykrywalność przestępstw ogółem - wzrost o 9,6%, w 7 kategoriach przestępstw pospolitych - wzrost o 19,2%. Przestępstw o charakterze kryminalnym jest dużo więcej niż przestępstw o charakterze gospodarczym. Nieco wzrosła liczba przestępców ogółem, natomiast liczba przestępców nieletnich zmalała o 2 osoby.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tab. 45. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014	2015	2016	2017
wypadki	59	25	32	22	21	41
zabici	8	3	6	2	2	3
ranni	65	26	32	27	21	41
kolizje	373	422	412	431	436	499
nietrzeźwi	104	92	86	84	149	138
wykroczenia	4078	4295	4782	4748	7751	7978

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Z przedstawionych statystyk wynika, że w roku 2013 w powiecie nowomiejskim było mniej wypadków niż w 2012, natomiast w 2014 nastąpił wzrost w stosunku do roku 2013. Zabitych w 2013 r. było mniej o 5 osób, niestety w 2014 r. ilość ta wzrosła do 6 osób. Rannych w 2013 r. było mniej o 39 osób, w 2014r. nastąpił niewielki wzrost o 6 osób. Kolizji w 2013 r. było więcej o 49, a w 2014 nastąpił spadek o 10. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jedynie w powiecie nidzickim odnotowano mniej wypadków. Jeżeli zaś chodzi o najmniejszą liczbę kolizji, powiat nowomiejski jest na miejscu 6. W zdecydowanej większości przypadków sprawcami byli kierującymi pojazdami. W 2014 r. nastąpił znaczący wzrost ilości wykroczeń w stosunku do lat poprzednich. Odnotowano niewielki spadek ilości ujawnianych nietrzeźwych kierujących.

Z przedstawionych statystyk wynika, że ilość wypadków w 2017 r. wzrosła prawie o połowę w stosunku do roku 2016, podobnie jeżeli chodzi o ilość rannych. Była również jedna ofiara śmiertelna więcej. Kolizji było dużo więcej. O ile we wcześniejszych latach powiat nowomiejski był jednym z powiatów gdzie notowano najmniej wypadków, to w 2017 r. sytuacja ta uległa pogorszeniu (8 miejsce razem z powiatem węgorzewskim). W zdecydowanej większości przypadków sprawcami byli kierującymi pojazdami. Odnotowano niewielki spadek ilości ujawnianych nietrzeźwych kierujących, ale jest ich i tak więcej niż w poprzednich latach. Prawdopodobnie wynika to też z tego, że rośnie wykrywalność nietrzeźwych kierowców. Najczęstszą przyczyną wypadków drogowych była nadmierna prędkość. Znacząco wzrosła liczba notowanych wykroczeń. Analizując dane można wywnioskować, że na znaczący wzrost liczby wykroczeń w latach 2016-2017 mogły mieć wpływ:

- wzrost liczby działań podejmowanych przez policjantów ruchu drogowego,
- zmiana kwalifikacji prawnej dotyczących nietrzeźwych rowerzystów z przestępstwa na wykroczenie,
- wzrost liczby pojazdów na drogach, a tym samym wzrost liczby kierujących.

Stan bezpieczeństwa na drogach powiatowych

Tab. 46(1). Ilość wypadków i kolizji na drogach powiatowych

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014
wypadki	22	10	9
kolizje	75	100	91
ranni	26	11	8
zabici	2	2	2

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2014 – 2019

W latach 2012 – 2013 na drogach powiatowych doszło do 41 wypadków oraz 266 kolizji drogowych, w których zginęło 6 osób, a rannych zostało 45 osób. Ilość wypadków i rannych zmalała. W 2014 r. najczęściej wypadków i jednocześnie najczęściej rannych było na drodze 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie. Zabici byli w jednym wypadku na drodze powiatowej nr 1279N Kisielice – Biskupiec. Kolizji najczęściej odnotowano na drogach nr: 1299N: granica woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo (17), 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczo – Słup (13) oraz 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie (12). Wypadki na drogach powiatowych stanowiły 28% ogółu wypadków, kolizje – 22%.

Łączna długość dróg powiatowych stanowi 24% długości wszystkich dróg biegnących na terenie powiatu.

Tab.46(2) Zdarzenia wg kategorii drogi w latach 2016-2017.

Kategoria drogi	2016			2017		
	wypadki	zabici	ranni	wypadki	zabici	ranni
Droga krajowa nr 15	6	0	8	4	0	4
Droga wojewódzka nr 538	1	0	1	14	0	15
Droga wojewódzka nr 541	0	0	0	1	0	1
Drogi powiatowe	10	0	9	13	2	12
Drogi miejskie/gminne	2	2	3	9	1	9

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Z powyższego zestawienia wynika, że zarówno w 2017 jak i 2016 roku, najczęściej wypadków miało miejsce na drogach powiatowych (łączna długość dróg powiatowych stanowi 24,% długości wszystkich dróg biegnących na terenie powiatu). Należy też zwrócić uwagę na znaczący wzrost liczby wypadków na drodze wojewódzkiej nr 538 oraz drogach miejskich i gminnych.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe

Katalog zagrożeń występujących na terenie powiatu w ciągu ostatnich lat nie uległ rozszerzeniu. Rodzaje i wielkości zagrożeń pozostały na niezmiennym poziomie. Jedynie warunki pogodowe (susza, ulewne opady deszczu, gwałtowne roztopy) mogą mieć wpływ na intensywność występowania niektórych zagrożeń.

Tab. 47. Ilość zdarzeń (zagrożeń) pożarowych w latach 2012-2017

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014	2015	2016	2017
pożary	131 (25%)	104 (24%)	131 (27%)	115 (22%)	133 (20%)	115 (19%)
miejscowe zagrożenia	386 (73%)	316 (74%)	330 (69%)	379 (74%)	525 (77%)	470 (79%)
alarmy fałszywe	12 (2%)	9 (2%)	19 (4%)	18 (4%)	23 (3%)	13 (2%)
ogółem	529	429	480	512	681	598

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim

Analizując powyższe dane można powiedzieć, że co drugi rok ilość pożarów rośnie o kilkanaście. Najwięcej jest pożarów małych (ok. 88%), dużo mniej – średnich (ok. 9%), a najmniej dużych i bardzo dużych (ok. 3%). Spadła ilość miejscowych zagrożeń. Uwagę zwraca też spadająca ilość alarmów fałszywych, co jest niewątpliwie zjawiskiem bardzo korzystnym.

Najczęstszą przyczyną pożarów jest nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe (39 pożarów). Jeżeli chodzi o miejscowe zagrożenia, najliczniejsze są zdarzenia drogowe (124), gdzie najczęstszą przyczyną jest niezachowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Najwięcej zdarzeń występuje w okresie wakacyjnym tj. w lipcu i sierpniu, a także we wrześniu. Jeżeli chodzi o występowanie zdarzeń na terenie poszczególnych gmin, najwięcej notuje się ich na terenie miasta Nowego Miasta Lubawskiego, a najmniej na terenie gminy Grodziczno.

Tab. 48. Poszkodowani w zdarzeniach i wypadkach w latach 2012-2017

poszkodowani	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ofiary śmiertelne	14	5	4	7	2	6
ranni	109	77	94	74	76	136

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. liczba rannych w zdarzeniach wzrosła w stosunku do roku poprzedniego, ale była mniejsza niż w roku 2012. Zmalała liczba ofiar śmiertelnych. W 2017 r. wzrosła liczba ofiar śmiertelnych i znacząco wzrosła liczba rannych.

Bezpieczeństwo sanitarne

W 2014 r. pod nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajdowały się łącznie 874 obiekty, w tym 50 obiektów kontrolowanych było przez kilka komórek organizacyjnych. Ogółem PSSE przeprowadziła 1091 kontroli sanitarnych, pobrano do badania 200 próbek, w tym: 100 próbek wody do picia i 100 próbek żywności. Wystawiono 270 decyzji merytorycznych i 288 decyzji płatniczych. Wydano 153 opinie sanitarne, w tym 8 w drodze postanowienia. Nałożono 28 mandatów karnych.

W 2017 r. pod nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajdowało się łącznie 858 obiektów, w tym 60 obiektów było kontrolowanych przez kilka komórek organizacyjnych Stacji. Ogółem PSSE przeprowadziła 1008 kontroli sanitarnych, pobrano do badania 233 próbki, w tym: 115 próbek wody do picia, 115 próbek żywności, 1 próbkę ciepłej wody użytkowej, 2 próbki materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wystawiono 248 decyzji merytorycznych i 225 decyzji płatniczych. Wydano 181 opinii sanitarnych, w tym 11 w drodze postanowienia.

Tab. 49. Działalność kontrolna PSSE w latach 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Higiena komunalna	311	295	260	271	271	263
Higiena Żywności	577	449	434	405	353	359
Higiena Pracy	138	129	133	118	131	123
Higiena Dzieci i Młodzieży	71	82	72	64	81	67
Epidemiologia	171	199	166	167	171	173
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	21	18	21	15	18	20
Promocja Zdrowia	13	5	5	5	3	3
Kontrole ogółem	1302	1177	1091	1045	1028	1008

Źródło: Dane Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. było mniej kontroli niż w latach 2012 i 2013. Decyzji merytorycznych wydano więcej. Decyzji płatniczych było więcej, niż w roku 2013 i nieco mniej, niż w 2012. Najwięcej kontroli i decyzji dotyczy higieny żywności oraz higieny komunalnej. W dalszej kolejności - epidemiologii i higieny pracy, przy czym jeżeli chodzi o epidemiologię, bardzo mało wydaje się decyzji. W ostatnich latach ilość kontroli była porównywalna. Najwięcej kontroli dotyczy higieny żywności oraz higieny komunalnej.

Ocena stanu sanitarnego

Teren powiatu jest prawie w całości zwodociągowany. 95,8% mieszkańców korzysta z wody wodociągowej, o nadzorowanej jakości. W 2017 r. na podstawie badań próbek wody w ramach nadzoru i podczas kontroli wewnętrznych prowadzonych przez administratorów sieci, nie stwierdzono przekroczeń parametrów chemicznych, fizycznych czy organoleptycznych. Pod względem mikrobiologicznym w 4 wodociągach stwierdzono niewłaściwy skład mikrobiologiczny. W tych przypadkach stwierdzono brak przydatności wody do spożycia. Wydano 7 decyzji na poprawę stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodnych. W powiecie nie ma zgłoszonych

kąpielisk, nadzorem było objętych 5 miejsc wykorzystywanych do kąpieli. Na podstawie przeprowadzonych badań próbek wody, stwierdzono, że jakość wody odpowiada wymaganiom.

Jeżeli chodzi o kanalizację – w mieście Nowe Miasto Lubawskie z sieci kanalizacyjnej korzysta 82% mieszkańców, w gminie Nowe Miasto Lubawskie – 28%, gminie Kurzętnik – 42%, gminie Biskupiec – 62%. Gmina Grodziczno nie posiada infrastruktury kanalizacji sanitarnej. Należy jednak uznać, że z roku na rok poprawia się stan gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz kontrolowanych zakładów pracy również ulega sukcesywnej poprawie. W 2017 r. pod nadzorem inspekcji znajdowało się 158 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 4200 pracowników. Przeważały mniejsze zakłady, zatrudniające do 9 pracowników, jednak od kilku lat obserwuje się wzrost licznych zakładów średnich w których pracuje od 10 do 49 pracowników. Najwięcej osób jest zatrudnionych w przemyśle drzewnym i meblarskim (50% zatrudnionych). Stan sanitarny większości kontrolowanych zakładów pracy uznano za zadowalający. Nie stwierdzono rażących zaniedbań stanu sanitarno – technicznego. W zakresie higieny dzieci i młodzieży obserwuje się dalszą stopniową poprawę warunków nauczania i wychowania. Nadzorem sanitarnym objęto 43 stałe placówki oświatowo – wychowawcze. W placówkach przeprowadzane są remonty, modernizacje, oddawane są do użytku nowe obiekty sportowe, kupowany jest nowy certyfikowany sprzęt i wyposażenie. Mimo to, nadal istnieją w powiecie placówki, w których warunki higieniczno-sanitarne odbiegają od obowiązujących przepisów i standardów. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych uznano za dobrą. Nie odnotowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, zaś wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał charakter sezonowy. W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego opiniowano 20 dokumentacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (łącznie zarejestrowano 38 spraw). W ramach opiniowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zarejestrowano 71 wniosków, wydano 54 opinie sanitarne.

Analizując kwestie związane z bezpieczeństwem publicznym, należy także wspomnieć, że w 2015 r. zakończył się kompleksowy remont budynku Komendy Powiatowej Policji włącznie z rozbudową nowego skrzydła. Całkowity koszt to ok. 5 mln zł. Dzięki modernizacji budynku w znaczący sposób poprawiły się warunki pracy policjantów, pozyskano nowy sprzęt i wyposażenie (m.in. kamery w budynku i na zewnątrz). W 2016 r. zakończono termomodernizację budynku Komendy Powiatowej PSP. Koszt to ok. 1 800 tys. zł. W ramach termomodernizacji, oprócz prac remontowo – budowlanych, wymieniono system ogrzewania, zamontowano kolektory słoneczne. Ponadto, wyremontowano plac manewrowy.

Ochrona praw konsumenta

(aktualizacja kwiecień 2019)

W ramach zadania pn. ochrona praw konsumenta powiat świadczy bezpłatne poradnictwo konsumenckie i udziela informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów. Porady prawne i informacje udzielane są w różnych formach – w formie ustnej w biurze rzecznika lub telefonicznie, w formie pisemnej m.in. za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Tab. 50. Struktura porad udzielonych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2018

rodzaj porady	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
porady dot. usług	65 (40%)	92 (44%)	127 (41%)	153 (48%)	147 (43%)	154 (61%)	125 (46%)
porady dot. umów sprzedaży	69 (43%)	81 (38%)	141 (46%)	128 (40%)	167 (49%)	97 (39%)	145 (54%)
porady dot. umów poza lokalem i na odległość	28 (17%)	38 (18%)	39 (13%)	41 (12%)	25 (8%)	b/d	b/d
ogółem	162	211	307	322	339	251	270

Źródło: Dane Powiatowego Rzecznika Konsumentów

Z powyższych danych wynika, że ilość porad zwiększa się. Z uwagi na zmianę kryteriów zbierania danych od 2017 roku w sprawozdaniach ilości udzielonych porad nie uwzględnia się spraw pozakonsumenckich oraz porad o tematyce ogólnej, które także udzielane są przez rzecznika konsumentów. Na przestrzeni lat zmienia się struktura udzielanych porad, w niektórych okresach dominują sprawy dotyczące usług, a w innych dotyczące umów sprzedaży. W grupie porad dotyczących usług w 2018 r. dominowały sprawy realizacji umów telekomunikacyjnych i ubezpieczeniowych (odpowiednio 34 i 31 porad). Z kolei w poradach z zakresu umów sprzedaży w większości dotyczyły one reklamacji urzędów gospodarstwa domowego, urzędów elektronicznych i sprzętu komputerowego oraz odzieży i obuwia (odpowiednio 56 i 43 porady). Zarówno przy poradach dotyczących usług, jak i umowach sprzedaży część z nich dotyczyła umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość. Od dłuższego czasu do sprzedaży dochodzi na rynku sprzedaży bezpośrednio; sprzedawcy organizują różnego rodzaju pokazy, spotkania, na których prezentowane są i sprzedawane różne towary. Ze względu na specyficzne warunki i okoliczności zawarcia umowy konsumenci mają prawo do odstąpienia od nich w okresie 14 dni od zawarcia umów bez ponoszenia jakichkolwiek sankcji (podobnie jak przy zawieraniu umów za pomocą środków komunikacji elektronicznej – tj. internetu czy telefonu). Na przestrzeni lat widać rosnącą świadomość konsumentów, którzy samodzielnie próbują dochodzić swoich praw, podnosząc zakres swojej wiedzy poprzez publikacje i informacje drukowane, audycje telewizyjne czy informacje dostępne w internecie. Zwiększa się także ilość porad z uwagi na rosnącą świadomość konsumentów, którzy przy niekorzystnej dla siebie decyzji sprzedawcy szukają dalszych środków dochodzenia swoich praw pytając o nie rzecznika konsumentów. W ramach poradnictwa konsumenci otrzymują wzory pism, oświadczeń i zgłoszeń reklamacyjnych oraz teksty/wyciągi z odpowiednich aktów prawnych. Rzecznik udzielając porad informuje konsumentów o ich prawach i obowiązkach, analizuje zapisy umów, kart gwarancyjnych, regulaminów, pomaga redagować pisma. Rzecznik w sporadycznych przypadkach udziela również informacji przedsiębiorcom w rozwiązywaniu ich problemów z konsumentami, zwłaszcza w kontekście obowiązujących ich przepisów prawa.

Podstawowym instrumentem prawnym wykorzystywanym w wykonywaniu ustawowych zadań przez rzecznika konsumentów są także wystąpienia do przedsiębiorców podejmowane na skutek wnoszonych przez konsumentów wniosków i skarg dotyczących naruszeń ich praw i interesów przez poszczególnych przedsiębiorców.

Tab. 51. Struktura wystąpień Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2018

rodzaj wystąpienia	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wystąpienia dot. usług	41 (42%)	33 (44%)	63 (43%)	67 (36%)	91 (57%)	88 (47%)	55 (35%)
wystąpienia dot. umów sprzedaży	41 (42%)	48 (38%)	55 (37%)	96 (52%)	58 (36%)	98 (53%)	100 (65%)
wystąpienia dot. umów poza lokalem i na odległość	15 (16%)	19 (18%)	30 (20%)	23 (12%)	11 (7%)	b/d	b/d
ogółem	97	100	148	186	160	186	155

Źródło: Dane Powiatowego Rzecznika Konsumentów

Struktura wystąpień Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Nowym Mieście Lubawskim do przedsiębiorców na przestrzeni lat 2012 – 2018 kształtowała się w różny sposób. W okresie 2012 – 2014 nieznacznie przeważały sprawy dotyczące usług. W roku 2015 ponad połowa wystąpień dotyczyła umów sprzedaży, a w 2016 r. usług. Od 2017 r. nastąpiła zmiana w zakresie sprawozdawczości, wobec czego nie ewidencjonuje się w odrębnej grupie wystąpień dotyczących umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość. W latach 2017 – 2018 r. dominowały sprawy dotyczące umów sprzedaży. W ostatnim roku zdecydowana większość wystąpień w sprawie umów sprzedaży odnosiła się do reklamacji odzieży i obuwia (48 wystąpień), w następnej kolejności były sprawy związane z urządzeniami gospodarstwa domowego, urządzeniami elektronicznymi i sprzętem komputerowym (18 spraw). W grupie wystąpień dotyczących usług dominowały sprawy związane z usługami telekomunikacyjnymi energetycznymi (odpowiednio 25 i 13 wystąpień). Należy podkreślić, że większość wystąpień Rzecznika kończy się pozytywnym skutkiem.

Rzecznik współpracuje z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz organami Inspekcji Handlowej. W miarę możliwości uczestniczy w spotkaniach i konferencjach dotyczących rozwiązywania sporów konsumenckich, udostępnia broszury i poradniki.

Rosnąca ilość porad oraz wystąpień podejmowanych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów pozwala stwierdzić, że w porównaniu z latami ubiegłymi obserwuje się poprawę świadomości konsumentów, co można ocenić jako zjawisko pozytywne. Niemniej jednak coraz więcej zgłaszanych spraw cechuje wysoki stopień skomplikowania, który angażuje dużo czasu i energii w poszukiwaniu najkorzystniejszych rozwiązań. Na uwagę zasługuje fakt, że rzecznik pomimo największego zaangażowania nie ma odpowiednich narzędzi w celu zdyscyplinowania sprzedawców do określonego zachowania się, oprócz ewentualnego skierowania zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia w sytuacji nieudzielenia odpowiedzi na swoje wystąpienie przez przedsiębiorcę. Z ww. uprawnień rzecznik korzysta w każdym przypadku, gdy są ku temu przesłanki. Coraz więcej z nich zna przysługujące im prawa i dochodzi swoich roszczeń. W tym celu niezwykle pomocne, a wręcz niezbędne jest wsparcie ze strony Powiatowego Rzecznika Konsumentów. Rosnąca ilość osób zgłaszających się ze swoimi problemami pozwala

Pomoc społeczna (aktualizacja kwiecień 2019)

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim oraz powołane jednostki tj. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim oraz Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie. PCPR realizuje ponadto zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Z uwagi na to, iż została opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 część danych została wprowadzona z w/w dokumentu. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na realizację zadań w latach 2010-2012:

Tab. 52. Środki finansowe wydatkowane przez PCPR na realizację zadań w latach 2010-2018

rodzaj wydatków	wielkość wydatków (w zł) w latach				
	2010	2011	2012	2017	2018
na zadania własne powiatu	1 230 428,35	1 246 845,56	1 499 820,03	1 854 611,55	1 785 981,56
na zadania zlecone powiatowi	209 148,00	221 600,00	253 184,00	579 038,63	623 131,53
z PFRON-u	1 108 790,00	1 119 392,00	1 608 269,80	1 407 967,00	1 461 719,38
ogółem	2 548 366,35	2 258 837,56	3 361 273,83	3 841 617,18	3 870 832,47

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014 -2020

Wysokość kwot przeznaczonych przez PCPR na wykonanie większości zadań w latach 2010-2018 systematycznie rosła. Rosła także wielkość środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dziecko pozbawione opieki rodziny i usamodzielniane

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Usamodzielnionym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą przysługują świadczenia zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast osobom pełnoletnim opuszczającym dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę, udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

Tab. 53. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2018

typ rodziny zastępczej	liczba rodzin					liczba dzieci umieszczonych w rodzinach				
	2010	2011	2012	2017	2018	2010	2011	2012	2017	2018
rodzina spokrewniona z dzieckiem	35	36	29	29	33	42	43	40	40	43
rodzina niespokrewniona z dzieckiem (od 2012 roku rodziny niezawodowe)	8	8	16	14	11	12	19	26	21	17
liczba rodzin i dzieci w rodzinach ogółem	43	44	45	43	44	54	62	66	61	60
Rodzinne domy dziecka				1	1				9	9

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

W latach 2010-2012 liczba rodzin zastępczych w powiecie nowomiejskim rosła z roku na rok (z 43 w 2010 r. poprzez 44 w 2011 r. do 45 w 2012 r.). Liczba umieszczanych w nich dzieci również rosła (z 54 w 2010 r. poprzez 62 w 2011 r. do 66 w 2012 r.).

W latach 2017-2018 liczba rodzin zastępczych w powiecie nowomiejskim oraz umieszczonych w nim dzieci utrzymuje się na podobnym poziomie. Od 2013 r. w powiecie nowomiejskim funkcjonuje rodzinny dom dziecka w którym przebywa 9 dzieci.

W latach 2010-2012 systematycznie rosły środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie nowomiejskim. W latach 2017-2018 zwiększały się środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie nowomiejskim.

Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela:

Tab. 54. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2018

wysokość środków ogółem w latach				
2010	2011	2012	2017	2018
677 580,17 zł	714 708,69 zł	951 940,67 zł	967 437,12	991 771,53

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Całodobowa opieka w Domach Pomocy Społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domach pomocy społecznej. Jednostki te dzielą się na domy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych fizycznie. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób należy do zadań powiatu.

Dane dotyczące osób z powiatu nowomiejskiego skierowanych do domów pomocy społecznej oraz przebywających i oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej w latach 2010-2018 przedstawiają poniższe tabele:

Tab. 55. Osoby z powiatu skierowane do DPS-ów w latach 2010-2012 i 2017-2018.

rodzaj domu pomocy społecznej	liczba osób skierowanych do DPS-ów w latach				
	2010	2011	2012	2017	2018
dla osób w podeszłym wieku	10	8	4	6	4
dla osób przewlekłe somatycznie chorych	1	1	2	9	2
dla osób przewlekłe psychicznie chorych	2	1	3	0	0
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	1	0	0
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	1	0	0
dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0	0	0	0	0
ogółem	13	11	11	15	6

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Tab. 56. Osoby z powiatu przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS-ach w latach 2010-2012 i 2017-2018

	2010	2011	2012	2017	2018
liczba osób przebywających w DPS-ach (dane szacunkowe)	46	50	61	54	54
liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS-ach	7	9	6	2	3

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

W latach 2010-2012 liczba osób z powiatu przebywających w domach pomocy społecznej zwiększała się z roku na rok (z 46 w 2010 r. do 61 w 2012 r.) a następnie spadła w roku 2017-2018 do 54 osób. Decyzje w sprawie umieszczania osób w DPS są wydawane na podstawie decyzji kierującej oraz dokumentacji przekazanej przez OPS z terenu którego osoba zainteresowana pobytem w DPS składa wniosek o skierowanie. Ze względu na brak wolnych miejsc w DPS Grodziczno osoby umieszcza się w razie potrzeby w DPS na terenie innych powiatów.

Infrastruktura socjalna w powiecie

Na infrastrukturę socjalną prowadzoną przez powiat nowomiejski lub organizacje pozarządowe, składają się: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim, Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie, Dom Dziecka w Pacółtowie, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy i Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim oraz hostel z 8 miejscami.

Dzieci i młodzież z terenów powiatu nowomiejskiego objęte są wsparciem przez Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji. Centrum wspomaga wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, efektywność uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów. Do innych zadań centrum należą m.in.: wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka od urodzenia do 7. roku życia, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, pomoc uczniom w dokonywaniu

wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji zarówno rodziny, jak i szkoły.

Tab. 57. Zestawienie orzeczeń wydanych przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Mieście Lubawskim w roku szkolnym 2013/2014

l.p.	rodzaj dokumentu	łącznie
1	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim	64
2	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym	13
3	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	1
4	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym	11
5	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów niedostosowanych społecznie	1
6	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną	8
7	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością ruchową	7
8	Orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego	60
9	Orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	3
10	Opinia o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka	18
11	Orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego nauczania	3
razem		189

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 - opracowanie własne

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim rok szkolny 2017/2018:

- liczba szkół i przedszkoli objętych opieką PCRE – 39
- liczba dzieci przyjętych do poradni – 655

Działania w zakresie realizacji zadań statutowych poradni:

- działalność diagnostyczna poradni – 1428
- pomoc bezpośrednia udzielana dzieciom i młodzieży -1038
- orzeczenia i opinie wydawane przez zespół orzekający poradni -172

W latach 2010-2012 wysokość wydatków na rehabilitację społeczną w powiecie nowomiejskim z roku na rok ulegała zwiększeniu (z kwoty 399 045,14 zł w 2010 r., poprzez 447 983 zł w 2011 r. do 739 282,01 zł w 2012 r.). Generalnie w analizowanym okresie systematycznie zwiększały się środki finansowe przeznaczone na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych. Wahaniom ulegała natomiast wielkość środków wydatkowanych na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla mieszkańców powiatu nowomiejskiego.

W analizowanym okresie 2017-2018 systematycznie zwiększały się środki finansowe przeznaczone na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,

dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Posiadane środki finansowe wpływały na zakres świadczonej rehabilitacji społecznej oraz liczbę osób nią objętych. W latach 2010-2012 miał miejsce wzrost liczby osób, którym dofinansowano zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych, wahanom ulegała natomiast liczba osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób, którym zlikwidowano bariery architektoniczne i w komunikowaniu się.

W latach 2017-2018 wysokość wydatków na rehabilitację społeczną w powiecie nowomiejskim z roku na rok ulegała zwiększeniu (z kwoty 590 320,00 zł w 2017 r. do 643 685,00 zł w 2018 r.). Posiadane środki wpłynęły na zwiększenie zakresu realizacji zadań z rehabilitacji społecznej oraz liczbę osób nią objętych. W latach 2017-2018 miał miejsce wzrost liczby osób, którym dofinansowano zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Tab. 58. Środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną w powiecie w latach 2010-2012 i 2017-2018

środki finansowe przeznaczone na:	2010	2011	2012	2017	2018
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	93 374,00 zł	59 925,00 zł	256 290,59 zł	172 355,00	109 228,00
dofinansowanie zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	219 915,51 zł	335 058,00 zł	374 552,82 zł	299 768,00	430 136,00
dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	4 195,00 zł	–	7 869,60 zł	13 902,00	8 118,00
likwidację barier architektonicznych, technicznych	81 560,63 zł	51 292,00 zł	136 172,00 zł	95 971,00	89 202,00
likwidację barier w komunikowaniu się i in.	10 070,00 zł	1 708,00 zł	18 397,00 zł	8 324,00	7 001,00
razem	399 045,14 zł	447 983,00 zł	793 282,01 zł	590 320,00	643 685,00

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Tab. 59. Zakres rehabilitacji społecznej w powiecie w latach 2010-2012 i 2017-2018

	2010	2011	2012	2017	2018
liczba osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych	131	71	256	160	93
w tym liczba dzieci i młodzieży	11	26	17	16	14
liczba osób, którym dofinansowano zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	135	430	487	481	560
w tym liczba dzieci i młodzieży	40	62	73	50	52
liczba osób, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego	6	0	7	16	4

w tym liczba dzieci i młodzieży	1	0	5	5	1
liczba osób, którym zlikwidowano bariery architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się	22	14	63	19	22
w tym liczba dzieci i młodzieży	3	0	40	8	2

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 wyznacza 5 celów strategicznych, które są integralną częścią niniejszej Strategii:

- wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży,
- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie,
- zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

Diagnoza sytuacji finansowej powiatu nowomiejskiego w latach 2015-2022

Rozwój demokracji i wolnego rynku wymusza na wspólnotach samorządowych przejrzystego i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. Wszyscy zainteresowani powiatem nowomiejskim: rząd, instytucje, banki, społeczeństwo powiatu, pracownicy starostwa, oczekują od władz samorządowych przejrzystych i wiarygodnych informacji o stanie finansów powiatu, a także informacji o jego dalszych możliwościach rozwoju. Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) powiatu nowomiejskiego opracowana jest na czas bardzo odległy i sięga aż do 2034 r. tj. czasokres w jakim powiat nowomiejski obciążony jest spłatą zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji. Zawarte są w niej bardzo szczegółowe informacje o aktualnym stanie gospodarki finansowej, a także o planowanych przedsięwzięciach w perspektywie przyszłych lat.

Symulacja dalszych możliwości inwestycyjnych powiatu nowomiejskiego w latach spłaty długu jest zależna od wielu czynników, do których w szczególności należy zaliczyć pewne i stabilne źródła dochodów gwarantowane przez państwo w ustawie o dochodach dla JST.

Do opracowania diagnozy finansowej skorzystano z danych zawartych w sprawozdawczości budżetowej z lat 1999-2014, jako narzędzia bazowego do przeanalizowania zachodzących zależności, jakie wystąpiły w szczególności pomiędzy zrealizowanymi inwestycjami, a rosnącym zadłużeniem powiatu nowomiejskiego. Prognoza dalszej perspektywy rozwoju powiatu nowomiejskiego na lata 2015-2022 została opracowana na bazie danych zawartych w Uchwale Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim Nr II/14/2014 z dnia 10.12.2014 r. w sprawie *uchwalenia Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015-2034*.

Dochody powiatu

Udział w dochodach publicznych jednostkom samorządu terytorialnego jest zapewniony w sporządzonej w Strasburgu Europejskiej Karcie Samorządu Terytorialnego, która stanowi, że społeczności lokalne mają prawo, w ramach narodowej polityki gospodarczej, do posiadania własnych wystarczających zasobów finansowych, którymi mogą swobodnie dysponować w ramach wykonywania swych uprawnień (*Europejska Karta Samorządu Terytorialnego z dnia 15 października 1985 r. uchwalona w Strasburgu (Dz. U. z 1994 r., Nr 124, poz. 607)*). Do prawidłowego funkcjonowania i realizowania nałożonych na powiat zadań publicznych, potrzebne są niezbędne środki finansowe, o których mowa w art. 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szczegółowo określa źródła dochodów i w pełni nie gwarantuje zapisów konstytucyjnych. Obowiązująca ustawa o *finansach publicznych* dzieli dochody na: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Dochody uzyskane ze sprzedaży majątku uznaje się za szczególne źródło sfinansowania potrzeb inwestycyjnych. W przypadku, kiedy wpływy do budżetu z dochodów majątkowych są niewielkie, to samorządy sięgają po przychody, zwłaszcza kosztowne kredyty i w ten sposób realizują planowane przedsięwzięcia inwestycyjne. Odczuwalny jest brak pewnych i stabilnych źródeł dochodów własnych osiągniętych przez powiat.

Wydatki powiatu

Wydatkowanie środków publicznych powinno następować na podstawie określonego planu budżetu, w sposób: celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wydatki budżetu powiatu dzielą się na dwie podstawowe grupy: bieżące i majątkowe, w tym inwestycyjne. Do zadań finansowanych z wydatków bieżących, w szczególności należą: utrzymanie administracji, rady powiatu, zarządu powiatu, oświaty, bezpieczeństwa publicznego, utrzymanie dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych, prowadzenie ośrodków wsparcia rodziny i dziecka, domów pomocy społecznej, utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, zarządu dróg powiatowych, powiatowego urzędu pracy, zespołu d/s orzekania o niepełnosprawności, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Wydatkami majątkowymi w tym inwestycyjnymi są ponoszone nakłady finansowe na zakup lub wytworzenie, majątku powiatu. Do wydatków majątkowych zaliczamy między innymi: nakłady na budowę lub rozbudowę infrastruktury, obiektów użyteczności publicznej, zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także inwestycje kapitałowe w akcje, obligacje i inne.

Wpływ prowadzonej polityki rozwoju przez władze powiatu nowomiejskiego w perspektywie do 2022 r.

Dokumentem planistycznym w którym określa się kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, jest strategia. Zawarte są w niej obszary problemowe mające kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju Powiatu Nowomiejskiego. Wszyscy jesteśmy świadomi, że zapotrzebowanie na infrastrukturę naszej wspólnoty samorządowej rośnie wraz z rozwojem gospodarczym całego kraju. W celu zaspokojenia niezbędnych podstawowych potrzeb wspólnoty lokalnej, władze powiatu nie zaprzestaną czynić starań w kierunku nieustannego wzrostu i rozwoju naszego powiatu. Ogromną przeszkodą mającą wpływ na ograniczenie rozwoju powiatu są zbyt niskie i niestabilne dochody określone dla powiatów w ustawie o dochodach, a także dość rygorystyczne przepisy prawne zawarte w ustawie o finansach publicznych, które ograniczają samorządom możliwości dalszego zadłużania się i sięgania po dodatkowe środki pochodzące z kredytów i pożyczek w przypadku, gdy brakuje dochodów własnych na zrealizowanie planowanych inwestycji.

Aktualne zadłużenie powiatu nowomiejskiego, tak jak i innych samorządów w Polsce, jest ściśle powiązane z sfinansowaniem licznych inwestycji z udziałem środków z Unii Europejskiej, do których realizacji brakowało samorządom dochodów własnych i w większości jednym z wyjść było zaciągnięcie kredytu.

Biorąc pod uwagę miniony czas i obecną sytuację finansową powiatu, a także świadomość władz samorządowych, które kreują politykę finansową naszej Wspólnoty, należałoby w sposób ostrożny podejmować decyzje w sprawie realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych i poprzedzać je zglobną analizą możliwości finansowych powiatu.

ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

Misja powiatu:

Powiat Nowomiejski – miejsce przyjazne oraz bezpieczne do życia i wypoczynku

Wizja powiatu w roku 2022:

- powiat otwarty na nowoczesność i współpracę oraz wymianę doświadczeń pomiędzy jednostkami samorządowymi, przedsiębiorcami, sektorem nauki, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami
- powiat przyjazny dla rozwoju przedsiębiorczości pod względem gospodarczym i komunikacyjnym
- powiat z konkurencyjną ofertą edukacyjną
- powiat atrakcyjny turystycznie – wykorzystujący walory przyrodnicze do turystyki aktywnej, z atrakcyjną bazą turystyczną i kompleksami sportowo-rekreacyjnymi wraz z niezbędną infrastrukturą
- powiat z rozpoznawalnym dziedzictwem kulturowym – własnym produktem regionalnym, niepowtarzalną ofertą imprez plenerowych
- powiat bezpieczny dla społeczeństwa, w tym pod względem społecznym i zdrowotnym

Założenia strategiczne w tym misja powiatu i wizja powiatu w roku 2022 określona w niniejszym dokumencie pozostaje aktualna.

I. EDUKACJA I RYNEK PRACY

Tab. 60. Analiza SWOT dla obszaru Edukacja i rynek pracy

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykształcona kadra pedagogiczna, stale podnosząca swoje kwalifikacje 2. Wysokie osiągnięcia edukacyjne uczniów 3. Szkoły oferujące kształcenie w wielu zawodach oraz profilach 4. Istniejąca oświatowa baza lokalowa 5. Dostępność nowoczesnych rozwiązań informatycznych w szkołach i placówkach oświatowych 6. Dobra współpraca szkół i placówek oświatowych z organem prowadzącym i innymi samorządami 7. Szkoły aplikujące o środki zewnętrzne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudności ze znalezieniem nauczycieli do przedmiotów zawodowych nauczanych w nowo otwieranych kierunkach kształcenia 2. Niewystarczająca infrastruktura sportowa 3. Problemy komunikacyjne dojeżdżającej młodzieży 4. Ograniczone środki, które można przeznaczyć na zajęcia pozalekcyjne 5. Mało efektywna promocja oferty edukacyjnej 6. Niedostosowanie kierunków kształcenia do lokalnego rynku pracy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność środków pozabudżetowych na infrastrukturę i zajęcia pozalekcyjne 2. Współpraca z pracodawcami w zakresie dostosowania oferty kształcenia do lokalnego rynku pracy 3. Kursy kwalifikacyjne 4. Wsparcie młodzieży w rozwijaniu uzdolnień i wyrównywaniu szans edukacyjnych 5. Kompleksowe doradztwo zawodowe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja publiczna niedostosowana do potrzeb młodzieży 2. Mała liczba młodzieży i osób dorosłych wybierających szkoły ponadgimnazjalne 3. Zmniejszająca się liczba uczniów, związana z niżem demograficznym i emigracją zarobkową 4. Niewystarczająca świadomość społeczeństwa dotycząca edukacji 5. Niedostosowana oferta kształcenia 6. System kształcenia zbyt wolno reagujący na zmiany na rynku pracy 7. Brak miejsc do odbycia praktyk zawodowych

Tab. 61. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Edukacja i rynek pracy
(aktualizacja kwiecień 2019)

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):							
<i>Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych</i>							
CEL OPERACYJNY I.1.1.:							
<i>Dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy</i>							
Nr	ZADANIE/DZIAŁANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
I.1.1.1	Zorganizowanie spotkań dotyczących szkolnictwa zawodowego	Liczba spotkań	2 spotkania w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne	bez zmian
I.1.1.2	Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla osób dorosłych	~~Liczba nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej~~	~~6 nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej~~	~~2015-2022~~	~~Budżet powiatu~~	~~Powiat – Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku~~	Usunięto miernik - Liczba nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej Usunięto wskaźnik - 6 nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej Z uwagi na bardzo niskie zainteresowanie kształceniem ustawicznym wśród dorosłych
		ilość absolwentów kończących naukę w liceum dla dorosłych	min. 10 osób absolwentów rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat- Zespół Szkół im. C. K. Norwida	bez zmian
I.1.1.3	Organizacja edukacji dla osób starszych	Liczba inicjatyw/liczba osób uczestniczących	Zwiększenie o 10% liczby inicjatyw	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian

		w spotkaniach edukacyjnych	Zwiększenie o 10% liczby osób uczestniczących w spotkaniach		Środki własne organizacji pozarządowych	Publiczne i niepubliczne placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe	
I.1.1.4	Dostosowanie placówek oświatowych do potrzeb mieszkańców	liczba utworzonych lub przekształconych placówek	Min. 3 placówki	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat,	bez zmian
					Budżety gmin	Gminy /wszystkie/	
I.1.1.5	Wprowadzenie nowych kierunków kształcenia zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy	Liczba wprowadzonych kierunków kształcenia	3 kierunki kształcenia	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne	bez zmian
I.1.1.6	Tworzenie klas patronackich	liczba utworzonych klas	3 utworzone klasy lub zawarte porozumienia	2015-2022	Działanie pozabudżetowe	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie, szkoły i placówki oświatowe	bez zmian
		lub liczba podpisanych porozumień o współpracy					
I.1.1.7	Modernizacja bazy dydaktycznej i lokalowej szkół oraz placówek	Liczba podjętych inicjatyw lub zrealizowanych projektów	10 podjętych inicjatyw lub zrealizowanych projektów	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat, gminy /wszystkie/ szkoły i placówki oświatowe	bez zmian
I.1.1.8	Rozwijanie współpracy ze szkołami z innych państw członkowskich UE	Liczba zorganizowanych wymian/ilość uczniów objętych wymianą	1 wymiana w roku szkolnym	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida	bez zmian

			2 podjęte inicjatywy	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian
			1 wymiana w roku	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
I.1.1.9	Szkolenia bezrobotnych w zawodach deficytowych zdiagnozowanych na lokalnym rynku pracy	Ilość osób przeszkolonych	10	2016	Fundusz Pracy	PUP	bez zmian
CEL OPERACYJNY I.1.2:							
<i>Podniesienie atrakcyjności, promocja i wdrożenie nowoczesnych metod i form kształcenia w tym zawodowego.</i>							
I.1.2.1	Opracowanie i zatwierdzenie innowacji i eksperymentów pedagogicznych - współpraca z ośrodkami akademickimi	Ilość osób realizujące innowacje	Min. 50 osób	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida	bez zmian
I.1.2.2	Utworzenie Centrum Edukacji Technicznej HAAS /Pracownia programowania i obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie/	Ilość przeszkolonych uczniów w roku szkolnym	Max. 15 uczniów	2017-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian
I.1.2.3	Utworzenie Centrum Informacyjnego OZE /Punkt informacyjny o odnawialnych źródłach energii/	Ilość uruchomionych CI OZE	1	2017-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian
I.1.2.4	Zorganizowanie konkursów wewnętrznych i zewnętrznych na najlepszego ucznia w poszczególnych zawodach	Liczba zorganizowanych konkursów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian

I.1.2.5	Zorganizowanie warsztatów zawodoznawczych dla gimnazjalistów w zawodach, w których kształci Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	Liczba zorganizowanych warsztatów	4	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian	
I.1.2.6	Stworzenie uczniowskich mini projektów w zakresie wykorzystania w praktyce wiedzy i umiejętności z obszaru danego zawodu	Liczba projektów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian	
I.1.2.7	Centrum Nauki Kurzętnik - Stworzenie możliwości kreowania i realizacji uczniowskich mini projektów badawczych w zakresie nauk ścisłych. Nawiązanie współpracy i organizacja wyjazdów młodzieży do ośrodków akademickich i instytucji naukowych. Promocja projektów	Liczba projektów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian	
CEL OPERACYJNY I.1.3:								
<i>Dostosowanie zbiorowego transportu publicznego (komunikacji) – ułatwienie dojazdów do pracy, szkoły itp.</i>								
I.1.3.1	Zwiększenie ilości połączeń w celu ułatwienia dojazdu do pracy	liczba osób korzystających z przejazdów	Min. 5% rocznie	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat	Usunięto z jednostek odpowiedzialnych PUP zgodnie z propozycją PUP	
						Budżety gmin		Gminy /wszystkie/
								PUP
I.1.3.2	Zwrot kosztów dojazdu bezrobotnym zatrudnionym, odbywającym staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych na podstawie skierowania PUP	Wydatki Funduszu Pracy na instrumenty rynku pracy	100 000 zł	2016	Fundusz Pracy	PUP	bez zmian	

I.1.3.3	Opracowanie i wdrożenie Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Nowomiejskiego	Ilość wdrożonych planów	Min. 1 wdrożony plan	2015-2020	Budżet Powiatu	Starostwo - Wydział Komunikacji i Transportu	zmiana terminu realizacji do roku 2020
I.1.3.4	Zorganizowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej na terenie powiatu nowomiejskiego	Ilość zorganizowanych linii użyteczności publicznej	Min. 19 linii użyteczności publicznej	2017-2022	Budżet Powiatu	Powiat - Wydział Komunikacji	bez zmian

CEL OPERACYJNY I.1.4:

Wsparcie młodzieży w rozwoju uzdolnień w tym systemy motywacji, wyrównywania szans edukacyjnych, doradztwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne

I.1.4.1	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych oraz zajęć wyrównujących szanse edukacyjne	Ilość godzin zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych do 2022 r./ilość uczniów	500 godzin zajęć lub 100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie, szkoły	doprecyzowanie wskaźnika 500 godzin zajęć lub 100 osób
			500 godzin zajęć lub 100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno, szkoły i placówki oświatowe	doprecyzowanie wskaźnika 500 godzin zajęć lub 100 osób
	Ilość godzin zajęć pozalekcyjnych w celu wyrównania szans edukacyjnych/ilość uczniów	1000 godzin zajęć lub 300 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno, szkoły i placówki oświatowe	doprecyzowanie wskaźnika 1000 godzin zajęć lub 300 osób	
		500 godzin zajęć lub 100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie, szkoły	doprecyzowanie wskaźnika 500 godzin zajęć lub 100 osób	
		500 godzin w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne	bez zmian	
	- liczba powstałych kół zainteresowań	5 - ZSZ Kurzętnik	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne	bez zmian	

			3 - ZS im. C.K. Norwida				
		- liczba zajęć pozalekcyjnych /ilość uczniów	32	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			200 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
I.1.4.2	Wprowadzanie innowacyjnego modelu nauczania opartego na rozwijaniu kompetencji uczniów	liczba wdrożonych projektów	2 projekty	2015-2022	Budżet powiatu, Środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/, szkoły i placówki oświatowe	bez zmian
I.1.4.3	Utworzenie funduszu nagród i stypendiów naukowych, artystycznych, sportowych dla uczniów osiągających wysokie wyniki	Liczba uczniów, którym przyznano stypendia, nagrody	165	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	Podjęcie uchwały nr XLVII/347/2018 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie zasad przyznawania stypendium uczniom szkół, dla których oragem prowadzącym jest Powiat nowomiejski - odpowiedzialny za realizację Wydział Oświaty, Kultury i Promocji (stypendium po I semestrze)
			80 uczniów rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
			15 uczniów rocznie	2016-2020	Budżet gminy	Gmina Biskupiec	
I.1.4.4	Promowanie sukcesów uczniów szkół ponadgimnazjalnych	Liczba uczniów wyróżnionych i nagrodzonych	Min. 10 uczniów rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat	bez zmian
I.1.4.5	Stworzenie i rozwijanie systemu pomocy dla uczniów zdolnych	- Liczba uczniów realizujących indywidualne programy nauczania	4	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida	bez zmian

I.1.4.6	Utworzenie i wzmocnienie systemu poradnictwa zawodowego i psychologiczno-pedagogicznego	Liczba uczniów korzystających z Wewnętrzskiego Systemu Doradztwa Zawodowego	100 uczniów w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida	bez zmian
		liczba zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w gimnazjach	4 zajęcia w roku	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
		liczba uczniów objętych doradztwem	Min. 50	2016	Budżet Funduszu Pracy	PUP	bez zmian
		Liczba wspólnych przedsięwzięć doradcy zawodowego Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku z doradcami zawodowymi gimnazjów z powiatu nowomiejskiego	2 zadania rocznie w każdym gimnazjum	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian
		Liczba uczniów korzystających z doradztwa i opieki psychologiczno-pedagogicznej	254	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
		Liczba ofert proponowanych przez szkołę związanych z doradztwem edukacyjno-zawodowym	4	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			3	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec	bez zmian
		Liczba osób korzystających z ogólnodostępnego	254	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian

		doradztwa zawodowego upowszechnionego w placówkach szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego	20	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec	bez zmian
		Liczba ofert dotyczących opieki psychologiczno-pedagogicznej skierowanej do uczniów zmagających się z niewłaściwym i opóźnionym przyswajaniem wiedzy, zagrożonych nieukończeniem lub przerwaniem edukacji podstawowej lub dalszej	18	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
		Liczba spotkań dotyczących doradztwa zawodowego	3	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec	bez zmian
		Liczba spotkań dotyczących doradztwa zawodowego	2 spotkania w roku	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - Zespół Szkół w Bielicach	bez zmian
I.1.4.7	Realizacja programów współfinansowanych ze środków zewnętrznych z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej młodzieży	Liczba osób kończących udział w projektach	40 rocznie	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS	bez zmian
I.1.4.8	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe - Stworzenie punktu informacyjnego o Kwalifikacyjnych Kursach Zawodowych. Organizacja bezpłatnych Kwalifikacyjnych Kursów	Ilość powstałych punktów informacyjnych	1	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat – Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	bez zmian

	Zawodowych, w tym na zlecenie pracodawców				Fundusz Pracy	PUP	bez zmian
I.1.4.9	Indywidualne poradnictwo grupowe doradztwo edukacyjno-zawodowe	ilość osób objętych doradztwem	~~Min. 400~~ Min. 100 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE	zmiana wskaźnika z min.400 na Min. 100 w roku szkolnym
I.1.4.10	Turniej wiedzy i umiejętności przydatnych w planowaniu kariery zawodowej „Jestem Mistrzem!”	Ilość zorganizowanych turniejów	~~Min. 150 osób w roku szkolnym~~ Min. 50 osób w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat – PCRE Szkoly gimnazjalne i ponadgimnazjalne	zmiana wskaźnika z min.150 osób na min.50 osób
I.1.4.11	Targi ginących i unikatowych zawodów regionu oraz ludzi z pasją	Ilość zorganizowanych targów	~~Min. 200-300 osób w roku szkolnym~~	~~2015-2022~~	Budżet Powiatu	~~Powiat – PCRE Szkoly gimnazjalne i ponadgimnazjalne~~	zadanie usunięto - powiela się z inicjatywą targów dawnych zawodów organizowaną przez ZSZ w Kurzętniku
I.1.4.12	Powiatowy konkurs „Moja pasja kluczem do sukcesu”	Ilość zorganizowanych konkursów	Min. 50 osób w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat – PCRE Szkoly gimnazjalne i ponadgimnazjalne	bez zmian
I.1.4.13	Prelekcje i warsztaty dla rodziców, nauczycieli w zakresie wspomagania rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci i młodzieży	Ilość zorganizowanych spotkań	Min. 7 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE	bez zmian
I.1.4.14	Diagnoza psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna uzdolnień i potencjału rozwojowego dzieci i młodzieży oraz terapia psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna	Ilość przeprowadzonych diagnoz i terapii	Min. 2000 diagnoz i terapii w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE	bez zmian

I.1.4.15	Prelekcje i zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży w zakresie wspomagania rozwoju społeczno-emocjonalnego oraz wzmocnienia kompetencji społecznych	Ilość zorganizowanych spotkań	Min. 8 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE	bez zmian
CEL OPERACYJNY I.1.5:							
<i>Podejmowanie działań zmniejszających bezrobocie</i>							
I.1.5.1	~~Aktywizacja zawodowa dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem poprzez organizację warsztatów tradycyjnych umiejętności rękodzielniczych lub klub integracji społecznej~~	~~Liczba zorganizowanych warsztatów lub klubów~~	~~Min. 2~~	~~2017-2020~~	~~Budżet gminy, środki zewnętrzne~~	~~Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie~~	~~Działanie usunięto z uwagi na zmianę zakresu projektów do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do wprowadzenia nowe działanie pn. Kompleksowe wsparcie dysfunkcyjnych rodzin zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym w Nowym Mieście Lubawskim (wskaźniki- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych projektem -230 os.,okres realizacji 2019-2021)~~
I.1.5.1	Kompleksowe wsparcie dysfunkcyjnych rodzin zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym w Nowym Mieście Lubawskim	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych projektem	Min.230	2019-2021	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	
I.1.5.2	~~Utworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstwa społecznego w zakresie utrzymywania terenów zrewitalizowanych i aktywności fizycznej~~	~~Liczba osób objętych projektem~~	~~Min. 5~~	~~2019-2020~~	~~Budżet gminy, środki zewnętrzne~~	~~Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie~~	~~Działanie do usunięcia z uwagi na zmianę zakresu projektów do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji~~
I.1.5.3	Realizacja programów z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba osób kończących udział w projektach	Min. 50 rocznie	2017-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS	bez zmian

I.1.5.4	Rozwój współpracy pomiędzy PUP, PCPR, OPS oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy	Liczba podpisanych porozumień o współpracy	5	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP, PCPR	bez zmian
I.1.5.5	Realizacja lokalnych programów aktywizujących osoby bezrobotne ze środków Funduszu Pracy, EFS, Rezerw Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Programów Specjalnych oraz innych	Liczba realizowanych programów	4	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.1.5.6	Wspieranie samozatrudnienia	Ilość udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	90	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.1.5.7	Zwiększenie aktywności zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia.	Ilość udzielonych form pomocy	4	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.1.5.8	Wspieranie aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Ilość udzielonych form pomocy	5	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.1.5.9	Uruchomienie żłobków	Ilość uruchomionych żłobków	2 żłobki – gmina Kurzętnik	2015-2017	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
I.1.5.10	Organizacja wycieczek zawodoznawczych do firm	Liczba zorganizowanych wycieczek	Min. 1 wycieczka w roku	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			Min. 2 wycieczki w roku	2016-2020		Wójt Gminy Biskupiec	bez zmian

I.1.5.11	Organizowanie spotkań przedstawicieli GOPS, PUP i pracodawców dotyczące ofert pracy – aktywizacja osób bezrobotnych	Liczba spotkań	2 - gmina Kurzętnik	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik – GOPS	bez zmian
			5 - PUP	2015		Gmina Biskupiec - GOPS, Zespół Szkół w Bielicach	bez zmian
			2 - gmina Biskupiec	2016-2020		Powiat - PUP	bez zmian
I.1.5.12	Praca socjalna i środowiskowa	Liczba kontraktów socjalnych	10 – gmina Kurzętnik	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
			10 - gmina Biskupiec	2015-2016		Gmina Biskupiec - GOPS	bez zmian
			Min. 20 rocznie	2015-2022		Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS	bez zmian
CEL OPERACYJNY I.6:							
<i>Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji</i>							
I.6.1	Refundacja przedsiębiorcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego przez PUP bezrobotnego	Ilość utworzonych stanowisk pracy	60	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.6.2	Wsparcie pracodawców Krajowym Funduszem Szkoleniowym	Ilość przeszkolonych pracodawców i pracowników	10	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP	bez zmian
I.6.3	Forum Zawodowców	Ilość spotkań	2 spotkania - ZSZ 15 osób- ZSZ	2015-2022	Budżet Powiatu Fundusz Pracy	Powiat - ZSZ w Kurzętniku	bez zmian
	Targi Pracy i Zawodów - Organizacja cyklicznych spotkań z pracodawcami, grupami osób bezrobotnych, nauczycielami, rodzicami i uczniami gimnazjów. Współorganizowanie z PUP, PCRE i pracodawcami targów pracy i zawodów	Ilość osób biorących udział w spotkaniach	10 spotkań- PUP 2500 osób- PUP			Powiat - PUP	bez zmian

1.6.4	Praktyki zawodowe nauczycieli zawodu - Organizacja praktyk zawodowych dla nauczycieli zawodu we współpracy z pracodawcami i innymi instytucjami rynku pracy	Ilość nauczycieli biorących udział w praktykach w roku szkolnym	2	2016-2022	Budżet Powiatu	Powiat - ZSZ w Kurzętniku	bez zmian
1.6.5	Opracowanie i stosowanie systemu ulg i preferencji dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy oraz inwestujących	Ilość przedsiębiorców którym udzielono ulg i preferencji	Min. 10 na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian

II. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE

Tab. 62. Analiza SWOT dla obszaru Polityka społeczna i zdrowie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzony proces reorganizacji szpitala powiatowego 2. Zawansowany proces informatyzacji placówek opieki zdrowotnej 3. Aktywny Szpital Powiatowy Sp. z o.o. - aplikowanie o środki zewnętrzne 4. Fachowa i kompetentna kadra medyczna 5. Zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych przez podmioty publiczne 6. Rozwijanie rodzinnej pieczy zastępczej 7. Koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci, młodzież 8. Dostateczna liczba rodzin zastępczych 9. Zapewnienie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy 10. Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej 11. Prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych 12. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 13. Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i rekreacji 14. Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców powiatu akceptacji osób niepełnosprawnych 15. Udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 16. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyeksploatowany sprzęt medyczny 2. Niewystarczające środki na wyposażenie w nowy sprzęt medyczny 3. Problemy z zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry medycznej 4. Brak środków na prace remontowe 5. Nieefektywna praca socjalna 6. Niewielka liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży 7. Niskie kompetencje społeczne usamodzielnianych wychowanków oraz brak mieszkań chronionych i lokali socjalnych 8. Ograniczone działania w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej 9. Znikome inicjatywy wolontariatu na rzecz osób starszych 10. Niedostateczny dostęp osób niepełnosprawnych do usług rehabilitacyjnych 11. Brak inicjatyw mających na celu powstawanie nowych placówek pomocy społecznej

17. Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na remonty, rozwój infrastruktury i zakupy aparatury medycznej 2. Istnienie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci 3. Dostateczna liczba rodzin zastępczych 4. Dobra dostępność domów pomocy społecznej z odpowiednim standardem usług 5. Brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych 6. Funkcjonowanie grup i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych 7. Dobry dostęp osób niepełnosprawnych do imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na remont, rozwój infrastruktury i zakupy aparatury medycznej 2. Niekorzystne rozwiązania prawne 3. Niekorzystne kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia 4. Brak lekarzy, szczególnie – specjalistów 5. Roszczenia finansowe załogi przekraczające możliwości finansowe szpitala 6. Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych 7. Utrudnione warunki do prowadzenia pracy socjalnej 8. Wzrost rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego 9. Wzrost liczby osób starszych, niepełnosprawnych 10. Niewielka pomoc osobom starszym ze strony rodziny 11. Niewystarczająca liczba środowiskowych form wsparcia osób starszych 12. Rosnąca liczba osób wymagających całodobowej opieki 13. Nieodpowiednia do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych infrastruktura techniczna 14. Niedostateczna baza rehabilitacyjna oraz niewystarczający dostęp, osób niepełnosprawnych do sprzętu rehabilitacyjnego 15. Istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie 16. Niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze, niepełnosprawne 17. Brak placówek dziennego wsparcia dla osób dorosłych

Tab. 63. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Polityka społeczna i zdrowie
(aktualizacja kwiecień 2019)

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):							
Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej							
CEL OPERACYJNY II.1.1:							
Remont, rozbudowa infrastruktury technicznej i sprzętu medycznego zakładów opieki zdrowotnej							
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
II.1.1.1	Remont oddziału chirurgicznego, poradni chirurgicznej i laboratorium	Liczba budynków	3 obiekty	2015-2022	Budżet powiatu	Szpital Powiatowy Sp. z o. o.	bez zmian
				(odział chirurgiczny: 2016	Budżet spółki		
				laboratorium: 2015)	Środki zewnętrzne		
II.1.1.2	Remont i rozbudowa pomieszczeń rehabilitacji poprzez zwiększenie powierzchni zajmowanej przez gabinet fizjoterapii	Zwiększenie powierzchni w m ² lub zwiększona powierzchnia	Min. 1 gabinet	2015-2022	Budżet Gminy Środki PZOZ	Gmina Grodziczno PZOZ	Zmiana: źródła finansowania - z Budżet gminy i PZOZ na PZOZ ; odpowiedzialny za realizację -z Gmina Grodziczno na PZOZ.
II.1.1.3	Zakup sprzętu medycznego do ośrodków zdrowia	Ilość zakupionych sprzętów	Min. 6 sprzętów	2015-2022	Budżety gminy Środki PZOZ	Gmina Grodziczno PZOZ	Zmiana: źródła finansowania - z Budżet gminy i PZOZ na PZOZ ; odpowiedzialny za realizację -z Gmina Grodziczno na PZOZ
				Min. 3 sprzęty	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ

II.1.1.4	Rozbudowa budynku GSZOZ - utworzenie działu fizjoterapii	Zwiększenie powierzchni w m ²	Min. 140 m ²	2016-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GSZOZ	bez zmian
II.1.1.5	Remont Ośrodka Zdrowia w Biskupcu	Wyremontowana powierzchnia	1 budynek	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ	bez zmian
II.1.1.6	Elektroniczna karta pacjenta	Ilość pacjentów z elektroniczną kartą pacjenta	Min. 8500	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ	bez zmian
CEL OPERACYJNY II.1.2:							
<i>Poprawa dostępu do specjalistów i pozyskanie wykwalifikowanej kadry medycznej</i>							
II.1.2.1	Wprowadzenie rejestracji internetowej, telefonicznej, szkolenia dla kadry medycznej	Ilość podjętych działań	Min. 3	2015-2022	Budżet spółki	Szpital Powiatowy Sp. z o. o	bez zmian
II.1.2.2	Podnoszenie posiadanych i zdobywanie nowych kwalifikacji personelu poprzez udział w kursach i szkoleniach	Ilość przeszkolonych osób	Min. 5	2015-2020	Budżet gminy Środki PZOZ	Gmina Grodziczno PZOZ	Zmiana: źródła finansowania - z Budżet gminy i PZOZ na PZOZ ; odpowiedzialny za realizację -z Gmina Grodziczno na PZOZ.
CEL OPERACYJNY I.1.3:							
<i>Podejmowanie działań na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki</i>							
II.1.3.1	Organizacja imprez o charakterze profilaktycznym i zdrowotnym zgodnie z kalendarzem imprez zdrowotnych (współorganizator PSSE)	Ilość imprez	Min. 7 imprez rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Oświaty, Kultury i Promocji PSSE	bez zmian
II.1.3.2	Pozyskanie funduszy na działania w zakresie promocji zdrowia	Ilość przygotowanych projektów	Min. 1-rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Samodzielne stanowisko d/s pozyskiwania funduszy zewnętrznych w porozumieniu z	Zmiana - preredagowano odpowiedzialnego za realizację oraz zmiana wskaźnika na min.1 projekt w latach 2015-2022

						Wydział Oświaty, Kultury i Promocji	
II.1.3.3	Promocja zdrowia w mediach - telewizja, gazeta, strona internetowa itd.	Ilość działań promocyjnych	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet spółki	Szpital Powiatowy Sp. z o. o	bez zmian
II.1.3.4	Tworzenie i realizacja nowych programów prozdrowotnych dla pacjentów PZOZ	Ilość programów prozdrowotnych	Min. 1	2015-2022	~~Budżet gminy~~ Środki PZOZ	~~Gmina Grodziczno~~ PZOZ	Zmiana: źródła finansowania - z Budżet gminy i PZOZ na PZOZ ; odpowiedzialny za realizację -z Gmina Grodziczno na PZOZ.
II.1.3.5	Realizacja usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi z zakresu m.in. opieki higienicznej oraz pielęgnacji	Liczba osób objętych usługami	~~Min.125~~ Min. 50	2015-2022	Budżet gminy, budżet państwa	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS	Zmiana miernika z min.125 na na min.50 osób
II.1.3.6	Ograniczanie niedożywienia w szczególności wśród dzieci i młodzieży w ramach programów rządowych i ostonowych	Liczba osób objętych usługami	Min. 1 320	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS	bez zmian
II.1.3.7	~~Zorganizowanie szkolenia dla realizatorów szkolnych programów Czyste powietrze wokół nas i Nie pal przy mnie proszę~~ Zorganizowanie szkoleń dla realizatorów szkolnych programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom m.in. od tytoniu i innych środków psychoaktywnych"	Ilość szkoleń	2	2015	Budżet państwa	PSSE	Zmiana nazwy zadania na " Zorganizowanie szkoleń dla realizatorów szkolnych programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom m.in. od tytoniu i innych środków psychoaktywnych"

II.1.3.8	Zorganizowanie szkoleń dla koordynatorów i pielęgniarek szkolnych z zakresu zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej	Ilość szkoleń	2	2015-2016	Budżet państwa	PSSE	bez zmian
II.1.3.9	Zorganizowanie konferencji powiatowej z udziałem władz samorządowych , dyrektorów szkół, pedagogów szkolnych, w tym podsumowanie konkursu wiedzy z zakresu profilaktyki chorób krwiopochodnych, w tym HIV/AIDS, WZW C, WZW B dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Ilość konferencji	1	2015	Budżet państwa	PSSE	bez zmian
II.1.3.10	~~Zorganizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych dla pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej oraz medycyny szkolnej~~ Zorganizowanie szkoleń dla koordynatorów szkolnych programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, alkoholu i tytoniu.	Ilość szkoleń	2	2015-2016	Budżet państwa	PSSE	Zmiana nazwy zadania na " Zorganizowanie szkoleń dla koordynatorów szkolnych programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, alkoholu i tytoniu - zgodnie z propozycją
II.1.3.11	Utworzenie szkoły dla rodziców	Liczba uczestników	Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
			Min. 20 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK	bez zmian
			Min. 20 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK	bez zmian

II.1.3.12	Szkolenia mieszkańców w zakresie udzielania pierwszej pomocy przed medycznej	Liczba osób przeszkolonych	Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
			Min. 30 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK	bez zmian
			Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK	bez zmian
II.1.3.13	Realizacja programów dot. aktywizacji dzieci i młodzieży (np. POMOSTY)	Liczba osób objętych programem	Min. 10	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
			Min. 20	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK	bez zmian
II.1.3.14	Realizacja projektów aktywizujących dla seniorów	Liczba osób objętych programem	Min. 10	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			Min. 30	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK	bez zmian
			Min. 5	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK	bez zmian
II.1.3.15	Utworzenie Klubu Seniora	Liczba klubów	1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
			Min. 1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK	bez zmian
			Min. 1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK	bez zmian
II.1.3.16	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	Liczba domów 1 do 2020	1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS	bez zmian
II.1.3.17	Realizacja programu szczepień dla dzieci przeciwko pneumokokom i szczepień HPV	Liczba dzieci zaszczepionych	Min. 119 w roku	2015-2016	Budżet gminy, budżet państwa	Gmina Kurzętnik - GS ZOZ	bez zmian
			Min.20	2015-2020		Gmina Biskupiec - ZOZ	bez zmian

CEL OPERACYJNY I.4:							
<i>Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży</i>							
II.1.4.1	Utworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych	Ilość mieszkań	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat	bez zmian
II.1.4.2	Standaryzacja instytucjonalnej pieczy zastępczej	Ilość zestandaryzowanych placówek	1	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat	bez zmian
CEL OPERACYJNY I.5:							
<i>Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych</i>							
II.1.5.1	Zakup środków transportu przystosowanych do przewożenia osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze środka transportu	Min. 39 osób w roku - PŚDS	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - PŚDS	bez zmian
			54 osoby - DPS			Powiat - DPS	bez zmian
II.1.5.2	Podejmowanie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Nowomiejskiego do udziału w różnego rodzaju spotkaniach integracyjnych o podłożu informacyjnym i poznawczym	Ilość spotkań integracyjnych	Min. 3 w roku	2015-2022	Budżet powiatu i PŚDS	Powiat - PŚDS we współpracy z innymi instytucjami	Zmieniono źródło finansowania: budżet Powiatu i PŚDS zgodnie z propozycją

Dodatkowo będą realizowane cele wynikające ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020”, która jest dokumentem związanym niniejszej strategii.

III. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Tab. 62. Analiza SWOT dla obszaru Infrastruktura i środowisko

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów powiatu, istotne dla kraju i Europy 2. Duży udział obszarów objętych ochroną przyrodniczą, w tym rezerwaty przyrody i obszary NATURA 2000 o wysokiej randze 3. Dobra jakość komponentów środowiska (stan czystości gleb, wód i powietrza, niski poziom zagrożenia hałasem) 4. Brak zakładów szczególnie szkodliwych dla środowiska i znacząco uciążliwych dla mieszkańców 5. Położenie powiatu przy drodze krajowej nr 15 – główny szlak komunikacyjny 6. Większość dróg powiatowych są to drogi o nawierzchni asfaltowej 7. Wolne tereny inwestycyjne 8. Duży potencjał terenów: położenie geograficzne, korzystne (zróżnicowane) ukształtowanie terenu 9. Chęć współpracy władz lokalnych samorządów na rzecz rozbudowy infrastruktury 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak spójnej i przemyślanej, długoterminowej wizji zagospodarowania przestrzennego 2. Postępująca fragmentacja i dysharmonia krajobrazu, występowanie barier migracyjnych dla zwierząt 3. Niski wskaźnik lesistości 4. Przewaga gleb o niskich klasach bonitacyjnych 5. Brak zabezpieczonego w pełni powszechnego dostępu do wód publicznych 6. Niekontrolowany rozwój energetyki wiatrowej i wodnej 7. Niezorganizowana turystyka 8. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców 9. Brak skutecznej ochrony przyrody 10. Postępująca eutrofizacja zbiorników wodnych 11. Zły stan dróg powiatowych – brak dostatecznej ilości środków na utrzymanie dróg 12. Niewielka ilość terenów inwestycyjnych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego 13. Mała ilość dużych, prężnie rozwijających się firm na terenie powiatu 14. Duża ilość małych firm w branży budowlanej (niskie zarobki, „szara strefa”) 15. Koncentracja przedsiębiorstw wokół branży drzewnej 16. Brak infrastruktury turystycznej i sportowej i brak koncepcji na jej rozwój 17. Duże natężenie ruchu w Nowym Mieście Lubawskim, powodujące trudności komunikacyjne na drodze krajowej nr 15 18. Brak skutecznego transportu publicznego 19. Brak ścieżek rowerowych jako alternatywy dla dojazdów do pracy, szkoły 20. Duża ilość usług świadczona metodą tradycyjną (mało rozwinięta e-administracja)

	<ul style="list-style-type: none"> 21. Mała świadomość społeczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych 22. Brak zadowalającej ilości sieci kanalizacyjnych na terenie powiatu (lub alternatywnie przydomowych oczyszczalni ścieków)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Programy szczególnego wsparcia dla terenów chronionych przyrodniczo 2. Porozumienia samorządów w zakresie wspólnego rozwoju zorganizowanej turystyki i ich realizacja 3. Programy pomocowe na infrastrukturę turystyczną 4. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców 5. Dobry klimat dla ochrony lokalnych walorów przyrodniczych, zorganizowaną turystykę aktywną 6. Budowa obwodnicy miasta i infrastruktury wokół niej 7. Budowa gazociągu 8. Budowa sieci Internetu szerokopasmowego jako podstawy do rozwoju „społeczeństwa informacyjnego” w tym e-zdrowia, e-administracji 9. Zwiększanie się liczby podmiotów gospodarczych (sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw) 10. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia i komunikowania stref ekonomicznych i przemysłowych 11. Efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój, innowacyjność i nowe technologie 12. Współpraca szkół z przedsiębiorcami w zakresie dostosowania kierunków kształcenia na potrzeby lokalnych przedsiębiorców 13. Współpraca jednostek samorządu w dziedzinie turystyki – rozbudowa infrastruktury turystycznej 14. Zagospodarowanie dorzecza Drwęcy na cele turystyki i rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Dalszy chaos przestrzenny 2. Wzrost liczby turystów bez zapewnienia odpowiedniej infrastruktury 3. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców 4. Rozwój gospodarczy w kierunku przemysłu szkodliwego dla środowiska 5. Nieprzemyślana lokalizacja obiektów infrastrukturalnych w tym instalacji OZE 6. Przenikanie gatunków obcych do rodzimej flory i fauny 7. Zmiany sposobu użytkowania ziemi, w tym ograniczenie lub zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolnej, ujednolicanie upraw, zmiana modelu chowu i hodowli zwierząt w kierunku wielkoobsadowym 8. Nasilanie się przypadków bezpośredniego niszczenia przyrody, np. wycinanie trzciniowisk, nielegalna wycinka zadrzewień, kłusownictwo itp. 9. Wybudowanie obwodnicy miasta (zmniejszenie ilości osób odwiedzających miasto) 10. Brak strategicznego podejmowania decyzji co do tworzenia stref ekonomicznych i przemysłowych oraz ich komunikowania 11. Sąsiedztwo dynamicznie rozwijających się miast: Lubawy, Brodnicy, Iławy 12. Ubożenie społeczeństwa 13. Realne zagrożenie dużymi kosztami dostępu do Internetu szerokopasmowego dla instytucji (szacowane wysokie koszty przyłączenia do sieci szkieletowej) 14. Niesprzyjające warunki dla rozwoju odnawialnych źródeł energii (min. sprzeczny społeczny - niska wiedza w tym zakresie, brak promocji terenu, brak informacji na temat możliwości pozyskania środków zewnętrznych na te cele)

Tab. 65. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Infrastruktura i środowisko
(aktualizacja kwiecień 2019)

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):							
<i>Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała ona potrzeby mieszkańców powiatu i turystów</i>							
CEL OPERACYJNY III.1.1:							
<i>Poprawa jakości dróg i komunikacji</i>							
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
III.1.1.1	Remonty, budowa i przebudowa dróg gminnych	Ilość wyremontowanych lub wybudowanych dróg w km	Min. 30 km na terenie wszystkich gmin	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian
III.1.1.2	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup na odcinku Nowe Miasto Lubawskie – Gwiździny	Długość przebudowanej drogi	4,1 km	2015	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.3	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup na odcinku Gwiździny – Mroczno	Długość przebudowanej drogi	5 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.4	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1279N Kisielice – Biskupiec (od granicy powiatu do drogi wojewódzkiej nr 538)	Długość przebudowanej drogi	5,9 km	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.5	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1299N gr. woj. (Brodnica) Krotoszyny – Szwarcenowo – dr. pow. Nr 1333N na odcinku Łąkorek – Łąkorz	Długość przebudowanej drogi	2,0 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian

III.1.1.6	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1299N gr. woj. (Brodnica) Krotoszyny – Szwarcenowo – dr. pow. Nr 1333N na odcinku Łąkorz – Bielice	Długość przebudowanej drogi	~~4,3 km~~ 6,1 km	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	zmiana wskaźnika - wskaźnik 6,1 km
III.1.1.7	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1248N gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr. woj. (Brzozie) na odcinku od granicy województwa do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 1317N w Tereszewie	Długość przebudowanej drogi	3,8 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.8	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1246N dr. woj. Nr 538 - Skarlin - Nowe Miasto Lubawskie na odcinku Skarlin – Nawra	Długość przebudowanej drogi	2,0 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.9	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1254N Tuszewo (dr. woj. Nr 541) Truszczyń – Dębień na odcinku Świniarc – Zwiniarz	Długość przebudowanej drogi	1,9 km do	2015	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.10	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1236N Wielka Tymawa – Łąkorz – Wawrowice na odcinku Wielka Tymawa – Osówko	Długość przebudowanej drogi	2,9 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.11	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1323N Kacze Bagno – Sugajenka na odcinku Kacze Bagno -	Długość przebudowanej drogi	2,3 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.12	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1317N Marzęcice – gr. woj. (Pokrzydowo) na odcinku Tereszewo – Szafarnia	Długość przebudowanej drogi	~~4,2 km~~ 5,4 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	zmiana wskaźnika - wskaźnik 5,45

III.1.1.13	Budowa drogi powiatowej Nr 1273N Ostrowite – gr. woj. (Górale) na odcinku Ostrowite – gr. woj.	Długość wybudowanej drogi	2,7 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
III.1.1.14	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1244N Skarlin – Lekarty – Nowy Dwór na odcinku Lekarty – Nowy Dwór	Długość przebudowanej drogi	4,0 km 7,8 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat -Zarząd Dróg Powiatowych	zmiana wskaźnika - wskaźnik 7,817
III.1.1.15	Przebudowa mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej Nr 1248N gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr woj. (Brzozie) w km 0+012 na przepust z rur stalowych	Liczba przebudowanych obiektów	1 inwestycja	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.1.2:							
<i>Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej jako podstawy społeczeństwa informacyjnego, e-zdrowia, e-administracji - rozwój technologii informacyjno – komunikacyjnych w różnych dziedzinach</i>							
III.1.2.1	Rozwój e-administracji w gminach i jednostkach podległych	Liczba jednostek z rozwiniętą e-administracją	min. 2 jednostki	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno	Zagrożenie realizacji wskaźnika
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian

III.1.2.2	Wzrost świadomości i promocja e-usług wśród mieszkańców powiatu nowomiejskiego. Współpraca z innymi JST na terenie powiatu w zakresie realizacji zadania Promocja e-usług przez Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim.	Liczba samorządów zaangażowanych w promocję e-usług	min. 3 JST	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	Zmieniono cel na Promocja e-usług przez Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim.
III.1.2.3	Zwiększenie liczby korespondencji elektronicznej względem korespondencji tradycyjnej	Liczba korespondencji wysyłanej elektronicznie	zwiększenie o min. 5% w każdym kolejnym roku do roku poprzedniego	2016-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	bez zmian
III.1.2.4	Podniesienie liczby e-usług świadczonych na platformie e-PUAP Podniesienie liczby e-usług świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim.	Liczba e-usług świadczonych na e-PUAP	wprowadzenie min. 2 usług	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	Zmiana celu operacyjnego: Podniesienie liczby e-usług świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim.
III.1.2.5	Wdrożenie niezbędnych rozwiązań informatycznych warunkujących realizację zadań z zakresu e-usług: System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją odpowiadającego potrzebom JST	Wdrożenie systemu	1 system	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	bez zmian
III.1.2.6	Budowa sieci Internetu szerokopasmowego na terenie poszczególnych gmin	Ilość kilometrów sieci	min. 10 km	2015	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian
			min. 10 km	2016-2020			bez zmian

III.1.2.7	Realizacja projektu z zakresu zintegrowanej informacji geodezyjnej i kartograficznej Warmii i Mazur następujące zadania: 1) założenie dla całego powiatu bazy GESUT 2) założenie dla terenu miasta oraz zwartych zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę obszarów wiejskich bazy BDOT 500 3) cyfryzacja zasobów powiatowego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej 4) modernizacja ewidencji gruntów i budynków dla wybranych obrębów 5) inwentaryzacja, uzupełnienie i zagęszczenie osnowy wysokościowej na terenie powiatu 6) powołanie inspektorów nadzoru do kontroli zleconych prac	Ilość utworzonych baz danych	- Utworzenie baz: BDOT 500, GESUT dla powiatu zgodnie z przepisami	2016-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Geodezji i Nieruchomości	bez zmian
		Ilość dokumentów archiwalnych w postaci cyfrowej w stosunku do całego zasobu	- min. 200 tys. dokumentów cyfrowych				
		Ilość zmodernizowanych obrębów ewidencyjnych	- 18 zmodernizowanych obrębów				
		Ilość obrębów dla którym zostanie wykonana inwentaryzacja osnowy geodezyjnej	- wykonanie inwentaryzacji osnowy geodezyjnej dla 68 obrębów powiatu punktów				
		Ilość nowych punktów osnowy geodezyjnej	– min. 140 nowo założonych punktów osnowy geodezyjnej na terenie powiatu				
III.1.2.8	Zakup oprogramowania do gromadzenia, opracowania, wyszukiwania i udostępniania zasobów biblioteki pedagogicznej	Kompletne oprogramowanie (7 modułów)	Zakup oprogramowania i wdrożenie do użytku	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Powiatowe Centrum Rozwoju i Edukacji	bez zmian

CEL OPERACYJNY III.1.3:							
<i>Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości w tym terenów inwestycyjnych</i>							
III.1.3.1	Utworzenie „Mapy terenów inwestycyjnych powiatu nowomiejskiego” – istniejących i projektowanych wraz z promocją mapy	Dokument końcowy	1) Spotkanie w/s tworzenia dokumentu	2015-2016	Budżet powiatu Budżety gmin	Powiat Gminy/wszystkie/	bez zmian
			2) Opracowanie dokumentu				bez zmian
III.1.3.2	Rozszerzenie Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	Wielkość powierzchni nowych terenów inwestycyjnych	Min. 25 ha na terenie gminy Kurzętnik	2016-2018	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			Min. 10 ha na terenie gminy miejskiej NML	2017-2022			Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.3.3	Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych	Wielkość powierzchni nowych terenów inwestycyjnych	Min. 25 ha na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik	bez zmian
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
III.1.3.4	Kompleksowa informacja gospodarcza skierowana do przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów w tym marketing oferty inwestycyjnej	Ilość przygotowanych i rozpowszechnionych informacji	Min. 1 w roku	2016-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik	bez zmian
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.1.4:							
<i>Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców powiatu i turystów (w tym infrastruktura sportowa, turystyczna, obiekty użyteczności publicznej itp.).</i>							
III.1.4.1	Budowa hali sportowej przy Zasadniczej Szkole Zawodowej w Kurzętniku	Ilość obiektów	1	2015-2020	Budżety powiatu Środki zewnętrzne	Powiat	bez zmian
III.1.4.2	Budowa i zagospodarowanie plaż	Ilość zagospodarowanych plaż	Min. 2 plaże Min. 1 plaża	2015-2022	Budżety gmin, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziecno	Zmiana wskaźnika: z 2 na 1
						Gmina Biskupiec	bez zmian

III.1.4.3	Budowa boisk wielofunkcyjnych	Ilość wybudowanych boisk wielofunkcyjnych	Min. 3 boiska	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
III.1.4.4	Budowa/remont/rozbudowa świetlic wiejskich	Ilość wybudowanych /zmodernizowanych obiektów	Min. 5	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
III.1.4.5	Zagospodarowanie terenu wokół boiska sportowego w Bratianie	Ilość zagospodarowanych obiektów	1	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
III.1.4.6	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych na terenach gmin – (wyznaczenie i oznaczenie tych ścieżek)	Ilość powstałych ścieżek rowerowych w km	Min. 15 km na terenie wszystkich gmin	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno	bez zmian
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
						Gmina Kurzętnik	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
~~III.1.4.7~~	~~Wyznaczenie i oznaczenie ścieżki edukacyjnej przy jeziorze w Zwiniarzu wraz z budową siłowni zewnętrznej~~	~~Ilość powstałych ścieżek edukacyjnych~~	~~1 ścieżka~~	~~2015-2022~~	~~Budżet gminy Środki zewnętrzne~~	~~Gmina Grodziczno~~	Zagrożenie realizacji wskaźnika. Propozycja usunięcia zadania.
III.1.4.8	Rozwijanie usług oferowanych przez Centrum Turystyczne w Ostaszewie	Ilość nowych usług turystycznych oferowanych przez Centrum	~~2 nowe usługi~~ 1 nowa usługa	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno	Zmiana wskaźnika: z 2 na 1
III.1.4.9	Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej na terenie MOSiR	Ilość nowych obiektów	3	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
III.1.4.10	Kompleksowy remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury mająca na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	1 000 m ²	~~2015-2022~~ 2017-2018	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	Aktualizacja terminu: 2017-2018

III.1.4.11	Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego mające na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	4 000 m ²	~~2015-2022~~ 2017-2019	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	Aktualizacja terminy:2017-2019
III.1.4.12	Modernizacja ul. Rynek w celu zapewnienia przywrócenia historycznego wyglądu średniowiecznego założenia urbanistycznego oraz nadania nowej funkcjonalności	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	7 500 m ²	~~2015-2022~~ 2017-2019	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	Aktualizacja terminu:2017-2019
III.1.4.13	Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	60 000 m ²	~~2015-2022~~ 2018-2020	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	Aktualizacja terminu::2018-2020
III.1.4.14	Rewitalizacja Ogrodu Róż na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	2 900 m ²	~~2015-2022~~ 2018-2020	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	aktualizacja terminu: 2018-2020
III.1.4.15	Termomodernizacja budynku internatu Zespołu Szkół im. C.K. Norwida (cieplenie budynku i wykonanie elewacji zewnętrznej) oraz budynku użyteczności publicznej przy ul.Skrajnej 1 w Pacóttowie (obecnie Dom Dziecka)	Ilość budynków po termomodernizacji	min. 1	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML, PCRE, PŚDS	rozszerzenie zadania o termomodernizację budynku użyteczności publicznej przy ul.Skrajnej 1 w Pacóttowie.
III.1.4.16	~~Renowacja~~ Remont budynku biblioteki Zespołu Szkół im. C.K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim (~~remont elewacji, wymiana stolarki okiennej~~)	Ilość budynków po ~~renowacji~~ -remoncie	1	~~2015-2020~~ 2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML	Zmiana wynikająca z ankiety konsultacyjnej uznana za zasadna – zmiana nazwy zadania i okresu realizacji

III.1.4.17	Modernizacja bazy lokalowej ZS im. C.K. Norwida w tym wymiana stolarki okiennej w „starej” części szkoły, remont wewnętrzny hali sportowej, remont auli szkolnej	Ilość budynków po modernizacji	2	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML	bez zmian
III.1.4.18	Budowa Całorocznego Kompleksu Sportowego na Kurzej Górze i jego rozbudowa	Ilość uruchomionych kompleksów sportowo rekreacyjny	1) budowa obiektu podstawowego	2015	Budżet gminy Środki zewnętrzne Inwestor zewnętrzny	Gmina Kurzętnik	bez zmian
			2) rozbudowa obiektu	2016-2022			
III.1.4.19	Rewitalizacja Parku Przystańcowego w Kurzętniku	Ilość obiektów po rewitalizacji	1	2015-2016	Budżet gminy Środki wewnętrzne	Gmina Kurzętnik	bez zmian
III.1.4.20	Wykonanie oświetlenia terenu rekreacyjnego przy DPS w Grodzicznie	liczba osób korzystających z oświetlenia o zmroku	Min. 50 osób rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat – DPS	bez zmian
III.1.4.21	Zakup agregatu prądotwórczego z automatycznym rozruchem - załączeniem 50 kW	Ilość punktów poboru energii	Min. 370 punktów	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat – DPS	bez zmian
III.1.4.22	Utworzenie Sali Integracji Sensorycznej dla dzieci	Ilość dzieci korzystających z zajęć	Min. 15 dzieci	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - PCRE	bez zmian
III.1.4.23	Rozbudowa budynku Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku	Ilość budynków po rozbudowie	1	2019-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat	nowe zadanie

PRIORYTET 2 (CEL STRATEGICZNY):

Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu

CEL OPERACYJNY III.2.1:

Osiągnięcie wskaźnika lesistości powiatu na poziomie min.25 %

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
III.2.1.1	Promowanie zalesiania marginalnych gruntów porolnych (akcje informacyjne)	Ilość spotkań informacyjnych	1 spotkanie informacyjne lub artykuł prasowy	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Środowiska i Rolnictwa	bez zmian
		Ilość artykułów prasowych	W roku			Gminy /wszystkie/	bez zmian
III.2.1.2	Ujawnianie terenów leśnych w planach urządzania lasu i ewidencji gruntów	Ilość ha gruntów leśnych ujawnionych w ewidencji	100 ha w latach 2015-2022	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Geodezji	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.2:							
<i>Zapewnienie swobodnego dostępu do wszystkich wód publicznych</i>							
III.2.2.1	Zagospodarowanie plaży na terenie gminy Grodziczno	Ilość zagospodarowanych plaż do 2022	Ilość plaż do 2022 – 1	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno	bez zmian
III.2.2.2	Kontrole w zakresie przestrzegania obowiązku zapewnienia dostępu do wód objętych powszechnym korzystaniem	Kontrole – szt.	5 kontroli rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian
						Starostwo – Wydział Środowiska i Rolnictwa	cel niemożliwy do realizacji od 2018 r.
CEL OPERACYJNY III.2.3:							
<i>Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju OZE, w szczególności lokalizacji wiatraków i biogazowni</i>							
III.2.3.1	Pozyskanie inwestorów – udostępnienie terenów pod inwestycje OZE – biogazownia, panele fotowoltaiczne	Realizacja przedsięwzięć OZE	1 przedsięwzięcie OZE w każdej gminie rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.4:							
<i>Zadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, turystów i przedsiębiorców</i>							
III.2.4.1	Kontynuacja działań w zakresie edukacji dzieci i młodzieży		200 osób w każdej gminie	2015-2022		Powiat	zmiana wskaźnika

	szkolnej, turystów i przedsiębiorców	Ilość osób objętych działaniami edukacyjnymi	rocznie 200 osób we wszystkich gminach łącznie		Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	
III.2.4.2	Zorganizowanie akcji/pogadanki z zakresu edukacji ekologicznej dla dzieci i dorosłych w szkołach	Ilość zorganizowanych pogadek	5 w każdej gminie rocznie 5 we wszystkich gminach łącznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	zmiana wskaźnika
CEL OPERACYJNY III.2.5:							
<i>Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu</i>							
III.2.5.1	Tworzenie ścieżek ekologicznych w wyznaczonych miejscach wartościowych pod względem przyrodniczym	Tworzenie ścieżek ekologicznych	1 ścieżka w każdej gminie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.6:							
<i>Sprawnie działający system nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony środowiska</i>							
III.2.6.1	Kontrole prowadzone przez gminę w zakresie przestrzegania przepisów z zakresu utrzymania czystości i porządku przez mieszkańców	Ilość kontroli	10 kontroli rocznie w każdej gminie	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.7:							
<i>Racjonalna gospodarka odpadami, w szczególności niebezpiecznymi</i>							
III.2.7.1	Kontynuacja programu wsparcia finansowego przy wymianie pokryć dachowych z eternitu	Ilość nieruchomości objętych wsparciem	50 dofinansowanych przedsięwzięć	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian
III.2.7.2	Usuwanie azbestu z własności prywatnych	Ilość nieruchomości objętych wsparciem	50 dofinansowanych przedsięwzięć	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat	bez zmian

		Kwota wsparcia finansowego	100 000,00 zł			Gminy /wszystkie/	
III.2.7.3	Usuwanie azbestu z budynków użyteczność publicznej	Ilość usuniętych ton azbestu do 2022	500 Mg w każdej gminie	2015-2022	Budżet powiatu Budżet gminy Środki zewnętrzne	Powiat	bez zmian
						Gminy /wszystkie/	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.8:							
<i>Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co najmniej 50% powierzchni powiatu</i>							
III.2.8.1	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy Nowe Miasto Lubawskie i Biskupiec	Opracowanie planu	Opracowanie planu	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec	bez zmian
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
CEL OPERACYJNY III.2.9:							
<i>Poprawa sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę</i>							
III.2.9.1	Budowa Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Makuszyńskiego w Nowym Mieście Lubawskim	Wybudowanie nowej SUW	Nowa SUW	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim	bez zmian

Dodatkowo będą realizowane cele wynikające z „Powiatowego programu opieki nad zabytkami powiatu nowomiejskiego na lata 2014 – 2017”, który jest dokumentem związanym niniejszej strategii.

IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Tab. 66. Analiza SWOT dla obszaru Bezpieczeństwo publiczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawnie działający system zarządzania kryzysowego 2. Dobra koordynacja działań między służbami, inspekcjami i strażami oraz administracją samorządową i innymi jednostkami organizacyjnymi 3. Współpraca służb z instytucjami: sądem, prokuraturą, instytucjami pomocy społecznej itp. 4. Posiadanie aktualnych planów zarządzania kryzysowego 5. Stały monitoring posiadanych zasobów ludzkich i wyposażenia na wypadek zagrożenia 6. Wysoka ocena działań służb podczas ćwiczeń 7. Powiat jest na 4 miejscu w województwie, jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę przestępstw (dane za 2014 r.) 8. Powiat jest na 2 miejscu w województwie, jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę wypadków (dane za 2014 r.) 9. Poprawa warunków lokalowych Komendy Powiatowej Policji 10. Termomodernizacja budynku Komendy Powiatowej PSP 11. Poprawiający się poziom wyposażenia sprzętowego jednostek 12. Dobrze wyszkolona i doświadczona kadra 13. Liczne osiągnięcia i wysokie miejsca w różnego rodzaju zawodach 14. Wysoki poziom zaufania społecznego dla pracowników służb 15. Wsparcie finansowe udzielane przez samorządy 16. Poprawiający się stan sanitarny powiatu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt niska aktywność sztabów kryzysowych w gminach 2. Rotacja pracowników urzędów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe 3. Niedostateczna ilość karetek w systemie powiadamiania ratunkowego 4. Brak dobrze wyposażonych magazynków na wypadek zagrożenia we wszystkich gminach, za wyjątkiem Urzędu Miejskiego (brak beczkowozów, agregatów prądotwórczych, plandek, worków itp.) 5. Brak pomieszczeń do tymczasowego zamieszkania w sytuacji kryzysowej (lokale socjalne) 6. Wzrost ilości wykroczeń w ruchu drogowym 7. Narastające natężenie ruchu drogowego zwłaszcza w terenie miejskim, brak obwodnicy 8. Zły stan dróg wojewódzkich i powiatowych na niektórych odcinkach 9. Rosnący problem przemocy w rodzinie oraz przestępczości wśród nieletnich 10. Niewystarczający monitoring miejsc publicznych 11. Rosnący problem alkoholizmu 12. Niska świadomość społeczna na temat potencjalnych zagrożeń (ryzyko zatrucia tlenkiem węgla, dopalacze itd.) 13. Niski poziom skanalizowania powiatu 14. Brak miejsc, w których młodzież mogłaby spędzać czas wolny, rozwijać pasje i zainteresowania
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsza dobra współpraca między służbami 2. Konieczność ciągłego doskonalenia przepływu informacji oraz koordynacji działań wszystkich służb na poziomie powiatu i gminy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost ilości patologii (przemoc, alkoholizm) wynikający z ubożenia społeczeństwa, wysokiego bezrobocia 2. Coraz łatwiejszy dostęp do narkotyków, dopalaczy 3. Brak wystarczających środków finansowych na remonty dróg

<ol style="list-style-type: none"> 3. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego poprzez systematyczne szkolenia i ćwiczenia 4. Potrzeba większego uświadamiania społeczeństwa na temat istniejących zagrożeń 5. Utrzymanie wysokich wskaźników, jeżeli chodzi o ilość przestępstw i wypadków drogowych 6. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych 7. Modernizacja i remont dróg	<ol style="list-style-type: none"> 4. Wzrost zagrożeń powodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi tj. jak huragan, podtopienia
---	---

Tab. 67. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Bezpieczeństwo publiczne
(aktualizacja kwiecień 2019)

PRIORYTET 1. (CEL STRATEGICZNY):							
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu							
CEL OPERACYJNY IV.1.1:							
Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym							
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
IV.1.1.1	Zmniejszenie liczby nietrzeźwych kierujących pojazdami poprzez kontrole drogowe pod kątem badania stanu trzeźwości kierujących (działania Alkohol i Narkotyki, Lejek, Trzeźwy poranek)	Ilość przeprowadzonych badań	10 800 badań rocznie	2015-2022	Budżet państwa, Budżety gmin	KPP	bez zmian
IV.1.1.2	Zmniejszenie liczby popełnianych wykroczeń drogowych poprzez kontrole drogowe i inne działania wydziału prewencji i ruchu drogowego	Ilość przeprowadzonych kontroli	6000 kontroli rocznie	2015-2022	Budżet państwa, Budżety gmin	KPP	bez zmian
IV.1.1.3	Modernizacja sprzętu i doposażenie KP PSP i OSP włączonych do KSRG do działań ratowniczych na odcinkach dróg o największym zagrożeniu	Ilość zakupionego sprzętu	Pozyskanie 3 zest. poduszek, 1 zestawu hydraulicznego	2015-2022	Budżet państwa, budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	PSP	bez zmian
IV.1.1.4	Doskonalenie współdziałania służb ratowniczych podczas prowadzenia działań ratowniczych przy zdarzeniach na drogach	Ilość spotkań przedstawicieli służb ratowniczych i współdziałających	~~2 spotkania~~ 1 spotkanie rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP	Zmiana wskaźnika - 1 spotkanie rocznie

IV.1.1.5	Prowadzenie szkoleń doskonalących współdziałanie sił i środków KP PSP i OSP włączonych do KSR-G z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym	Ilość przeszkolonych strażaków OSP z KSR-G	Przeszkolenie 11 jednostek OSP	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
IV.1.1.6	Aktualizacja i wdrażanie projektów organizacji ruchu drogowego na terenie gmin oraz całego powiatu	Ilość km dróg objętych aktualizacją oznakowania	Powiat – 234 km	2015-2022	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, gminy /wszystkie/	bez zmian
		Ilość projektów	Gmina Miejska NML - 10 km				bez zmian
			Gmina Kurzętnik – 91,748 km				bez zmian
			~~Gmina Grodziczno – 20 km~~				zmiana wskaźnika z 20km.na 9km
			Gmina Grodziczno - 9 km				
			Gmina NML – 10 projektów				bez zmian
			Gmina Biskupiec – 10 km				bez zmian
IV.1.1.7	Kontynuacja działań w zakresie utrzymywania właściwego stanu technicznego dróg na terenie powiatu	Ilość km dróg objętych pracami remontowymi	drogi powiatowe: 47,3 km	2015-2019	Budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/	bez zmian
			drogi gminne:				
			Gmina Miejska NML – 30 km				bez zmian
			Gmina Kurzętnik- 20 km	2015-2022			bez zmian
			~~Gmina Grodziczno – 50 km~~				Propozycja zmian wskaźnika z 50km.na 20km
			Gmina Grodziczno – 20 km				
			Gmina NML – 25 km				bez zmian

			Gmina Biskupiec – do 10 km				bez zmian
IV.1.1.8	Wzmoczenie działań mających na celu egzekwowanie nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego	Ilość interwencji	120 rocznie	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy (straż miejska i gminna)	zmiana miernika
			~~Gmina Miejska NML – 3 000~~ Gmina Miejska NML – 300				
IV.1.1.9	Prelekcje i spotkania z uczniami szkół podstawowych dotyczące bezpieczeństwa na drogach	Ilość spotkań	100 rocznie	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy /wszystkie/	bez zmian
			Gmina Miejska NML - 1 000				
IV.1.1.10	Propagowanie reguł bezpiecznego zachowania na drodze	Ilość uczestników spotkań	Cykliczne spotkania w trakcie kursów	2015-2022	Środki własne, środki zewnętrzne	Ośrodki szkolenia kierowców	bez zmian
IV.1.1.11	Organizacja Turniejów Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla młodzieży szkolnej (szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne)	Ilość turniejów	1 turniej rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/, KPP, PSP	bez zmian
CEL OPERACYJNY IV.1.2:							
<i>Wzrost świadomości mieszkańców na temat zagrożeń</i>							
IV.1.2.1	Organizowanie debat społecznych jako formy kontaktu przedstawicieli policji z lokalną społecznością, wymiana informacji na temat zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa	Ilość zorganizowanych spotkań	~~2 rocznie~~ 1 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP	Zmiana wskaźnika na 1. zgodnie z wytycznymi Komendy głównej zmniejszono liczbę debat społecznych organizowanych przez Komendy Powiatowe Policji do 1 rocznie

IV.1.2.2	Umieszczanie informacji na stronie internetowej KPP w Nowym Mieście Lubawskim dotyczących działań policjantów, umieszczanie komunikatów dotyczących tematów profilaktycznych i prewencyjnych, współpraca z lokalnymi mediami	Ilość zamieszczanych informacji	180 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP	bez zmian
IV.1.2.3	Kampania edukacyjna w lokalnych mediach dotycząca wdrażania Kart Ratowniczych w pojazdach	Ilość założonych kart	1000 kart	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
IV.1.2.4	Promowanie bezpiecznych zachowań i sposobów postępowania wśród mieszkańców powiatu oraz młodzieży szkolnej związanych z bezpieczeństwem przeciwpożarowym w budynkach, okresem grzewczym, zimą, wypalaniem traw, letnim i zimowym wypoczynkiem, żniwami, materiałami pirotechnicznymi i innymi pojawiającymi się zagrożeniami	Ilość spotkań w szkołach	min. 1 spotkanie w jednej ze szkół na terenie każdej gminy rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
		Ilość informacji zamieszczanych mediach	Min. 20 rocznie				bez zmian
IV.1.2.5	Akcja „Czujka tlenku węgla w każdym domu”	Ilość zakupionych czujek	500 czujek	2015-2022	Środki pozabudżetowe	PSP	bez zmian
IV.1.2.6	Przygotowanie broszur/poradników dla mieszkańców na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych	Ilość broszur	~~Gmina Miejska NML - 2 000~~ Gmina Miejska NML - 200	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	zmiana wskaźnika
IV.1.2.7	Spotkania i informowanie mieszkańców o zagrożeniach sezonowych np. podczas festynów, dożynek	Ilość spotkań	min. 1 spotkanie rocznie na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/	bez zmian

IV.1.2.8	Realizacja programów umożliwiających nabywanie umiejętności praktycznych udzielania pierwszej pomocy	Ilość młodzieży uczestniczącej w zajęciach <u>lub ilość kursów</u>	Jedna grupa uczniów (ok. 15 osób) w roku szkolnym <u>lub min.2 kursy</u>	2015-2022	Budżet powiatu	Szkoły ponadgimnazjalne	zmiana miernika i wskaźnika - dopisano podkreślenie
IV.1.2.9	Rozpropagowanie wśród mieszkańców powiatu aplikacji Samorządowego Informatora SMS	Ilość zarejestrowanych użytkowników	30% zarejestrowanych mieszkańców gminy	2015-2018	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/	bez zmian
IV.1.2.10	Propagowanie wśród mieszkańców powiatu korzyści wynikających z możliwości korzystania z RSO – aplikacji Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji na telefony komórkowe i Internet umożliwiającej informowanie o zagrożeniach	Ilość osób korzystających z aplikacji	25% mieszkańców powiatu /na podstawie ankiety/	2015-2018	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, Gminy /wszystkie/	bez zmian
CEL OPERACYJNY IV.1.3:							
<i>Ograniczanie przestępczości pospolitej</i>							
IV.1.3.1	Rozszerzenie działań tzw. profilaktyki społecznej i prewencji kryminalnej poprzez spotkania w szkołach z młodzieżą i nauczycielami w celu propagowania zagadnień prewencji kryminalnej i odpowiedzialności karnej za popełnianie czynów karalnych	Ilość zorganizowanych spotkań	100 spotkań rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP	bez zmian
IV.1.3.2	Spotkania z przedstawicielami sektora publicznego i prywatnego informujące o zasadach i sposobach zabezpieczenia np. zakładów produkcyjnych, firm	Ilość zorganizowanych spotkań	80 spotkań rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP	

IV.1.3.3	Wzmoczenie kontroli miejsc uznawanych za zagrożone w zakresie bójek, kradzieży i niszczenia mienia	Ilość przeprowadzonych patroli, interwencji	6000 kontroli rocznie podczas każdej służby patrolowej i obchodowej	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	Komenda Powiatowa Policji, Gminy /wszystkie/	zmiana wskaźnika
IV.1.3.4	Tworzenie miejsc objętych monitoringiem	Ilość nowych miejsc z zainstalowanymi kamerami	min. 1 rocznie na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/	bez zmian
IV.1.3.5	Zwiększanie ilości patroli policji, straży miejskiej i gminnej	Ilość patroli	4750 patroli rocznie 4444 patroli rocznie	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy /wszystkie/	zmiana wskaźnika na 4444- został on wygenerowany przez Komendę Wojewódzką w Olsztynie w oparciu o analizę stanu etatowego jednostki Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim
CEL OPERACYJNY IV.1.4:							
<i>Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego</i>							
IV.1.4.1	Bieżące monitorowanie stanu zagrożeń pożarowych oraz innych miejscowych zagrożeń na terenie powiatu	Ilość stwierdzonych zagrożeń	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
IV.1.4.2	Ocena stanu bezpieczeństwa terenów leśnych oraz ciągła współpraca z Nadleśnictwami w celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń oraz walki z pożarami lasów	Oceny i rekomendacje sporządzane przez komórkę ds. kontrolno-rozpoznawczych	Ocena przygotowania do sezonu 4 Nadleśnictw rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
		ilość spotkań	min. 1 spotkanie rocznie				

IV.1.4.3	Wdrożenie nowoczesnego systemu zarządzającego łącznością radiową UKF na potrzeby działań ratowniczych	Wdrożenie systemu	Uruchomienie w KP PSP systemu zarządzającego łącznością	2015-2022	Budżet państwa, środki zewnętrzne	PSP	bez zmian
IV.1.4.4	Wdrażanie wniosków z analizy zagrożeń oraz z analizy zabezpieczenia operacyjnego obszaru powiatu w zakresie gaszenia pożarów, ratownictwa medycznego, chemicznego, ekologicznego i technicznego	Ilość zrealizowanych wniosków	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	PSP	bez zmian
IV.1.4.5	Uzupełnienie braków sprzętowych i wyposażenia technicznego w KP PSP zgodnie z obowiązującymi normatywami	Ilość zakupionego sprzętu i wyposażenia	Osiągnięcie w KP PSP normatywu wyposażenia	2015-2022	Budżet państwa	PSP	bez zmian
IV.1.4.6	Podjęcie działań mających na celu pozyskanie specjalistycznego pojazdu ratowniczego – podnośnika hydraulicznego, który zastąpi wyeksploatowany i dotychczas użytkowany pojazd	Pozyskanie pojazdu	Pozyskanie jednego pojazdu	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	PSP	bez zmian
IV.1.4.7	Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w niezbędny sprzęt	Ilość zakupionego sprzętu	Gmina Kurzętnik – 1 samochód ratowniczy, stroje ratownicze;	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/	bez zmian
			Gmina Grodziczno – 20 szt. sprzętu;				bez zmian
			Gmina NML – 25 szt. sprzętu				bez zmian

			Gmina Biskupiec – 1 szt.				bez zmian
IV.1.4.8	Zwiększenie możliwości ratowniczych Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim	Kwota poniesionych wydatków	100 tys. zł.	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
CEL OPERACYJNY IV.1.5:							
<i>Ograniczanie zjawisk patologii społecznej</i>							
IV.1.5.1	Rozszerzenie działań tzw. profilaktyki społecznej i prewencji kryminalnej poprzez spotkania w szkołach z młodzieżą i nauczycielami w celu propagowania zagadnień dotyczących zjawisk patologicznych i odpowiedzialności karnej osób dorosłych i nieletnich	Liczba zorganizowanych spotkań	100 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP	bez zmian
IV.1.5.2	Wymiana informacji pomiędzy instytucjami pomocowymi (GOPs, MOPS, PCPR), podejmowanie wspólnych działań	Ilość wspólnych działań	Na bieżąco, według potrzeb	2015-2022	Budżety Gmin, Budżet powiatu	gminy /wszystkie/ - MOPS, GOPs, Powiat - PCPR	bez zmian
IV.1.5.3	Wzmoczenie monitoringu i wsparcia rodzin zagrożonych przemocą, alkoholizmem, narkotykami	Ilość osób objętych nadzorem i wsparciem	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, gminy /wszystkie/	bez zmian
IV.1.5.4	Porady i konsultacje dla osób doświadczających przemocy	Ilość osób i spotkań	Ilość osób i spotkań jest uzależniona od odbiorców usług	2015-2022	Budżet powiatu	PCRE	bez zmian
IV.1.5.5	Zajęcia i prelekcje dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień	Ilość spotkań oraz termin realizacji uzależniony od zapotrzebowania zgłaszanego przez szkoły	Ilość spotkań jest uzależniona od zapotrzeb. zgłaszanego przez szkoły	2015-2022	Budżet powiatu	PCRE	bez zmian

CEL OPERACYJNY IV.1.6:							
<i>Usprawnienie systemu reagowania kryzysowego</i>							
IV.1.6.1	Zwiększenie aktywności Gminnych Zespołów Zarządzania Kryzysowego	Ilość posiedzeń zespołu	Minimum 4 spotkania rocznie	2015-2018	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/	bez zmian
IV.1.6.2	Przeprowadzenie gry decyzyjnej Powiatowego i Gminnych Zespołów Zarządzania Kryzysowego lub ćwiczeń /w przypadku gmin przy udziale przedstawicieli straży pożarnej i policji/	Ilość przeprowadzonych gier decyzyjnych, ćwiczeń	1 gra decyzyjna lub 1 ćwiczenie w ciągu roku	2015-2018	Budżet państwa, Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, Gminy /wszystkie/, służby, inspekcje i straże	bez zmian
IV.1.6.3	Stałe doskonalenie współdziałania powiatu, gmin oraz służb, inspekcji i straży w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zagrożeń i zdarzeń o znamionach kryzysowych	Ilość spotkań	Minimum 2 udokumentowane wspólne działania	2015-2018	Budżet państwa, Budżet powiatu, budżety gmin, budżety służb, inspekcji i straży	Powiat, Gminy /wszystkie/, służby, inspekcje i straże	bez zmian
CEL OPERACYJNY IV.1.7:							
<i>Poprawa stanu sanitarnego</i>							
IV.1.7.1	Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych na nadzorowanym terenie	Liczba kontroli liczba, pobranych próbek oraz wydanych decyzji administracyjnych	11 348 rocznie	2015 -2022	Budżet państwa	PSSE	bez zmian
IV.1.7.2	Poprawa stanu zdrowia publicznego poprzez zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych i monitorowanie zagrożenia z tym związanego	Liczba osób, które zachorowały na choroby zakaźne oraz liczba przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, podjętych działań, kontroli i decyzji	~~1 100 rocznie~~ 1 000 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSSE	Propozycja zmiany wskaźnika z 1100 na 1000

IV.1.7.3	Wzmoczenie kontroli stanu porządku posesji oraz zgodnego z obowiązującymi przepisami postępowania z odpadami i ściekami bytowymi	Ilość przeprowadzonych interwencji	500	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
CEL OPERACYJNY IV.1.8: <i>Wzrost świadomości mieszkańców na temat obronności</i>							
IV.1.8.1	Popularyzacja wiedzy na temat obronności, poprzez organizację spotkań na temat praw i obowiązków mieszkańców na wypadek wprowadzenia stanu nadzwyczajnego (stanu klęski żywiołowej, stanu kryzysu lub stanu wojny) oraz ogólnych tematów związanych z obronnością (np. służba wojskowa)	Ilość spotkań	min. 1 rocznie	2015-2022	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, gminy /wszystkie/	obronność nie jest zadaniem własnym gminy, propagowanie jedynie w zakresie bezpieczeństwa 1 spotkanie
CEL OPERACYJNY IV.1.9: <i>Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony praw konsumenta</i>							
IV.1.9.1	Zwiększenie dostępności poradnictwa konsumenckiego poprzez dyżury w urzędach gmin	Ilość dyżurów	Min. 20 dyżurów rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów	wyeliminowanie wskazanego zadania ze strategii - zgodnie z wnioskiem
IV.1.9.2	Organizacja spotkań o tematyce konsumenckiej dla konsumentów i przedsiębiorców z udziałem przedstawicieli np. Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów czy Inspekcji Handlowej	Ilość spotkań	Min. 1 spotkanie rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów	bez zmian
IV.1.9.3	Utworzenie punktu poradnictwa konsumenckiego na cyklicznych imprezach powiatowych	Utworzenie punktu	Utworzenie 1 punktu w ciągu 2 lat	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów	wyeliminowanie wskazanego zadania ze strategii - zgodnie z wnioskiem

IV.1.9.4	Prowadzenie edukacji w zakresie praw konsumenta w szkołach	Ilość spotkań, opracowanie konspektu lub prezentacji	Cykl 3 spotkań w każdej klasie pierwszej w roku szkolnym udostępnienie materiałów ok. 140 uczniom rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu	Powiatowy Rzecznik Konsumentów, szkoły ponadgimnazjalne	zmiana miernika: opracowanie konspektu lub prezentacji wskaźnik: udostępnienie materiałów ok. 140 uczniom rocznie
		Ilość uczestników	Ok. 140 uczniów rocznie				
CEL OPERACYJNY IV.1.10:							
<i>Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji</i>							
IV.1.10.1	Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w Starostwie Powiatowym	Ilość audytów/ilość spełnionych wymagań określonych w normie PN-ISO/IEC 27001	1 audyt w roku /spełnienie 60% wymagań	2015-2022	Budżet powiatu	Administrator Bezpieczeństwa Informacji Inspektor Ochrony Danych	zmiana nazwy odpowiedzialnego

V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Tab. 68. Analiza SWOT dla obszaru Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - nowo powstałe organizacje pozarządowe - walory krajobrazowe i różnorodne ukształtowanie terenu, sprzyjające różnego rodzajom turystyki - duży potencjał ludzi kreatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> - mniejsza ilość składanych ofert przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów ofert - niższe dotacje - brak skutecznej promocji - brak współpracy między lokalnymi samorządami - brak regionalnych centrów turystycznych - brak spójnego harmonogramu dla samorządów imprez sportowych i kulturalnych - brak promocji produktów lokalnych - brak wsparcia dla aktywnej turystyki - brak szlaków turystycznych - brak kąpielisk ogólnodostępnych, strzeżonych - brak miejsca na imprezy plenerowe
SZANSE ROZWOJOWE	ZAGROŻENIA DLA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie potencjału istniejących organizacji pozarządowych - rozwój partnerstwa publiczno- społecznego poprzez zlecenie zadań publicznym organizacjom pozarządowym - rozwój gospodarstw agroturystycznych - wykorzystanie środków z UE - nowe inicjatywy społeczno-kulturalne 	<ul style="list-style-type: none"> - mała aktywność organizacji pozarządowych - mało upowszechniana idea wolontariatu - niska aktywność lokalnych animatorów do pracy z młodzieżą, osób kreatywnych - brak aktywnego uczestnictwa powiatu w innych sieciach organizacyjnych

Tab. 69. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna
(aktualizacja kwiecień 2019)

PRIORYTET V.1 (CEL STRATEGICZNY):							
Wykorzystanie potencjału powiatu w zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki							
CEL OPERACYJNY V.1.1:							
Aktywizacja działań na rzecz promocji różnych form turystyki i agroturystyki w powiecie oraz efektywne wykorzystanie infrastruktury turystycznej powiatu							
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
V.1.1.1	Poszerzenie oferty turystycznej i sportowej w oparciu o powstający Ośrodek Narciarski Kurza Góra w Kurzętniku	Ilość nowych ofert turystycznych	Min. 2 oferty	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik	bez zmian
V.1.1.2	Przekazywanie do powiatu informacji o nowopowstałej infrastrukturze turystycznej, sportowej czy przyrodniczej	Termin przekazania informacji	Nie później, niż 1 miesiąc po odbiorze	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian
V.1.1.3	Tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez mieszkańców i turystów (oferty imprez, spotkań, inicjatyw)	Ilość podjętych inicjatyw	Min. 1 inicjatywa w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżet gminy Środki własne organizacji pozarządowych	Powiat Gmina Kurzętnik Organizacje pozarządowe	bez zmian
V.1.1.4	Utworzenie Lokalnej Organizacji Turystycznej na potrzeby spójnej i kompleksowej promocji turystycznej obszaru powiatu nowomiejskiego	Ilość działań zrealizowanych przez nową jednostkę	Min. 2 inicjatywy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian

V.1.1.5	Stworzenie zachęcającej (spójnej dla samorządów) oferty turystycznej i jej upowszechnienie	Ilość przygotowanych materiałów promocyjnych	Min. 1 opracowanie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	PowiatGminy /wszystkie/	bez zmian
V.1.1.6	Budowa/modernizacja placów zabaw dla dzieci i innych terenów rekreacyjnych, promowanie turystyki aktywnej	Ilość nowych obiektów	- min. 3 obiekty na terenie powiatu w roku - min. 2 obiekty na terenie powiatu w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Lubawskie	zmiana wskaźnika min. 2 obiekty w roku
		- ilość działań promocyjnych	- min. 3 działania promocyjne dla terenów rekreacyjnych				
V.1.1.7	Utworzenie kompleksowej oferty agroturystycznej dla terenu powiatu wraz z jej upowszechnieniem	Ilość folderów/ofert	Min. 1 wzór folderu wraz z rozpowszechnieniem	2015-2017	Budżet powiatu	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji	usunięcie zadania ponieważ właściciele gospodarstw agroturystycznych prowadzą działalność gospodarczą i powiat ma utrudniony dostęp do danych właścicieli, a poza tym właściciele nie są zainteresowani utworzeniem kompleksowej oferty (próba organizacji spotkań w latach poprzednich)
V.1.1.8	Znakowanie zabytków historycznych na terenie powiatu nowomiejskiego	Ilość oznakowanych obiektów	Min.3 obiekty rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/	uzupełnienie odpowiedzialnego za realizację odpowiedzialnego - gminy wszystkie

PRIORYTET V.2 (CEL STRATEGICZNY):**Rozwój kultury i sportu w powiecie****CEL OPERACYJNY V.2.1:****Aktywizacja instytucji i społeczności na rzecz działań kulturalnych i sportowych**

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
V.1.2.1	Realizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych przez Gminne Centra/Ośrodki Kultury	liczba imprez organizowanych w obiektach bazy sportowo-rekreacyjnej	Min.10 imprez w roku na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik	bez zmian
						Gmina Biskupiec	bez zmian
						Gmina Nowe Miasto Lubawskie	Nie wszystkie imprezy rekreacyjne i sportowe są realizowane przez GCK; są również zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym
V.1.2.2	Realizacja gminnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w szkołach	liczba imprez sportowych organizowanych w obiektach bazy sportowo-rekreacyjnej	Min. 10 imprez we wszystkich gminach w roku	2015-2022	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
V.1.2.3	Wymiana informacji o bieżących wydarzeniach kulturalnych i sportowych – gminy – powiat – utworzenie wspólnej „zakładki” informacyjnej	Częstotliwość wymiany informacji	Min. 1 raz w miesiącu	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/	bez zmian

V.1.2.4	Opracowanie kalendarza imprez kulturalnych dla terenu powiatu	ilość opracowań	1 opracowanie w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/	bez zmian
PRIORYTET V.3 (CEL STRATEGICZNY):							
<i>Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą.</i>							
CEL OPERACYJNY V.3.1:							
<i>Efektywna promocja powiatu we wszystkich sferach działaniach</i>							
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
V.3.1.1	Organizacja systematycznych spotkań osób z terenu powiatu odpowiedzialnych za promocję w celu wymiany doświadczeń	Ilość spotkań	Min. 2 razy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/	bez zmian
V.3.1.2	Wydanie folderów i map promujących Powiat Nowomiejski	Ilość folderów	Min. 1 folder na 2 lata	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji	bez zmian
V.3.1.3	Zorganizowanie imprez promujących Powiat Nowomiejski	Ilość imprez	Min. 2 imprezy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji	bez zmian
V.3.1.4	Wyłonienie produktu regionalnego i jego promocja	Ilość podjętych działań na rzecz realizacji zadania	Min. 1 w roku na terenie powiatu	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/	bez zmian
V.3.1.5	Organizowanie cyklicznej imprezy jednoznacznie identyfikowanej z powiatem	Ilość zorganizowanych imprez	1 impreza w każdym roku	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat	bez zmian

PRIORYTET V.4 (CEL STRATEGICZNY):**Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności****CEL OPERACYJNY V.4.1:****Aktywizacja lokalnych społeczności (społeczności, organizacji, animatorów itp.)**

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	Opis zaproponowanych zmian w trakcie ewaluacji
V.4.1.1	Organizowanie szkoleń i spotkań dla lokalnych liderów i animatorów	Ilość spotkań	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat	bez zmian
					Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Gminy/wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian
V.4.1.2	Wprowadzenie budżetów obywatelskich	Ilość zrealizowanych projektów w ramach budżetów obywatelskich	Min. 2	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	bez zmian
V.4.1.3	Rozwój kompetencji społecznych poprzez działania na rzecz społeczności lokalnej	Ilość projektów	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K Norwida	bez zmian

V.4.1.4	Aktywizacja Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń do podejmowania inicjatyw ponadgminnych (promocja produktów, potraw lokalnych, stylu życia, promocja regionu itp.)	Ilość podejmowanych inicjatyw	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian
CEL OPERACYJNY V.4.2:							
<i>Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>							
V.4.2.1	Usprawnienie procedur związanych z realizacją zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	Ilość i podjętych inicjatyw usprawniających	Min. 2 działania	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian
V.4.2.2	Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez pomoc finansową polegającą na organizacji otwartych konkursów ofert	Ilość ogłoszonych konkursów ofert	Min. 10 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian
V.4.2.3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez pomoc pozafinansową polegającą na upowszechnianiu informacji dotyczących NGO	Ilość działań realizowanych we współpracy	Min. 4 działania w roku	2015-2022	Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian

V.4.2.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi na terenie gmin poprzez pomoc pozafinansową polegającą na zapewnieniu lokali dla NGO	Ilość udostępnionych lokali	Min. 1 w roku na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe	bez zmian
V.4.2.5	Organizacja Targów Organizacji Pozarządowych	Ilość zorganizowanych targów	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat/Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych, Wydział Oświaty Organizacje pozarządowe	usunięcie celu zgodnie z wnioskiem - cel nie realizowany
V.4.2.6	Współpraca z Powiatową Radą Organizacji Pozarządowych	Ilość zorganizowanych spotkań, konferencji	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat/Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych	bez zmian
V.4.2.7	Promocja wolontariatu	Ilość podjętych działań promocyjnych	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu	Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych/ Szkoły ponadgimnazjalne	bez zmian
CEL OPERACYJNY V.4.3:							
<i>Kreowanie zasad stałej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi różnych poziomów, instytucjami, przedsiębiorcami i innymi organizacjami podejmującymi działania na terenie powiatu i poza nim</i>							
V.4.3.1	Udział organizacji w imprezach organizowanych przez Powiat Nowomiejski	Ilość jednostek biorących udział w imprezie	Min. 5 różnych jednostek w min. 1 imprezie w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Oświaty, Kultury i Promocji	bez zmian

V.4.3.2	Nawiązanie współpracy z JST na terenie Powiatu Nowomiejskiego w zakresie zadań związanych z e-usługami.	liczba spotkań	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	bez zmian
CEL OPERACYJNY V.4.4:							
<i>Podniesienie jakości funkcjonowania administracji i budowanie jej pozytywnego wizerunku</i>							
V.4.4.1	Szkolenia dla pracowników samorządowych z zakresu stosowania innowacyjnych rozwiązań e-usług świadczonych w ramach funkcjonowania urzędu.	Liczba przeszkolonych pracowników.	min. 20 osób	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	bez zmian
V.4.4.2	Podniesienie świadomości kadry samorządowej o jakości świadczonych usług – szkolenia i spotkania służące wymianie „dobrych praktyk”	Ilość szkoleń, spotkań	Min. 1 spotkanie w roku (uczestnicy z min. 5 różnych jednostek)	2016-2022	Budżet powiatu	Starostwo – Pełnomocnik ds. Zarządzania System Jakości, Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	bez zmian
V.4.4.3	Opracowanie wspólnego wzoru ankiety dla klientów dot. oceny urzędów i włączenie do jej przeprowadzenia jak największej ilości jednostek administracyjnych na terenie powiatu oraz opracowanie wyników i porównanie oceny uzyskanych wyników z poszczególnych jednostek	Ilość urzędów biorących udział w badaniu	Min. 5	2016-2018	Budżet powiatu	Starostwo – Pełnomocnik ds. Zarządzania System Jakości,	bez zmian

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring strategii

Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 będzie stałym i ciągłym procesem służącym obserwacji realizacji strategii w odniesieniu do zaplanowanych działań, w oparciu o zidentyfikowane wskaźniki oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami, a rezultatami.

Ustala się, że postępy w realizacji przyjętej strategii śledzone będą z uwzględnieniem następujących zasad:

- monitoring prowadzony jest na bieżąco, a zmiany mogą być zgłaszane w każdym czasie,
- corocznie po zakończeniu roku budżetowego w oparciu o dane wewnętrzne powiatu (w tym sprawozdania jednostek), dane ze statystyki publicznej za ostatni dostępny rok oraz po odniesieniu się do zaplanowanych w strategii wskaźników, wykonywane będzie sprawozdanie z realizacji strategii przez osoby ustalone jako odpowiedzialne za realizację zadania w terminie do 28 lutego każdego roku następującego po roku budżetowym za zakończony rok budżetowy,
- raport z wykonania strategii jako dokument informacyjny przedstawiany będzie przez Starostę lub osobę wyznaczoną przez Starostę Radzie Powiatu w terminie do 31 marca każdego roku następującego po roku budżetowym,
- osobą odpowiedzialną za przygotowanie projektu raportu z wykonania strategii jest inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Ewaluacja strategii

Ocena (ewaluacja) sposobu realizacji i osiągnięć Strategii w tym wizji i misji, celów strategicznych dokonywana będzie dwukrotnie w trakcie każdej kadencji i będzie mieć charakter całościowy – obejmujący całość spraw ujętych strategii z zastrzeżeniem, że pierwsza ewaluacja zostanie wykonana wraz z pierwszym raportem z wykonania strategii w nowej kadencji.

Jej podstawowym zadaniem jest określenie czy i na ile przyjęta strategia, działania i sposoby ich realizacji są wdrażane, sprawdzają się oraz czy nadal są adekwatne do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Istotnym elementem ewaluacji jest formułowanie – o ile jest to potrzebne - wytycznych do aktualizacji Strategii Rozwoju.

Ocena realizacji strategii ma charakter zewnętrzny i prowadzona będzie z wykorzystaniem danych m.in. pochodzących z monitoringu prowadzonego przez powiat oraz w procesie konsultacyjnym w ramach lokalnych warsztatów ewaluacyjnych z udziałem liderów lokalnych reprezentujących możliwie wszechstronnie lokalne środowiska.

Dodatkowo prowadzona może być ewaluacja w poszczególnych obszarach strategii rozwoju, w zależności od bieżących potrzeb zarządzania.

PODSUMOWANIE

Przyjęta strategia rozwoju jest dokumentem dynamicznym. Oznacza to, że może ulegać aktualizacji i dostosowaniom w zależności od zmieniających się istotnych uwarunkowań rozwoju powiatu oraz oceny skuteczności przyjętej strategii postępowania dokonywanej w trakcie ewaluacji. Rozszerzeniem strategii są programy i plany realizacyjne skoordynowane z ramami nakreślonymi w Strategii, w szczególności te, których przygotowanie i realizację ujęto w strategii bezpośrednio.

Zarówno w procesie aktualizacji jak i rozszerzania ustaleń strategii, stosowana będzie procedura uczestnictwa gmin i konsultacji społecznych, w celu budowania poczucia szerokiego udziału i współodpowiedzialności za losy powiatu, integrowania lokalnej społeczności oraz wzmocnienia lokalnej demokracji.

SPIS TABEL, WYKRESÓW, MAP

Spis tabel

- Tabela 1. Harmonogram prac przy opracowaniu strategii i ewaluacji.
- Tabela 2. Cele operacyjne Powiatu Nowomiejskiego a Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.
- Tabela 3. Podstawowe informacje o Powiecie Nowomiejskim.
- Tabela 4. Zestawienie powierzchni zajętych pod wody powierzchniowe na terenie poszczególnych gmin powiatu.
- Tabela 5. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - zasoby mieszkaniowe (wskaźnik-mieszkania na 1000 mieszkańców).
- Tabela 6. Mieszkania oddane do użytkowania (wskaźnik na 10000 mieszkańców).
- Tabela 7. Wykaz dróg powiatowych wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego.
- Tabela 8. Średnia ocena ogólna dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego.
- Tabela 9. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza w km na 10 tys. ludności.
- Tabela 10. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza w km .
- Tabela 11. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej.
- Tabela 12. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej.
- Tabela 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.
- Tabela 14. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie.
- Tabela 15. Produkcja elektryczna według źródeł ogółem.
- Tabela 16. Produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii.
- Tabela 17. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem.
- Tabela 18. Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu w produkcji energii elektrycznej.
- Tabela 19. Podmioty gospodarcze zarejestrowane – wpisane do REGON.
- Tabela 20(1). Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu wg faktycznego miejsca zamieszkania – stan na 31.12.2014 r.
- Tabela 20(2). Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu wg faktycznego miejsca zamieszkania – stan na 31.12.2017 r.
- Tabela 21. Liczba mieszkańców w powiecie i z podziałem na gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2010-2017
- Tabela 22. Ruch naturalny w powiecie w latach 2010-2017.
- Tabela 23. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2010-2017.
- Tabela 24. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010-2017.
- Tabela 25. Saldo migracji na pobyt stały międzypowiatowych i zagranicznych wg ekonomicznych grup wieku.
- Tabela 26. Prognozy dotyczące liczby ludności w powiecie nowomiejskim.
- Tabela 27(1). Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015.
- Tabela 27(1). Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2018/2019.
- Tabela 28. Zestawienie szkół publicznych i niepublicznych działających na terenie powiatu nowomiejskiego.
- Tabela 29. Zestawienie wyników matur w szkołach powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2018.
- Tabela 30. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014.
- Tabela 31(1). Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2009-2014.
- Tabela 31(2). Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2015-2018.
- Tabela 32. Liczba bezrobotnych w okresie 2009-2018.
- Tabela 33. Bezrobotni wg wieku.
- Tabela 34. Bezrobotni wg wykształcenia.
- Tabela 35. Osoby bezrobotne niepełnosprawne.

Tabela 36. Liczba stowarzyszeń w powiecie nowomiejskim.

Tabela 37. Zestawienie liczby organizacji korzystających z dotacji oraz kwot w latach 2009-2018.

Tabela 38. Wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego.

Tabela 39. Zestawienie danych ilościowych wg najczęstszych przyczyn zgonów.

Tabela 40(1). Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, liczba hospitalizacji i zapadalność na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2017-2018.

Tabela 40(2). Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w Polsce w województwie warmińsko-mazurskim i w powiecie nowomiejskim od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Tabela 41(1). Przepięstwa stwierdzone i wszczęte postępowania z podziałem na kategorie w latach 2012-2014.

Tabela 41(2). Przepięstwa ogółem oraz wykrywalność przestępstw w % w latach 2012-2017 r.

Tabela 42(1). Liczba podejrzanych i wykrywalność z podziałem na kategorie w latach 2012-2014.

Tabela 42(2). Przepięstwa w 7 kategoriach przestępstw pospolitych ogółem oraz ich wykrywalność w % w latach 2012-2017.

Tabela 43(1). Przepięczość nieletnich.

Tabela 43(2). Podejrzani ogółem i podejrzani nieletni w latach 2016-2017.

Tabela 44. Przemoc w rodzinie.

Tabela 45. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tabela 46(1). Ilość wypadków i kolizji na drogach powiatowych.

Tabela 46(2). Zdarzenia wg kategorii drogi w latach 2016-2017.

Tabela 47. Ilość zdarzeń - zagrożeń pożarowych w latach 2012-2017.

Tabela 48. Poszkodowani w zdarzeniach i wypadkach w latach 2012-2017.

Tabela 49. Działalność kontrolna PSSE w latach 2012-2017.

Tabela 50. Struktura porad udzielonych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2018.

Tabela 51. Struktura wystąpień Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2018.

Tabela 52. Środki finansowe wydatkowane przez PCPR na realizację zadań w latach 2010-2018.

Tabela 53. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2018.

Tabela 54. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2018.

Tabela 55. Osoby z powiatu skierowane do DPS-ów w latach 2010-2012 i 2017-2018.

Tabela 56. Osoby z powiatu przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS-ach w latach 2010-2012 i 2017-2018.

Tabela 57. Zestawienie orzeczeń wydanych przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w roku szkolnym 2013/2014.

Tabela 58. Środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną w powiecie w latach 2010-2012 i 2017-2018.

Tabela 59. Zakres rehabilitacji społecznej w powiecie nowomiejskim w latach 2010-2012 i 2017-2018.

Tabela 60. Analiza SWOT dla obszaru „Edukacja i rynek pracy”.

Tabela 61. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Edukacja i rynek pracy”.

Tabela 62. Analiza SWOT dla obszaru „Polityka społeczna i zdrowie”.

Tabela 63. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Polityka społeczna i zdrowie”.

Tabela 64. Analiza SWOT dla obszaru „Infrastruktura i środowisko”.

Tabela 65. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Infrastruktura i środowisko”.

Tabela 66. Analiza SWOT dla obszaru „Bezpieczeństwo publiczne”.

Tabela 67. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Bezpieczeństwo publiczne”.

Tabela 68. Analiza SWOT dla obszaru „Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna”.

Tabela 69. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna”.

Spis wykresów

Wykres 1. Zestawienie struktury użytków w powiecie.

Wykres 2. Sektory działania podmiotów gospodarki narodowej na terenie powiatu nowomiejskiego.

Spis map

Mapa 1. Mapa administracyjna województwa warmińsko-mazurskiego.
Mapa 2. Mapa administracyjna powiatu nowomiejskiego.

WYKAZ SKRÓTÓW

Powiat - Powiat Nowomiejski

DPS - Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie

Dom Dziecka - Dom Dziecka w Pacótlowie

KPP - Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim

KP PSP - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim

KRPA – Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim

PCRE - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim

PSSE - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim

PŚDS – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim

PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim

Starostwo - Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim

Szpital Powiatowy - Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o.

Zespół Szkół - Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim

Zespół Szkół Zawodowych - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku

ZDP - Zarząd Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Kurzętniku

PCZK - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Nowym Mieście Lubawskim

MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GCK - Gminne Centrum Kultury

GOK - Gminny Ośrodek Kultury

ZS - Zespół Szkół

SP - Szkoła Podstawowa